ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

14. 12. 1984. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLV • 40 ДИН • БРОЈ 1720

НОВИ СТРИП: Повратак Џедаја

НАЈБОЉЕ ПЛАЋЕНИ ПИСЦИ СВЕТА СУ У ЛЕШНИЦИ, СТАРОЈ ПАЗОВИ И ЗЕМУНУ

(резултати наградне игре „Сва слова” на 3. страни)

Рипли

Веровали или не!

БАНКОК (ТАЈЛАНД)

ЗА СВОЈЕ ПОТРЕБЕ ЦРПИ ОГРОМНЕ КОЛИЧИНЕ ВОДЕ ИЗ 11000 БУНАРА. ЗБОГ ТОГА СЕ ОВАЈ ГРАД ГОДИШЊЕ СПУШТА ЗА 7.62 ЦЕНТИМЕТРА И ТОНЕ 14 ПУТА БРЖЕ НЕГО ВЕНЕЦИЈА, ТВРДЕ СТРУЧЊАЦИ АЗИЈСКОГ ИНСТИТУТА ЗА ХЕМИЈСКО ИНЖИЊЕРСТВО. РАЧУНА СЕ ДА ЋЕ СЕ ДО 2000 ГОДИНЕ ТЛО БАНКОКА СПУСТИТИ ИСПОД НИВОА МОРА.

ГРОБ ЕДГАРА АЛАНА ПОА (1809 - 1894)

ПОЗНАТОГ АМЕРИЧКОГ ПЕСНИКА И ПРИПОВЕДАЧА, У БАЛТИМОРУ, ВЕК 35 ГОДИНА РЕДОВНО ОБИЛАЗИ НЕКИ НЕПОЗНАТИ ОБОЖАВАЛАЦ. НА ДАН ПООВОГ РОЂЕНДАНА, 19. ЈАНУАРА, НЕЗНАНАЦ ОСТАВЉА БУКЕТ РУЖА И БОЦУ КОЊАКА.

Мрки или сури медвед

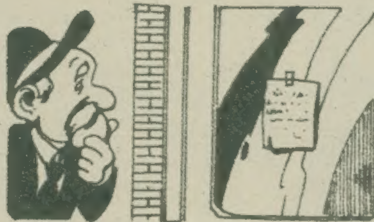
ИМА ЦРНО, СИВО, ЖУТО ИЛИ СВЕТЛО МРКО КРЗНО, ЗАВИСНО ОД КЛИМЕ У КОЈОЈ ЖИВИ.

ДЕЈВИД БИБЕР

ЗУБАР ИЗ ТОРЕНСА, КАЛИФОРНИЈА, БАВИ СЕ ОБЛИКОВАЊЕМ ЧЕТКИЦА ЗА ЗУБЕ. ТАКО ЈЕ НЕДАВНО НАПРАВИО ЧУДНУ ЧЕТКИЦУ КОЈА УЈЕДНО СЛУЖИ И КАО НАОЧАРИ ЗА СУНЦЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ● ● ●

● ● ● недавно је на апотеци у једном ирском градићу освануло следеће обавештење: „Апотека ће бити затворена три дана. Нестали су лекови. Немојте да болујете, будите стрпљиви.”

● ● ● Најдубљи кањон на свету, од 1800 метара, усекла је река Колорадо у Америци, а други је кањон наше Таре који код Тепаца достиже дубину од 1100 метара.

● ● ● педесетогодишњи земљорадник Кетут Ветан са острва Борнеа не спава већ тридесет девет година. Кетут тврди да је досад потрошио читаво богатство купујући разне пилуле за спавање и умирење, пребројао је на милионе оваца не би ли му сан дошао на очи, али све узалуд. Лекари још нису успели да открију узрок ове дугогодишње несанице.

● ● ● торта тешка од двадесет килограма направљена је недавно у зоолошком врту у Тајпеју на Формози за рођендан шездесетшестогодишњег слона по имену Лин Ванг. Слављенику, који спада у најстарије представнике своје врсте, веома се допала посластица. Чим је угледао, обухватно је својом сурлом и у неколико залогаја смазао.

● ● ● по шведским законима бигамија се сматра кривичним делом. Међутим, власти су недавно одлучиле да направе изузетак и не примене кривично гоњење против извесног Мати Соука. Он је тек недавно постао грађанин ове земље у коју се доселио из Зимбабвеа заједно са своје две жене. Али, преседан није направљен из разумевања према супружницима већ због деце – Мати са својим женама има пет синова од три до десет година.

● ● ● према писању лондонског листа „Дејли мирор”, Реган и Митеран су рођаци. И један и други воде порекло од једног ирског владара из једанаестог века.

● ● ● новозеландска експедиција поларних истраживача – која је испитивала колико пингвини могу да проведу под водом дошла је до неочекиваних резултата: рекорд је пуних 18 минута, што је више од свих морских птица, па и неких сисара. Такође је, пише озбиљан совјетски научни часопис „Знање сила”, снимљен и пингвин који мирно рони на дубини од 266 метара – није штампарска грешка. Сада научници испитују дисајни апарат пингвина и регулисање крвног притиска код ових птица.

● ● ● становници данашњег Рима преко модерног водовода добијају два пута мање свеже воде него у време императора Августа кад су још радили аквадукти.

ПРВЕ ТРИ НАГРАДЕ ОДЛАЗЕ У ЛЕШНИЦУ, СТАРУ ПАЗОВУ И ЗЕМУН

Најбоље плаћени писци света

Као што смо вам обећали, у овом броју објављујемо имена најбоље плаћених писаца света,који су освојили „Забавникове" награде од 3, 2 и 1 милион старих динара (30, 20 и 10 хиљада динара).

„Забавников" жири, као и сваки други, није лако донео ове одлуке. Стигао је велики број ваших реченица (више од 9 хиљада) које су све пажљиво прегледане. У прошлим бројевима „Забавник" је објавио 9 реченица које су, уз остале одабране, и даље равноправно конкурисале за награде.

Кандидати за најбоље плаћене писце света најчешће су своју машту потпомагали именима која су неретко била и смешна. Жири је наградио реченице које су биле најједноставније, у којима није било поштапалица, или које су се издвајале својом духовитошћу или уклапањем у духу времена.

Прву награду у износу од три стара милиона добила је **Вера Гавриловић**, Станка Орловића бб из Лешнице, за реченицу која гласи: **„Фијуче ветар у шибљу, леди пасаже и куће иза њих и гунђа у оџацима"**.

Другу награду и два стара милиона освојила је **Гордана Лекић** Николе Тесле 11, из Старе Пазове. Написала је: **„Вук Његошу: „Не ломи џабе перо, дођи тићу, чије се фаце зажељех"**.

Трећа награда у износу од један стари милион, припада **Будимиру Пуљаревићу**, Петра Јовоића 8 из Земуна. Његова реченица, коју сте имали прилике да прочитате у једном од претходних бројева гласи: **„Ницо, чежњиво гледаш фотељу а Ђура и Мика хоће позицију себи"**.

Поред три прве награде жири је одабрао још десет реченица које ћемо хонорисати са по хиљаду динара. Ево реченица и њихових аутора:

- **„Док је Фехим у џипу журно љубио загу Чађевић, Циле се ушуњао у ауто"** – Даница Живковић Насеље „Исток" Б2 3/5 Шид.

- **„Об хишици се вије фижол, ки га па туди уничи мраз"** пише Вида Бертонцељ, Чешњица 1 Поднарт; у преводу са словеначког то гласи: **„Око кућице се налази пасуљ који уништава мраз"**. (Да не буде забуне: словеначко писмо има 20 сугласника и 5 самогласника).

- **Хучи шума, а иза жутог џбуна и пања ђак у цвећу деље сеји фрулу"** – Жарко Даковић, Шесте црногорске П + 4/4 Никшић.

- **„Гоци и Јаћиму из Бање Ковиљаче, флаша цина и жеђ падаху у исту уру"** – Милош Арсенијевић, Устаничка 187/12 Београд.

- **„Џаба што Феђа чупа за косу Миљу, она јури Живу, али њега хоће и Даца"** – Жарко Пинтарић, Славка Раданова 15 Сомбор.

- **„Џабе се зец по Хомољу шуња, чувар Јожеф лако ће и ту да га нађе"** – Игор Мишулић, Словачких побуњеника 11-3/12 Крагујевац.

- **„Ајшо, лепото и чежњо, за љубав срца мога, дођи у Хаџиће на кафу"** – Станиша Р. Петровић, Основна школа „Ђура Јакшић", Плажане.

- **„Људи, јазавац Џеф трчи по шуми глођући неко сухо жбуње"** – Стефан Симић, Кнеза Милоша 87 Београд.

- **„Пламте оџаци фабрика а чађаве гује се из њих дижу и шаљу ноћ"** – Стеван Нанић, Мокрањчева 2 Шид и

- **„Љубави, Олга, хајде пођи у фуџи и чут ћеш њежну музику срца"** – Славко Васић, Трнићи бб Возућа.

1

ФИЈУЧЕ ВЕТАР У ШИБЉУ, ЛЕДИ ПАСАЖЕ И КУЋЕ ИЗА ЊИХ И ГУНЂА У ОЏАЦИМА.
ВЕРА ГАВРИЛОВИЋ
Име и презиме
СТАНКА ОРЛОВИЋА ББ
Улица и број
15307 ЛЕШНИЦА
Поштански број и место

2

VUK NJEGOŠU: „NE LOMI DŽABE PERO, DOĐI TIĆU ČIJE SE FACE ŽELJEH"!
GORDANA LEKIĆ
Име и презиме
N. TESLE 11
Улица и број
22300 ST. PAZOVA
Поштански број и место

3

NIDŽO, ČEŽNJIVO GLEDAŠ FOTELJU A DJURA I MIKA HOĆE POZICIJU SEBI.
Puljarević Budimir
Име и презиме
Petra Jovovića 8
Улица и број
11 080 ZEMUN
Поштански број и место

ЏАБА ШТО ФЕЂА ЧУПА ЗА КОСУ МИЉУ, ОНА ЈУРИ ЖИВУ, АЛ' ЊЕГА ХОЋЕ И ДАЦА.
ŽARKO PINTARIĆ
Име и презиме
SLAVKA RADANOVA 15
Улица и број
25 000 SOMBOR
Поштански број и место

Име и презиме
Улица и број
Поштански број и место

ЏАБЕ СЕ ЗЕЦ ПО ХОМОЉУ ШУЊА, ЧУВАР ЈОЖЕФ ЛАКО ЋЕ И ТУ ДА ГА НАЂЕ.
ИГОР МИШУЛИЋ
Име и презиме
СЛОВАЧКИХ ПОБУЊЕНИКА 11-3/12
Улица и број
34000 КРАГУЈЕВАЦ
Поштански број и место

АЈШО, ЛЕПОТО И ЧЕЖЊО, ЗА ЉУБАВ СРЦА МОГА, ДОЂИ У ХАЏИЋЕ НА КАФУ.
СТАНИША Р. ПЕТРОВИЋ
Име и презиме
ОСНОВНА ШКОЛА „ЂУРА ЈАКШИЋ"
Улица и број
35212 ПЛАЖАНЕ
Поштански број и место

LJUBAVI, OLGA, HAJDE POĐI U FUDŽI I ČUT' ĆEŠ NJEŽNU MUZIKU SRCA.
VASIĆ SLAVKO
(Ime i prezime)
TRNIĆI bb
(Ulica i broj)
72227 VOZUĆA
(Poštanski broj i mjesto)

ЖАРКО ДАКОВИЋ
(Име и презиме)
ШЕСТЕ ЦРНОГОРСКЕ П+4/IV-1
(Улица и број)
81400 НИКШИЋ

OB HISICI SE VIJE FIŽOL, KI GA PA TUDI UNIČI MRAZ.
BERTONCELJ VIDA
Ime in priimek
ČEŠNJICA 1
Ulica in hišna številka
64244 PODNART
Pošta številka in kraj

ЉУДИ, ЈАЗАВАЦ ЏЕФ ТРЧИ ПО ШУМИ ГЛОЂУЋИ НЕКО СУХО ЖБУЊЕ

ГОЦИ И ЈАЋИМУ ИЗ БАЊЕ КОВИЉАЧЕ, ФЛАША ЦИНА И ЖЕЂ ПАДАХУ У УРУ
МИЛОШ АРСЕНИЈ
(Име и презиме)
УСТАНИЧКА 187
(Улица и број)
11000 БЕОГРА
(Поштански број и мест

ПЛАМТЕ ОЏАЦИ ФАБРИКА А ЧАЂАВЕ ГУЈЕ СЕ ИЗ ЊИХ ДИЖУ И ШАЉУ НОЋ
СТЕВАН НАНИЋ
Име и презиме
МОКРАЊЧЕВА БР 2
Улица и број
22240 ШИД
Поштански број и место

ОД БОРБЕ
ЗА ОПСТАНАК
ДО БОРБЕ
ЗА ПРАВА

НЕПОКОРЕНИ РАТНИЦИ

ПРЕ ДОЛАСКА ЕВРОПЉАНА – Индијанци су стигли у Северну Америку из Сибира, неких 40.000 година пре наше ере када је Берингово море прекрио лед. Живели су у племенским групама и веровали да њиховим животима управљају духови.

НАПАД НА КОЛОНУ КОЧИЈА – Стигли су „бледолики" и ово је био један од начина да се Индијанци домогну оружја.

ЛОВ, ГЛАВНО ЗАНИМАЊЕ – Месо бизона су сушили и чували за исхрану у жарким летима, а од коже правили чувене мокасине.

ДАНАС? – Процењује се да је претколумбовску Америку настањивало близу 50 милиона Индијанаца, док их данас на целом америчком континенту има свега 16 милиона. У Северној Америци живи свега 500 хиљада Индијанаца – претежно у резерватима. Све више дижу глас јер не желе да буду грађани другог реда.

ЦРВЕНИ ОБЛАК – Овај поглавица Сијукса задавао је силне муке америчким војницима који су их терали са њихових ловишта у Вајомингу и Монтани. Индијанци нису презали ни од напада на јака утврђења америчких војника.

ВЕЛИКА ИНДИЈАНСКА ПОРОДИЦА – Антрополози су открили осам индијанских раса које су говориле чак две хиљаде различитих језика. Назив „црвенокошци" дали су им Европљани зато што су бојили тела црвеном бојом.

ОД КОЖЕ БИЗОНА – Округлим чамцима од коже и врбовог прућа пребацивали су се с једне обале на другу и ишли у риболов.

МАСАКР У СЕНД КРИКУ – Пуковник Џон Чивингтон жуди за славом и уместо да се ухвати укоштац с индијанским ратницима, напада миролубиво земљорадничко племе у држави Колорадо. Од 500 Индијанаца (две трећине су биле жене и деца) на најстравичнији начин је убијено њих 123.

ГОРДИ И ХРАБРИ – Чејени бране своју територију на острву Бичер. Али, нигде ништа без вође; када је поглавицу, званог Римски Нос, погодио метак, Индијанци су се повукли.

СПОРАЗУМЕВАЛИ СУ СЕ ПОМОЋУ РУКУ – Генерал Кастер убеђује поглавицу Кијова да се повуку у резервате.

БИТКА КОД ЛИТЛ БИГХОРНА – Поглавица Луди Коњ и његови ратници су као торнадо прешли преко Кастера и његовог 7. коњичког пука. Од 200 америчких војника само су тројица преживели. После овог пораза „Јенки" више нису ступали у отворену борбу с Индијанцима већ су на подмукао начин упадали у индијанска села, палили их, уништавали храну...

С. И.

НОВО СВЕДОЧАНСТВО
О КРАЈУ ДРЖАВНОГ НЕПРИЈАТЕЉА БР. 1

МАНХАТАНСКА МЕЛОДРАМА С ПУЦЊЕМ

УХВАТИТЕ ДИЛИНГЕРА! Награда: 15.000 долара.

Дилингер у загрљају државног тужиоца у затвору Краунт Поинт из кога је побегво после само месец дана.

„ВИДЕО САМ КАКО ЈЕ УБИЈЕН ДИЛИНГЕР" – ТВРДИ ИЗВЕСНИ СЛИМ Г. ЗА КОГА СЕ НЕ ЗНА ДА ЛИ ЈЕ БИО ПОЛИЦАЈАЦ, ГАНГСТЕР ИЛИ ДОУШНИК, И КОЈИ НИ ПОСЛЕ ПЕДЕСЕТ ГОДИНА ОД ПУЦЊАВЕ У ЧИКАГУ НЕ СМЕ ДА КАЖЕ СВОЈЕ ПРАВО ИМЕ

Двадесет другог јула 1934. у пола једанаест увече из биоскопа „Бајограф" у Чикагу ишетао је амерички државни непријатељ број један Џон Херберт Дилингер у пратњи две даме. Испред биоскопа у заседи чекало га је двадесетак агената Федералног истражног бироа. Негде у гомили био је и Слим Г. који тврди да је од пријатеља полицајца чуо да ће се испред „Бајографа" догодити „нешто крупно". Слим Г. знао је, у ствари, много више појединости него што је неки агент могао и смео да му каже.

Федерални истражни биро сазнао је на дан 20. јула да се Дилингер, неухватљиви пљачкаш банака и најтраженији гангстер на свету, налази у Чикагу. То је јавила свом старом пријатељу, полицијском поднареднику Мартину Жарковићу, четрдесетдвогодишња Ана Сеју. (Она је Румунка и право име јој је Ана Кумпанас. Двапут је осуђивана због држања „кућа за неморалну забаву" и очекивало ју је принудно враћање у Румунију.) Издајом Дилингера добила би много: гарантован боравак у Сједињеним Америчким Државама и богатство од петнаест хиљада долара расписаних за Дилингера, живог или мртвог.

Ана Сеју обавестила је полицију да ће Дилингер извести 22. јула увече њу и Поли Хамилтон у биоскоп, али још није одлучио да ли ће ићи у „Бајограф" или у „Марбро".

Двадесет други јул 1934, врео, спаран дан. Термометар у подне показује 41 °C. Седамнаест особа умрло је на улицама Чикага од топлотног удара. У пет и тридесет по подне Ана телефонира полицији да ће увече Дилингер, Поли и она сигурно ићи у биоскоп. У седам сати јавља да је избор пао на „Бајограф" где се даје филм „Манхатанска мелодрама" са Виљемом Пауелом и Клерком Геблому главним улогама.

Знак за напад

Договорено је да Ана пред биоскопом принесе лицу белу марамицу као знак да је човек са њима доиста Дилингер.

Пред сам почетак представе Ана Сеју, у наранџастој сукњи која под блештавим рекламама изгледа црвена као крв, приноси лицу белу марамицу. Са њом су Дилингер и Поли која га држи испод руке.

Филм ће трајати деведесет четири минута.

Полицајци за то време заузимају бусију. Договор је следећи: чим Дилингер изиђе на улицу, Ана ће поново принети лицу белу марамицу, а шеф FBI за Чикаго, Парвис, запалити цигару. То ће значити: „Хватајте бандита!"

У 22 часа и 30 минута Дилингер, Поли Хамилтон

КО ЈЕ УБИЈЕН?

Амерички новинар који се бави „случајем Дилингер" добио је пре неколико година анонимно писмо у коме му је саветовано да Дилингеров лекарски досије упореди са досијеом човека смакнутог испред биоскопа „Бајограф". Испоставило се да се подаци уопште не слажу.

Дилингер је имао плаве очи, а у извештају са аутопсије убијеног стоји да су му очи смеђе. Убијени је био знатно вишег раста од Дилингера. Осим тога, боловао је од реуматске (срчане) грознице, а легендарни гангстер је имао не само окрутно већ и здраво срце.

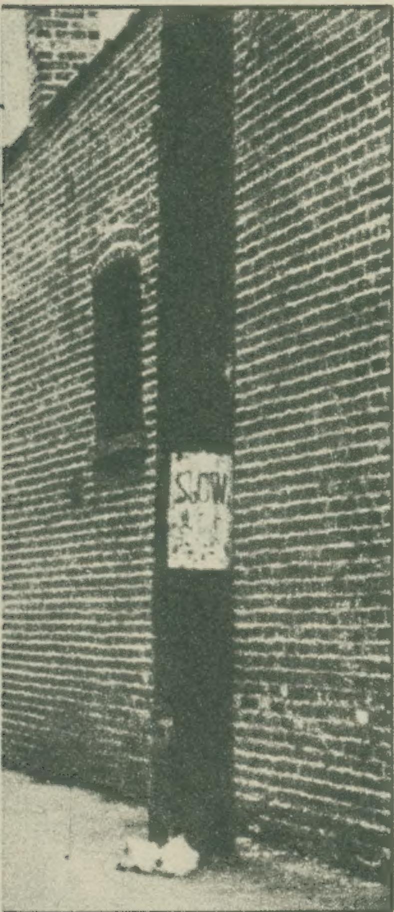
Ово је већи део јавности убедило да је пуцњава изведена да би се Дилингер, који је, кажу, подмитио готово све главешине америчке полиције и добар део политичара, повукао из каријере „државног непријатеља број један". Уместо њега подметнут је ситни макро по имену Лоренс.

Ако је Дилингер још жив, сада има осамдесет једну годину, а Калифорнија је врло згодно место за удобну старост.

и Ана Сеју (која ће у историју криминалистикеући као „жена у црвеном") излазе из биоскопа. Једва се пробијају кроз гужву. Ана подиже белу марамицу, Парвис пали цигару.

Дилингер га баш у том тренутку гледа право у лице и незаинтересовано пролази даље. Ту је и други агент који му се, као случајно у гужви, „прилепљује" уз бок. Ана Сеју убрзава, а Дилингер, и Поли, руку под руку, мирно настављају даље и тако прелазе још двадесетак корака.

Полицајци закључују да је време за акцију. Мелвин Парвис и специјални агент

Бандера крај које је Дилингер пао смртно рањен. И после педесет година поред ње се често налази цвеће.

Херман Холис препречују Дилингеру пут с пиштољима на готовс и наређењем: „Руке увис!" што најопаснијем америчком гангстеру није ни на крај памети.

Дилингер се ослобађа људи око себе и трчи ка углу слепе уличице одмах до зграде „Бајографа". У руци му је аутоматски колт.

Док му Парвис довикује да стане, Холис и још два агента пуцају. Испаљено је укупно пет хитаца. Један метак пролази кроз Дилингеров леви бок, други му пробија повијена леђа и излази кроз десно око. Дилингер пада на плочник, поред бандере. Парвис се нагиње над њим и нешто га пита. Дилингер ћути.

Да, то је он!

Дилингера, у пратњи пет агената, амбулантним колима одвозе у болницу „Елксијан Брадерз", али он је већ умро. Пребацују га у мртвачницу у четврти Кук где му скидају одећу. У џеповима панталона нађени су: свежањ кључева, седам долара и тридесет центи и сат у коме је сличица Поли Хамилтон.

Агент Федералног истражног бироа Максвел Шафец упоређује Дилингерове отиске прстију са полицијским картоном на коме су гангстерови отисци и без двоумљења изјављује: „Да, то је он".

Мало брзоплето, јер свима је познато да се Дилингер, у време када је био највише тражен, подвргао не само пластичној операцији која му је изменила лик већ и хируршкој интервенцији која му је „изравнала" линије на врховима прстију.

Леш је изложен у мртвачници и хиљаде људи дефилује крај њега.

Пет хиљада душа слегло се да види погреб „државног непријатеља број један" који почива у скупоценом ковчегу од ружичастог дрвета.

Полиција пушта на гробље само особе у црнини сматрајући да су то рођаци, пријатељи и познаници, али су и стотине других за ову прилику обукли црнину.

Црквени обред одвија се у мртвој тишини коју ремете само мотори авиона у ниском лету: два највећа чикашка дневна листа покушавају да камерама из ваздуха овековече „догађај".

Поред раке стоји, са осталим члановима породице, Дилингеров седамдесетогодишњи отац и брише дрхтавом руком сузе. Оргуље свирају „Пожелимо му вечну лаку ноћ" док ковчег лагано спуштају у гроб.

Ту се завршава прича Слима Г.

☆ ☆ ☆

Џон Дилингер је био опасан бандит. Убијао је ретко, само у одбрани. И никада није пљачкао грађане, већ само банке и богате радње. Штампа је од њега још за живота направила легенду.

И сада, педесет година после погибије, непознате руке често полажу цвеће на плочник покрај бандере код биоскопа „Бајограф" где је пао смртно рањен. Слим Г. не сме да каже ни ко је, ни шта је.

Б. Дожић

ВЕЛИКИ РАЗБИЈАЧ ГИТАРА

ВОЂА ЛЕГЕНДАРНОГ САСТАВА „ХУ" („WHO") ПИТ ТАУНСЕНД ВАДИО ЈЕ ДУШУ СВОЈИМ ИНСТРУМЕНТИМА С КОЈИМА ЈЕ ПОСТИГАО СВЕТСКУ СЛАВУ

Пит Таунсенд, вођа својевремено чувене групе „Ху", знао је на концертима да ломи гитаре као чачкалице. Био је то саставни део његовог шоуа, а ни све те гитаре нису увек биле оне „праве".

– На Acton County Grammar School у Лондону почео сам да свирам на једној јефтиној акустичној гитари коју ми је поклонила баба. Имао сам тада 13 година – прича данас Пит, један од најпознатијих рок-гитариста. На сваком његовом концерту бина је личила на излог музичке продавнице пун гитара, у резерви је увек имао још пет ових инструмената.

– Често мењам гитаре, јер ми је за неке моје композиције потребан сасвим други звук. Гитара Fender Stratocaster боља је за хард-рок, док Gibson Les Paul много лепше звучи кад се на њој свирају распеване мелодије.

На колико је гитара Пит свирао – не зна ни сам. – У сваком случају није их било толико колико се мисли – каже он.

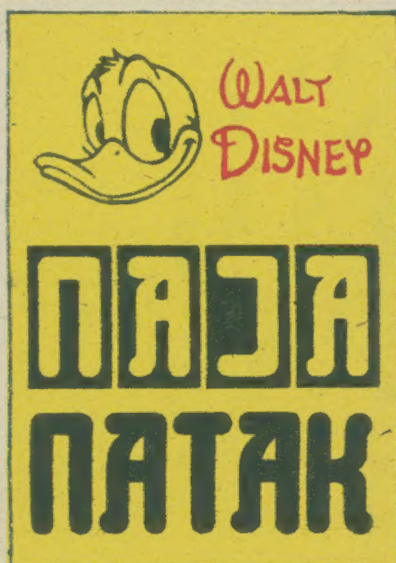
На сваком концерту групе „Ху" морало је да лети иверје, јер је Пит до изнемоглости лупао гитаром о под или појачало, тако да би на крају јадни инструмент био растављен на просте чиниоце, које многи обожаваоци и данас чувају негде у свом стану као рок-реликвије.

– У сваком случају, током година развио сам посебну технику музицирања и разбијања која ми је дозвољавала да једну гитару више пута „прерадим". Пазио сам, једноставно, на то да се поломи само врат гитаре који бих касније могао да поправим – каже велики разбијач гитара.

Пит је одавно престао са својим разбијачким шоуом, пошто му такви ефекти више нису потребни. Године су учиниле своје... Група „Ху", њен вођа и његове гитаре заузеле су место у успоменама. Долазе и пролазе други.

М. Ш.

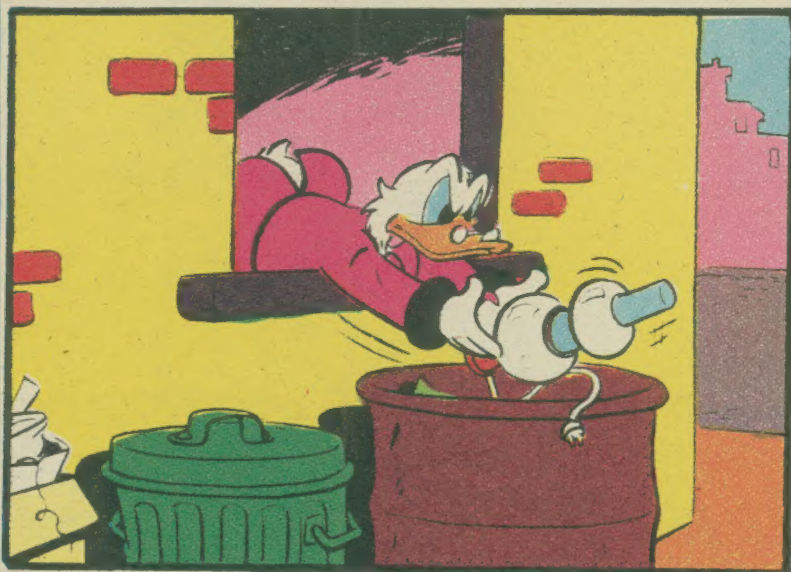

WALT DISNEY
ПАЈА ПАТАК

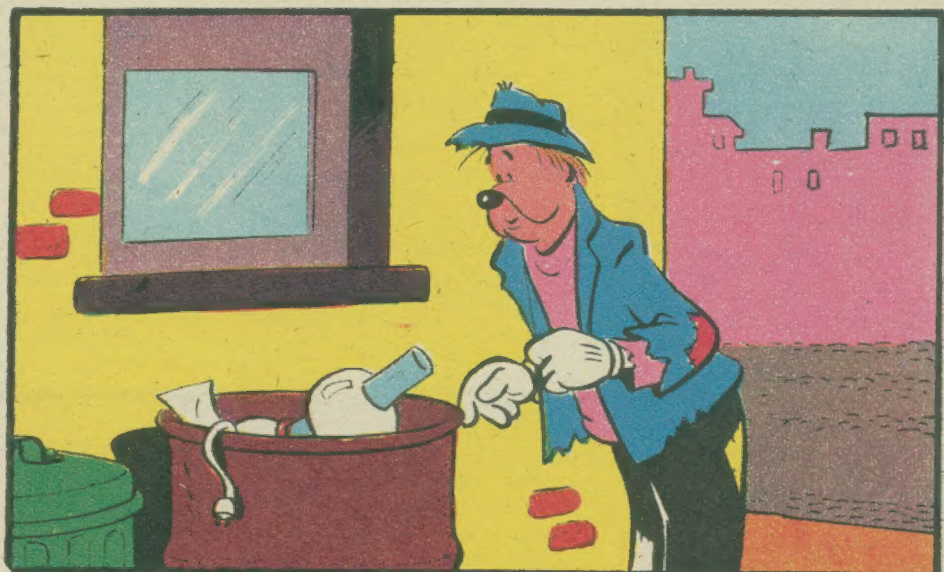

ДОШЛО ЈЕ ВРЕМЕ ДА ПОБАЦАМ СВУ СТАРУДИЈУ!

ОНУ ЛАМПУ, НА ПРИМЕР...

ИМАМ ЈЕ СТО ГОДИНА...

...А ДЕСЕТ ГОДИНА ЈЕ ПОКВАРЕНА!

Антикварниц
Copyright © 1984
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

Антикварница
1.000
HAPPY BIRTHDAY DONALD DUCK
7/29
Distributed by King Features Syndicate

За читање наглас

Алберто Моравија:

НА СИЛУ СИЛЕЏИЈА

Недавно сам убо ножем, нехотимично, и скоро погрешно; Ђино је избегао удар, а ја сам, мртав од страха, побегао кући, где су после дошли да ме ухапсе. Али кад сам, после неколико месеци, опет изишао напоље, приметио сам да ме сви гледају с дивљењем, нарочито у бару у Улици Сан Франческо а Рипа, где се састају обалски радници. Раније нико није знао ни ко сам а сада су ми ласкали; и све су се оне момчине утркивале ко ће ми се показати већи пријатељ, нудећи ми да пијем, терајући ме да причам како се све то догодило, запиткујући да ли се још љутим на Ђина или сам му опростио. Свршило се тако да сам се, и против своје воље, уобразио и уверио самог себе да сам заиста неки силеџија, од оних што ником не гледају у лице и због ситнице ударају где стигну. И кад су ми они уобичајени пријатељи из бара почели давати до знања како се Серафино за време мога одсуства проводио са Сестилијом, видећи да ме гледају као да кажу: „Шта ће он сада направити?" још пре него што сам и размислио, изиђе ми из уста: „Зна се, када мачке нема, мишеви се веселе... али сада ћу ја њега удесити". И како сам изговорио те речи, учинило ми се да сам ставио потпис под уговор који нећу моћи да извршим. Да се разумемо: на првом месту, Серафино је био крупан и дебео, двапут крупнији од мене; истина је, нису га сматрали храбрим, јер је био млитав као врећа крпа, широких бокова, улегнутих рамена и лица без иједне длаке, глатког и изобличеног; била је то, ето, људина које је мене било страх; друго, за Сестилију нисам баш осећао неку нарочиту страст, а сигурно не толико да бих због ње ишао на робију. Волео сам је, истина је, али до једне границе; а могао сам је, у ствари, оставити и Серафину. Дакле, пркос из таштине, јер сам осећао како ме сада сви већ сматрају за силеџију; и ја нисам имао храбрости да их разочарам. И заиста, после онога, „сада ћу ја њега удесити", сви су се обраћали мени нудећи ми своје савете и помоћ; и убрзо је био готов и план. Треба знати да се Серафино већ одавно имао оженити неком пеглерком која се звала Ђулија. Договорено је, дакле, да одемо: Серафино, Ђулија, Сестилија, ја и други из бара у неку крчму изван Врата Сан Панкрацио да пијемо и прославимо тако мој повратак на слободу. Тамо бих у једном тренутку морао напасти Серафина и с оним својим познатим ножем наредити му да остави Сестилију и да се што пре ожени Ђулијом. Све ми се чини да је та идеја потекла од Ђулијиног брата; он је био један од оних који су се највише загревали. Али сви су, ко више, ко мање, били против Серафина, јер, говорили су, није прави пријатељ. Да су ми то рекли пре шест месеци, одговорио бих им: „Јесте ли луди... како ја могу уплашити Серафина?... А онда и зашто? Због Сестилије?" али сад је већ све било готово, ја сам био силеџија, био сам заљубљен у Сестилију и нисам имао куда. Сав сам се био надуо и прсећи се рекох: „Пустите ви то само мени". Тако су се неки мало опрезнији сетили да ми кажу: „Али, ох, буди пажљив, мораш га само препасти... а не убити. Понових: „Пустите ви то само мени".

Одређене вечери сви смо се састали у крчми на Вратима Сан Панкрацио. Ко је све био? Били су Серафино, Ђулија, Сестилија, Маурицио, звани Чико, Фредерико Ђулијин брат, два брата Помпеји, Терибили, који је носио хармонику, и ја. План је био свима познат, онима из бара, и мени, јер смо га заједно саставили. Ђулији и Сестилији, јер су биле обавештене, а и Серафино је морао нешто сумњати јер је пошао против воље и није отварао уста. Сестилија и ја, далеки и хладни, нисмо се ни погледали, док се Ђулија, бујна девојка, која се увек смеје, а када се смеје, виде јој се десни као у коња, умиљавала пуна наде око Серафина. Остали су брбљали и шалили се, али на силу, јер се нешто осећало у ваздуху. А мене је, опет, било тако страх и сваки час бих погледао Сестилију, готово се надајући да ће ми она изазвати такву љубомору која ће ме довољно охрабрити. А не кажем да ми се није и допадала: равна као вретено од ногу до носа, с оним њеним краљевским ходом, као што већ знају бити Трастеверине, црних увојака што јој падају дуж лица, очију великих и црних, злих устију; али од допадања до одласка на робију због ње прилична је разлика. Готово сам хтео викнути Серафину: „Узми је, ако баш хоћеш, и не говоримо више о томе". Али, тај што је тако мислио, то је био стари Луиђи, онај одраније, пре догађаја с

Илустровао: Љубомир Милојевић ЉУБАЦ

Алберто Моравија: НА СИЛУ СИЛЕЦИЈА

Ђином. Нови Луиђи мора, међутим, делити ударце ножем, светити се.

Кад смо стигли у крчму, која се налазила на почетку Улице Аурелија, управо преко пута зидина, сели смо за један од оних столова испод сенице и наручили вино и переце. Одмах су они из бара, можда под деловањем вина, постали веома бучно расположени. Причали су, пили, гађали се перецама, певали и кад је Терибли почео да свира на хармоници, једине две жене, које нису хтеле да плешу, почеше заједно играти самбу. Да ме није било тако страх, кажем вам, и ја бих се смејао. Требало их је видети како играју заједно и ону што игра партнерку, како се љуља у боковима, правећи као жене оне ситне кретње, а она друга, у улози партнера, чврсто је стезала своју саиграчицу око струка, подизала је, окретала и пуштала да падне на земљу. Сви су се смејали до изнемоглости, једино се ја и Серафино нисмо смејали. Он је био скинуо капут и остао само у белој мајици, показујући обилне смеђе ручетине, као у жене; а ја сам у себи мислио да би само један ударац тих руку био довољан да ме сруши на земљу. При тој помисли обузе ме таква туга да тихим гласом бесно рекох Сестилији: „С тобом ћу госле говорити, вештице једна, и ниси друго". Она слегну раменима и не рече ништа. За то време су одмицали сати, и они из бара су ми давали знакове да нападнем. Браво, младићи, као да је то тако лако. Коначно, Серафина је требало застрашити једном засвагда, потпуно, да никада више не подигне главу. Чини се да је ситница кад се то каже и онај који иде у биоскоп и види тамо како глумци измењују лажне ударце и револверске хице који никоме не шкоде, може чак и помислити да застрашити неког и не значи ништа. Међутим, то није истина; да бисмо некога застрашили, треба му дати до знања да желимо стварно да га убијемо, а то је врло тешко када, као у овом случају, не желите да га убијете, већ само да га застрашите. Срећом, постојао је онај убод ножем у Ђина: једанпут сам то учинио грешком, а сад је то требало намерно урадити. За то време сам гледао Сестилију и желео сам да кокетира са Серафином: то би ми угрејало крв. Али она је, напротив, као увређена, достојанствено ћутала по страни. Ђулија, напротив, није престајала с умиљавањем око Серафина и смејала се на сваку глупост, показујући своје десни.

Дакле, једног тренутка кад хармоника није свирала, ја се, готово и не мислећи, можда зато што сам малопре мислио и сувише, нагнух преко стола и рекох Серафину: „Али реци ми нешто, шта ти је?... Позовемо те да прославимо мој повратак, а ти не пијеш, не говориш... ту си се сав опустио, као да ти је жао што знаш да више нисам под кључем". Серафино одговори: „Није, Луиђи... какве то везе има... мало ме боли стомак, то је све". А ја: „Па наравно да ти је жао... јер си, док мене није било, облетао око Сестилије и мој ти повратак није био потребан... ето што је теби жао". Био сам дигао глас, а у себи сам мислио: „Још сам на земљи, али се морам подићи, подићи се као авион који узлеће... ако се не дигнем, пашћу". Сви су сада заћутали, задовољни што ме гледају како нападам Серафина, као на некој представи; како сам приметио, Серафино је пребледео или, још боље, посивео, у оним својим глатким образчићима без браде. Онда се нагнух још више преко стола и зграбих у шаку ивицу његове мајице на грудима, изврћући је и говорећи гласно: „Ти Сестилију мораш оставити, јеси ли разумео... мораш је оставити, јер се она и ја волимо". Серафино погледа у Сестилију готово надајући се да ће она то порећи, али Сестилија, као права вештица, достојанствено спусти поглед. Ђулија узе Серафинову руку, говорећи му: „Дођи, Серафино... хајдемо одавде". Она је искоришћавала прилику, наводила је јадница воду на свој млин. Серафино заповеди: „Ти остани... не требаш ми". Затим узе капут и удаљи се испод сенице.

Сви ме они младићи затим погледаше да виде шта ћу направити, а Ђулијин брат рече: „Он оде, Луиђи... Шта радиш?" Руком направих покрет као да сам хтео да кажем: „мирно" и сачеках да Серафино изиђе из крчме. Затим се дигох и брзо пођох за њим. Стигох га на Алеји Мура Аурелије: корачао је сам по оном мрачном путу, онако велики и дебео, баш људескара, и ја поново осетих страх. Али већ сам био појурио и стигао сам га, па хватајући га за једну руку, рекох му без даха: „Причекај, морам с тобом да говорим". Осећао сам како му је рука дебела, али мекана као без мишића; а он је, негодујући, пустио да га повучем у једно од оних мрачних удубљења у зидинама. Мислио сам: „Мајко моја, помози ми", па иако ме било страх, једном сам га руком треснуо о зид, а другом сам подигао нож говорећи: „Сада ћу те убити, Серафино". Био је то прави час, и да ме је само ухватио за руку, одмах би ме разоружао, јер сам одлучио да радије пустим да ме разоружа него да направим какву грешку. Осетих, међутим, како он клизи према земљи, готово у несвести дуж зида уз који сам га притиснуо. Рече глупо: „Мајко моја", биле су то исте оне речи на које сам ја помислио храбрећи се; а затим, оста тако, гледајући ме разрогаченим очима; схватио сам да сам успео.

Спуштајући наоружану руку, рекох му: „Знаш шта сам направио Ђину?". „Знам". „Знаш ли да бих био способан да направим и теби, али стварно?" „Знам". „Онда пусти на миру Сестилију". „Али ја је и не видим", рече он охрабрујући се мало. „Није довољно", рекох, „већ што пре мораш уредити своје односе са Ђулијом... јеси ли разумео", и поново подигох руку. Он рече сав дрхтећи: „Хоћу, Луиђи... али ме пусти да одем". Ја понових: „И да се разумемо, ако је не узмеш, убићу те, ако не данас, оно сутра, али ћу те убити". А он рече: „Узећу је". „Сад је зови", наредих му. Он принесе руку устима и викну: „Ђулија, Ђулија". Одмах нам затим кроз алеју дотрча у сусрет Ђулија, јадна девојка. „Серафино хоће нешто с тобом да говори", рекох „само ви идите... ја се враћам у крчму". Гледао сам их како се заједно удаљују, а онда сам се вратио под сеницу.

Сав сам био мокар од зноја и скоро бих пао на земљу, баш као Серафино кад сам му претио ножем. Али они за столом дочекаше ме с пљеском: „Живео победник" Терибили настави с неком самбом на хармоници, они други опет почеше да праве будалаштине, а Сестилија ми тихо рече: „Хоћемо ли плесати, Луиђи?" Играли смо и она је примакла уста мом уху и рекла ми у једном даху: „Али, зар си заиста поверовао да те не волим више"? Направили смо један већи круг, одвео сам је у један мрачни ћошак под сеницом, тамо сам је пољубио и тако смо се помирили.

Мислио сам да ће сутрадан Серафино заборавити на свој страх: али, чим сам ушао у бар, видео сам како ме гледа са стрепњом, а онда ми рече: „Да се помиримо, хоћеш ли?" и понуди ми да пијем. Затим је почео да ми говори о себи и Ђулији и с много околишања дао ми до знања да је одлучио да се жени. Готово нисам веровао својим ушима: Серафино се жени од страха преда мном. Најрадије бих му рекао: „Али престани, имај смелости, зар не видиш да смо од исте врсте?" Међутим, нисам више могао: ја сам био онај снажни, онај што носи ножеве по џеповима, онај што удара. А Серафино је у то веровао као и други.

И заиста су се узели и ја сам био позван на свадбу, а Ђулијин брат ми је рекао да је све то моја заслуга. После је дошао и на мене ред да се женим. Сву сам ту гужву направио због Сестилије, сад сам јој морао и доказати да је то било заиста због ње. Баш ми се ни најмање није узимала Сестилија, ако ни због чега другог оно због оног што је та намигуша урадила у мојој одсутности са Серафином; али сад се више нисам могао повући. На венчање, је, наравно, дошао и Серафино са Ђулијом, која је већ била у другом стању. А Серафино ме, јадник, чак и загрлио, говорећи: „Живео Луиђи". „Да", мислио сам „живео рог". Али од тада никада више не носим нож у џепу.

СКАДАРСКО

Мрак над водом. Вода непрегледна. Брда сишла у Језеро. Блато, како га мештани зову. Тишину ноћи пролама експлозија. Зељо је поново бацио динамит. На стотине килограма рибе забеласало се на површини. Динамиташ је после ухваћен. Доведен је у село, да му суде. Зељо је, овог пута имао среће, уз помоћ газде Шћепана, угледног домаћина, опраштено му је. Уз један услов:

Зељо поново мора динамит у руке. Пошто нико други није хтео, од газде Шћепана добио је задатак да убаци динамит у једну овећу пећину, будући тунел којим ће се одвести вода из Језера и оно постати велика плодна равница. Идеја да се Језеро исуши утопила се у сланој води из мора. Заборавили на криптодепресију, да је ниво језера нижи од нивоа мора.

Ово су неке сцене из филма Живка Николића „Чудо невиђено" То чудо, филмско, „направљено" је на Скадарском језеру, углавном у селу Додоши, где је филм снимљен. Поред професионалних глумаца, у том чуду учествовали су и становници овог, по многима, највећег села у Црној Гори: триста кућа, 1500 душа. У филму су статирали. У животу највећег језера на Балкану припадају им, углавном, важне улоге. Тако би бар требало да буде.

Крава плива краул

Кад се новим магистралним путем крене из Титограда према Цетињу, треба, у беспућу, и те како се помучити да се пронађе пут до Додоша. Нигде путоказа. Узаном асфалтном траком спушта се до центра села. Човека нигде. У малом затону двадесетак чунова, мотори подигнути.

Најзад, наилази човек у жутој кишној кабаници. Намргођен, једва се чује његово „бар дан". Петља по чамцу.

– Нема рибе, нема – одмахује главом. – Било па нема. Фабрика у Ријеци Црнојевића – каже – дошла јој главе. Не воле они Језеро, само узимају, без милости – додаје. – У почетку ми није било јасно шта то увозе. „Индустрија-импорт" се зову, сад ми је и то јасно, не само мени, свима о Додошима. Увозе погибаљ за Језеро, ето шта они увозе. Не поштују законе од природе, и на

БЛАТО, НЕКАД БИЛО ЗЛАТО

Муљ и шибље с травом све више гуше Језеро. Да би се стигло до „пучине", мора се претходно пробити пут.

МНОГИ СУ ЗАБРИНУТИ ЗА СУДБИНУ НАШЕГ НАЈВЕЋЕГ И РИБОМ НАЈБОГАТИЈЕГ ЈЕЗЕРА. МЕШТАНИ ДОДОША СВОЈЕ СЕЛО ВЕЋ ЗОВУ ПОЂОШИ

млађ ударају и нема шта да порасте.

После обилних киша, увек с јесени, вода надође. Порасте Језеро за два-три метра. Често и више. Кад вода мирује, кућа Вукотића, најближа мосту преко реке Каратуна, подаље је од Језера. Кад вода нарасте, може с терасе да се баци удица. И да се улови – крава, коза или свиња. Овде су све животиње пливачи, научиле су да до пашњака стижу водом. Кажу да их нико не чува, саме оду, саме се пред мрак, враћају.

– Лако нам је за њих – каже Велика Вукотић, жена у годинама (овде одвајкада важи неписано правило: жену никад не питај за године, а мушкарца за жену). – Стока оде и врати се, ал' људи слабо. Побегоше у град, у фабрике, у чиновнике. Нешто мислим, боље би било да нам се, уместо Додоши, село зове Пођоши. Сви пођоше, остасмо ми, ђутуруми стари...

Само за мушке главе

Одавно је тако у Додошима. Пре су људи одлазили много даље, у Америку... Многи да се никад не врате. Неки, као браћа Шофранац, из рудника су донели болест, да у свом селу умру. Оставили су три удовице – Икару, Стану и Беду, с десеторо деце. И с Језером. Водом и њивом.

У пољу Цеклинском мило ти – кажу овде – кад кукуруз зри и у злато се изроди, онда наиђе вода и крап (шаран) то поједе. Срећа у невољи је што онда, мрежом и остима, појуриш тог истог крапа, свежег га поједеш или га (то је сад специјалитет, у Додошима кажу да су их некад у сласт јели и турски великодостојници у Стамболу на Босфору) осушиш, па га у хладном чуваш док не огладниш.

Велизар, унук Икаре Шофранац, само понекад, из града, стигне у Додоше. И онда ретко оде у рибарење, то је овде женски посао, а и кад мушкарци крену, само малим веслом кормиларе. Жене, попут галиота, приону на весло тешко и до педесетак килограма. Икара је, каже, сама излазила на Језеро, три-четири дана остајала, без улова се није смела вратити. Окупације је многе упамтила, најтежу кад су били Аустријанци. Онда ни на Језеро ниси могао кад хоћеш, а једеш коприву и касарањ, биљку са јестивим плодом која само овде расте, и, чуда ли, мада јој је корен у води, не даје плода ако лети не падне киша! Једном је, кришом, два дана била на Језеру, уловила педесетак килограма рибе, ал– јој Аустријанци и то отели. И опет у коприве и касарањ, за нејач код куће.

Жене су овде, искључиви рибари. Мушкарци су ратовали или радили по градовима. Стизали су у новембру кад је главни лов на укљеву, кад риба у јатима бежи у тзв. ока; природне изворе у Језеру, тражећи топлију воду. Онда цело село крене с мрежама а риба се равноправно дели само на мушке главе. Тешко удовици са женском децом.

Мреже су спремне. Можда ће овог пута бити боље среће.

Кроз мртвају и прашуму

У филму „Чудо невиђено" Зељо, мртав-хладан, баца динамит да се докопа рибе. У животу, каже стари Дуко Михаљевић, један од статиста у „Чуду невиђеном", то није виђено, бар не донедавно. Овде је Језеро светиња. Ниси смео да бацаш мрежу или завитлаш ости ни кад се риба мрести – већи је то злочин био него силовање. То ти је као кад би багером ушао у пшеницу или кукуруз. Језеро је као њива, како га чуваш тако ти и даје. Нема ту много мудровања. А кад те ухвате у криволову, можеш слободно да купиш прње из села.

Сад, веле у Додошима, можеш и без тога да купиш прње. Фабрика за прераду рибе узима свој висок данак; ту је сад своје ситне и оштре зубе умешао и, како га мештани зову, кинески шаран (стручњаци кажу караш), грабљивица која уништава икру. Убацили га Албанци у свој део Језера, коров да очисти, како су објаснили. А дотад се у рибљем свету живело мирољубиво, није било „слатких грабљивица", сома, смуђа, штуке, гргеча.

И муљ, из дана у дан већи, прети. Не може вода, реком Бојаном, у море. За последњих сто година отела је око 20 хиљада хектара плодне земље. И још ће, како сад ствари стоје. Покушај да се вишак воде тунелом одведе у море ни у филму није успео, као ни онај педесетих година када је чак израђен пројект да се испод планине Сутроман пробије тунел дугачак 9 километара. Једини начин је, кажу стручњаци, регулисање Дрима у Албанији и продубљивање корита Бојане за два до три метра, а за то је потребна сагласност нашег суседа. Тада би могло да се добије око 15 хиљада хектара изузетно плодне земље, да Језеро не постане мртваја.

Времена нема много, неке рибе (рецимо, скобаљ) већ су права реткост, а кроз поједине делове Језера, од муља и силне трске, немогуће је проћи чамцем. Као кроз прашуму, прво се сечивима пут пробија. ***Петар Милатовић***

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

НА ФОКЛАНДСКО-МАЛВИНСКИ НАЧИН

РАТ И МИР, И ОВЦЕ

МЕСТО ГДЕ СЕ НЕ ГЛЕДА ТЕЛЕВИЗИЈА, ГДЕ ЈЕ ОДНОС МУШКОГ И ЖЕНСКОГ СТАНОВНИШТВА 200:1, ГДЕ СЕ СВИ ПОЗНАЈУ И ГДЕ СЕ ЈЕДИНИ ЛИСТ ШТАМПА НЕДЕЉНО, ЈЕР ДНЕВНИХ ВЕСТИ НЕМА

Преко сурог фокландског стења и даље бришу ветрови, а овце слободно тумарају по околини. Фокланђана има око две хиљаде.

На Фокландима једино нема више пасторалног живота. Нестао је заувек 2 априла 1982. Тог дана у зору почео је рат између Велике Британије и Аргентине, један од данашњих бесмислених ратова. Око две хиљаде аргентинских војника искрцало се и изненадило осамдесет четири британска маринца. После неколико часова борбе, у Порт Стенлију, једином правом градићу на острвљу завијорила се аргентинска застава. Тиме се после 150 година остварила жеља Аргентине. Архипелагу је враћено старо шпанско име – Малвини, а Порт Стенли покрштен у – Пуерто Аргентино.

Пославши трупе „преко седам мора", Велика Британија је после 74 дана борбе вратила изгубљено. Освајање Фокланда коштало је Аргентину око пола милијарде долара, а њихово преотимање стајало је Велику Британију још толико. Погинуло је 225 Британаца и 750 Аргентинаца.

Фокланђани су се нашли у чуду због толико буке и муке. На острву, осим оваца, нема ничег вредног. То је „крај света". Један од крајева света.

Не гледају телевизију

Фокланди или Малвини су мала скупина острва у јужном делу Атлантског океана. Од Аргентине су удаљени око 500, а од Велике Британије 12 хиљада километара. Чине их два већа острва – Западни и Источни Фокланд, девет мањих и више од 150 гребена.

До рата са Аргентином Велика Британија овде није уложила тако рећи ништа. Данас, влада у Лондону одлучила је да од Фокланда створи војно упориште. Острва, нарочито Источни Фокланди, претворена су у велико градилиште. У близини Порт Стенлија се гради велики аеродром, асвалтирају путеви, размештају лансирне рампе за ракете, граде хангари за подморнице... „Фантоми", „харијери", хеликоптери, противавионске ракете сада су овде свакидашњица. Гарнизон је повећан на четири хиљаде војника. Трошкови гарнизона и инсталирања војне опреме премашиће износ од две милијарде фунти. Знајући да њихова острва не вреде ни десетину тог износа, Фокланђани шаљиво примећују: „За те паре Британци су могли да купе острво у неком гостољубивијем делу света!" Нису далеко од истине: на фокландском тлу шибаном ветровима не успева готово ништа, а шкрта трава храни само овце – једини извор живота на острвљу.

Карта Фокланда са аргентинским називима.

Фокланђани немају ниједну фабрику. Не „убијају" се од рада. Телевизију не гледају јер до њих не допире телевизијски сигнал. Слушају радио и читају новине. На острву излази само један лист – „Пингвин њус". Штампа се недељно јер дневних новости заправо нема.

Порт Стенли има око 700 становника. Остали Фокланђани раштркани су по фармама или мањим насељима. Путеви између фарми и насеља не постоје – веза се одржава малим авионом или џипом, најчешће – коњем.

Куће у Порт Стенлију су распоређене поред мора у неколико редова. Начињене су претежно од дрвета и обојене ведрим бојама.

Црна листа

За две хиљаде Фокланђана два хотела су много. Некад су туристи долазили из Аргентине, сада једва ако неко наиђе у току месеца. Један хотел држи брачни пар Ненет и Дезмонд Кинг. Жале се да је посао стао.

У основној школи ради седам учитеља, а у средњој осам наставника. И једни и други обавезни су да недељу дана у месецу проведу у по једном насељу на острвљу и тамо држе деци наставу. Ко жели да после средње школе студира, иде у иностранство.

Сви острвљани се међусобно познају. Како је женски род у огромној мањини, брак између рођака је нешто уобичајено, а разведена жена већ сутрадан може поново да се уда.

После доласка британских војника несразмера у бројчаном односу је још већа: једна жена на 200 мушкараца!

На острвљу има четири продавнице и три кафане. Све се налазе у Порт Стенлију. Ту је и пошта. У пошти ради службеник задужен за пружање информација о телефонским бројевима претплатника, али га нико-никад не зове јер свако зна свачији број. Телефонски именик Фокланда има само две странице!

Криминала нема. Најтежи злочини су крађа и пијанство. За крађу је предвиђен затвор, а за пијанство – црна листа. Саставља је локална власт и доставља свима који јавно продају алкохол. Они који се нађу на том списку неће добити пиће од 6 до 12 месеци, зависно од „осуде"! Продавцима алкохола ни на крај памети не пада да им га кришом продају! Прошле године су на списку биле и две жене.

Незапосленост је непознат појам. Једина фирма на острвљу је Фокландска острвска компанија. Она је власник половине земљишта и преко ње иде сва трговина.

Фокланђани никад и никуд не журе осим да забораве бесмислени рат који су ту водиле две далеке земље. Фокланђанима не сметају ветрови који се ту укрштају, већ немир који се увукао на острвље.

М. Тодоровић

„БОМБА" ПРОТИВ „ЕНИГМЕ"

ПРОНАЛАЗАЧ „МАШИНЕ КОЈА МИСЛИ" НИЈЕ ХТЕО ДА БУДЕ МАШИНА

Тај сувоњави је увек деловао немарно. Ако при руци није имао кошуљу, носио је испод сакоа пижаму, а кравату је чешће везивао око паса него око врата. На посао је обично долазио бициклом, а у пролеће се од поленске алергије бранио гас-маском.

Септембра 1939. позвали су доктора математике Алана Матисона Таринга – тада је имао 27 година – у британску тајну службу за дешифровање радио-сигнала. Стручњацима за прислушкивање била је потребна помоћ пошто су безуспешно покушавали да дешифрују немачку ратну шифру.

Таринг, чудак и научник са оригиналним, најчешће ексцентричним решењима, решио је проблем за неколико месеци. Тако је британска обавештајна служба могла да одгонетне већину шифрованих радио-порука. Захваљујући томе многе савезничке операције успешно су окончане.

Тек недавно је Тарингов колега Ендју Хоџес, професор математике у Кембриџу, објавио детаљну биографију овог тајног агента који је 1954. године извршио самоубиство. Хоџес слика портрет усамљеног, неприлагодљивог човека, који се ретко дружио са људима и кога каријера никада није претерано занимала.

Још као ђак у основној школи показао је изузетну интелигенцију, али и тоталну одбојност према традиционалном школовању. Касније је почео да улази у тајне атомске физике; посебно су га интересовала нова дела Алберта Ајнштајна о теорији релативитета.

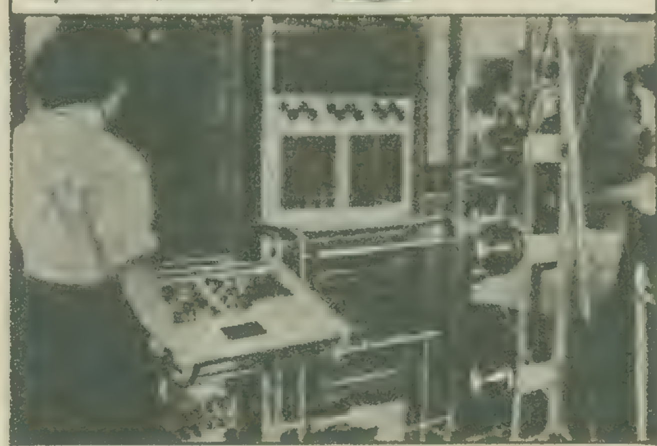
На Кингс колеџу у Кембриџу необичног младића су убрзо почели да цене. Већ његов први научни рад под насловом „О израчунљивим бројевима" донео му је глас талента који много обећава. Тарингову расправу амерички професор Тимоти Ферис означио је као камен темељац модерне математичке логике и теорије аутомата. Реч је о механичком супермозгу који у својој меморији има припремљена решења за све могуће задатке које могу да изврше аутомати.

Тој студији, којој су се многи дивили као генијалном делу, Таринг има да захвали што је позван на универзитет Принстон у САД. Жеља да произведе аутомат који мисли постала је његова опсесија која га није напуштала до краја живота.

Рат помаже човеку који је мрзео рат

Рат је пацифисти Тарингу пружио прилику да своје визионарске замисли практично испроба – у разрешавању немачке ратне шифре.

Британски дешифранти су увек изнова губили битку с немачким аутоматом за шифровање типа „Енигма", иако су знали његове конструкционе особине.

Тарингова „Бомба", 1941. године.

Стручњаци немачке тајне службе били су убеђени да је њихов систем шифара непобедив и да га није могуће дешифровати. Само један човек, како је израчунао Артур Шербиус који је учествовао у изради „Енигме", морао би да ради читавих 42.000 година да пронађе све могуће комбинације.

Савршеност „Енигме" оставила је дубок утисак и на самог Таринга, када се у близини Лондона са још двојицом научника латио посла.

Таринг и његови помоћници покушали су да „Енигму" победе још интелигентнијом машином. У пролеће 1940. прилично су одмакли у послу: импозантан уређај, велик као орман који су назвали „бомба", могао је да почне да ради.

„Бомба", претеча данашњих рачунара, систематски је, иако са вишечасовним закашњењем, анализирала радио-поруке „Енигме" – прве тајне поруке на немачком језику.

НЕМАЧКУ РАТНУ ШИФРУ РАЗРЕШИО ЈЕ ЈЕДАН БРИТАНСКИ ЧУДАК, НАУЧНИК, ПРЕТЕЧА КОМПЈУТЕРСКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

Систем за дешифровање који је изумео Таринг први пут се исказао у ваздушном рату над Енглеском. Кад би немачки бомбардери полетели ка Ламаншу британски ловци су већ били у ваздуху, а биле су спремне и противавионске батерије у Лондону. Герингова ваздушна офанзива коначно је пропала.

Средином 1941. појачан је поморски рат. До тада су немачке подморнице наносиле велике губитке савезничкој флоти. Али, Британци су маја 1941. на заробљеној немачкој подморници запленили и примерак „Енигме" са важним кључевима шифри. Опет је у акцију ступио Таринг и британски губици на мору су почели нагло да се смањују.

Немачки уређај за шифровање „Енигма" и генерал Гудеријан на Источном фронту 1941.

Ратни премијер Винстон Черчил је 1941. лично честитао људима који су одгонетнули немачку шифру.

Снежана и седам патуљака

Таринг се, међутим, полако искључивао из овог посла који је све више постајао рутински. Када је рат окончан „професор", како су га звали, поново се посветио својој омиљеној теми – машини која мисли. Учествовао је у стварању првих рачунара, електронских чудовишта са хиљадама вакуумских цеви.

Временом, Тарингове идеје наилазиле су на све мање интересовање. Менаџерима који су се интересовали за практичну употребу тих пројеката, биле су сувише компликоване. Таринг је, између осталог, за рачунар изумео програмски језик који је разумео само он.

А. М. Таринг у другој „улози".

На крају Таринг је проводио ноћи сам у универзитетским лабораторијама, док су рачунари избацивали бесконачне рачунске операције. Желео је да и ембрионални развој ћелије унесе у математичке законе, а био је убеђен и да се структура људског мозга може изразити формулом.

У својој кући имао је посебну лабораторију. Ту је и извршио самоубиство почетком јуна 1954. Поред Тaринговог леша лежала је загрижена јабука пуна отрова цијанида – последња домишљатост необичног ексцентрика. На неки начин било је то последње Тарингово сећање на Дизнијев филм о Снежани и седам патуљака, који је, кажу, поред науке највише волео.

Снежани је, у бајци, зла маћеха дала отровну јабуку. Тарингов живот није био бајка.

М.Ш.

ФИНИ ЛЕД ЗА ФИНИ СВЕТ

Зна се ко су муштерије њујоршке робне куће „Блумингдејл": тзв. фини свет. Њима отмена робна кућа, за само седам долара, продаје пакете умотане у сребрни папир. У пакету је садржина стара сто хиљада година, а ко-

ристи се за хлађење вискија који, доследности и отмености ради, никако не би смео да буде млађи од дванаест година. У сребрном паковању од килограма продаје се лед.

То је нарочити лед. Прво, зато што се плаћа уместо да се бесплатно прави код куће, па зато што је увезен, и најзад, због тога што је одваљен од једног гренландског глечера старог сто хиљада година. У „Блумингдејлу" тврде да је њихов лед, сем што је најстарији, и гарантовано најчистији на свету.

Залиху од две хиљаде килограма која се продаје као алва „Блумингдејл" је набавио од Виљема Бејкера, поларног истраживача, који је дошлеповао ледену громаду од Гренланда до САД.

КАЖИ МИ КАЖИ, ЛЕПОТИЦЕ...

Данте Рањони, кафеџија у француском граду Агранжу, поставио је у свом локалу апарат за алкотест. Ова оригинална направа показала се веома корисна – пијанац добије обавештење да ли може да седне за волан или не. Боље тако него од полицајца.

КАКО, МОЛИМ?

У овом веку електронике уређај за проверу слуха који производи западнонемачка фирма „Зенхајзер" изгледа смешно једноставан. Највише личи на минијатурни пешчани сат у коме се из горњег у доњи део преспипа 50 хиљада куглица. При томе се производи звук одређене јачине. Супер прост апарат се принесе уху и ко чује звук – добро чује, а ко не – мора ушном лекару.

Против овог „Глувометра" буне се лекари опште праксе јер их сад пацијенти прескачу: слушају куглице, сами себи постављају дијагнозу и – право специјалисти.

ДРЖ'ТЕ ЛОПОВА

Полиција у једном градићу у Северној Каролини, САД, нашла се на великој муци – неко је у локалној банци упорно крао блокове путничких чекова а никако да му уђу у траг. Све је говорило да лопова треба тражити међу службеницима банке. Бактеријским раствором премазали су неколико блокова чекова и оставили их на „згодно" место. Чекови су брзо нестали. Картоне за евидентирање радног времена на које се отискује време доласка и одласка с посла попрскали су спрејом који у додиру са бактеријама изазива реакцију. И кад се лопов машио картона, пошто је био у додиру с бактеријама, на његовој картици појавиле су се црне пруге. Даље знате...

ГОСПОЂИЦА МОТОРНО ВОЗИЛО

Компјутери извршавају свакојаке наредбе, у служби су у многим фирмама. Али, често се догађа и да погреше.

Медицинска сестра из Даласа дала је да јој се продужи возачка дозвола. Документ је добила за два дана али уместо њеног имена стајало је: Моторно Возило. Шта зна рачунар шта је име и презиме. Она је бар добила натраг дозволу за ауто, а другој жени из Њујорка десило се да су јој вратили дозволу али за – вртну косилицу!

Има још сличних случајева. Тако је Питер Бар недавно добио следећа упутства: „обавезно понети седам пари гаћица, неколико пари чарапа и топлу одећу. Дозвољена је лака шминка, никако црвени лак за нокте". Па шта ће Питеру све то? Пошто је он први мушкарац који се придружује краљевском друштву болничарки, рачунар је, навикнут да шаље упутство само женском роду, и Питера сврстао међу представнице лепшег пола.

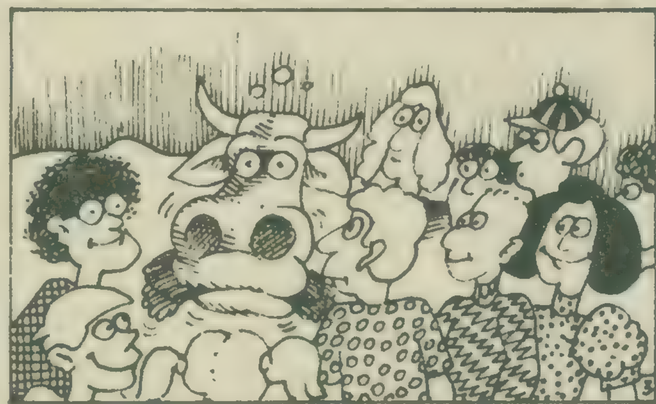

ВИДЕО – СЕЛО

Када је пре неколико година Евалд Депер наследио фарму у близини Халтерна, није био нимало одушевљен. Запослен као службеник у једној западнонемачкој фирми није имао представу о одгајању стоке, земљорадничким радовима. Сасвим природно, помислио је да прода имање. Нашао је и купца али се у последњем тренутку предомислио.

Одлучио је да од фарме направи туристичку атракцију. Живећи и сам у граду добро је знао колико људи посебно деца, чезну да изблиза виде валов за свиње, шталу са кравама, живинарник, бунар, праву сеоску кућу, огњиште. Потрудио се да глас о фарми-Дизниленду прошири преко новина, радио-станица. Посетиоци су почели да пристижу.

Сада Евалдову фарму годишње посећује око милион људи. Она се нашла у многим проспектима као једна од незаобилазних атракција. Евалд је запослио осамдесет људи. Кад се посетиоци уморе чека их ручак у једној од кућа. Дневно се сервира и по шест хиљада оброка! Док уживају у храни посетиоци гледају сцене из сеоског живота снимљене на видео тракама. А кад се деца уморе од толико „правог" живота, ту су флипери и компјутерске игре које им прекраћују време.

ЉУБОМОРА

Када се Заза Кимонт из Њујорка вратила с летовања мало раније него што је планирала, у стану није затекла никог али је у купатилу, поред мужевљеве четкице за зубе, угледала још једну, њој непознату. Трагови ружа за усне на четкици потврдиле су њене најцрње слутње. Зази је пао мрак на очи и почела је да треска све што јој се нашло при руци. Када је поразбијала све чаше и тањире, прешла је на лампе, слике и украсе. Затим се спаковала и отпутовала мајци.

Тамо је затекла само оца. Њен муж је позвао ташту – Зазину маму, да буде мало код њега у Њујорку док је Заза на летовању. Четкица са траговима ружа припадала је Зазиној мајци.

ПУСТИ ЛАВА, ЧУВАЈ СЕ ПСА!

Ватрогасце, који су на хитан позив дојурили да угасе пожар у једној кући у Декатуру, сачекала су три лава, једна лама, пар змија и неутврђен број мачака и паса. Сем њих, код куће није било никог другог.

Испоставило се да су од лавова незгоднији пси, јер су они задали више мука ватрогасцима. Што се краља џунгле тиче, бар оног што се башкарио на веранди, њега се читава та гужва није нарочито тицала.

А ко је уопште позвао ватрогасце? Суседи који су приметили дим у кухињи. Кад су угасили пожар, ватрогасци су отишли, а да се са власницима менажерије нису ни упознали.

МОНОЛОГ ФАХРЕТЕ ЈАХИЋ

ТЕТКА ЛЕПА БРЕНА

Кад треба да идем код зубара увек идем код дечијих. Мени је лакше кад су деца око мене. Кад се они не плаше, нећу ни ја. Исто је и с њима: Ако тетка Лепа Брена сме да седне на зубарску столицу, зашто не би и она?

– Останем у амбуланти увек дуже него што сам мислила. Замоли ме једна Марија да сачекам да јој изваде зуб, па један Аца, једна Лела, један Ђорђе...

* * *

Дом синдиката. Да ли ће овог пута (једног уторка) Фахрета Јахић имати времена за разговор? Први пут је журила. Срели смо је на вратима, у одласку. Следећег дана путовала је са оркестром у Немачку. Други пут чекали смо је на службеном улазу Дома синдиката. Било је много света. Једни су држали цвеће за Брену, други су стајали и чекали своје „везе" које ће их без карте увести на концерт. Рака Ђокић, Фахретин менаџер, појављивао се, нестајао. Бар тридесетак пута разговарали смо телефоном (зовите сутра, за недељу дана, у недељу...).

Очекујемо да се Лепа Брена појави у фармеркама, ненашминкана. Кажу, таква је кад није на позорници. Појављује се елегантна дама с црном траком у коси, „откачене" ноншаланције. Ту су панталоне (али не џинс), ту је и џемпер (проткан шљокицама). У великој је трци, правој „фрци". Припрема нову плочу, снима телевизијски програм, концерти су за неколико месеци унапред уговорени.

Доноси двадесетак писама. Једно је розе с неком нарочитом, романтичном сличицом. Друго је посуто шљокицама, има их намирисаних, исцртаних...

* * *

– Деца ми највише пишу. Сва њихова писма прочитам макар у таксију, док журим на аеродром. Дечије мишљење велико ми је мерило за све што радим. Ако ми они пишу да им се свиђа трачица коју носим у коси, ја то прихватим. Знам добро да су њихови савети од срца, да ме деца гледају као старију сестру. А сестра се воли.

– Многи ми траже новац. Деца никада. Она ме само моле да им пошаљем неке чешљиће, шналице, слике. Трудим се да им испуним ове жеље.

– Не знам шта ћу само кад ми траже хаљине у којима се више не појављујем на концертима. Како да им објасним да сам за сву ту гардеробу, чак и кад је више не облачим, везана. Те хаљине ми је шила моја мајка, сваку сам добро изнојила на бини. Везују ме за одређене периоде мог живота на сцени, показују ми како сам се мењала. Чувам их за дуго сећање.

Илустровао: Ненад Милићевић

Претура по писмима. Отвара једно. Пише јој неки дечак из Београда. Почиње с „драга Фахрета".

– Деца ме свакако зову. И тетка Лепа Брено и тета Фахрета... Волела бих да ме ословљавају само с Брено, без оног „лепа". То ми је наметнуто, никада се с тим нисам сродила.

– Ево, овај дечак ме моли да га посаветујем како да се обуче за неки рођендан. Стало му је да лепо изгледа. Биће ту и нека његова симпатија!

– А ова девојчица би волела да зна како се постаје Лепа Брена. Да ли је довољно што зна све моје песме?

– Без обзира на све потешкоће са којима се, нормално, сусрећем ја заиста никада нисам престала да се играм. Без тога се не може.

– Милена из Ниша, као што видите, у писмо је ставила своју фотографију. „Сигурно ти сви траже да им пошаљеш слику па сам ја одлучила да урадим супротно. Сигурно је досадно кад лепиш марке и стављаш фотографије у коверте. Ево ти моја слика с потписом. Много те воли.."

– Погледајте писмо ове студенткиње из Сарајева. Ништа не тражи, само ме моли да га прочитам до краја. Биће јој лакше да се неком изјада, а зна добро колико сам се и ја мучила кад сам дошла у Београд да студирам. Нисам имала практично ниједан оброк дневно, стално нам је храну спремала мајка моје другарице са којом сам учила. И ова студенткиња је у сличном положају. Студира медицину и није јој лако. Кад заврши и запосли се желела би да дође код ње, ако ми икада затреба. Јавиће ми кад се све то оконча...

– Зашто моје песме улазе у уши и старијима и деци? То је бар једноставно. Певам песмице које се лако памте, које имају неки ритам. Али, не треба децу потцењивати и правити им песме у стилу „еци-пеци-пец".

Сусрет с децом Копаоника био је дирљив. У новој школи изнели су нам традиционалну погачу, со и вино. Малишани су ме гледали из прикрајка. Ништа ме нису питали. Само су се нешто смејуљили између себе.

– Волим кад су деца са мном на бини. Понекад се уплашим да им се нешто не догоди, да се не саплету о оне силне каблове. Кад их замолим да сиђу с бине, деца ме упитају: „Што ти нас тераш кад те ми волимо?" То је једино питање на које заиста немам одговор.

В. Софреновић

ПОВРАТАК ЏЕДАЈА

У РУКАМА ЏАБЕ ХАТА

ПО ПРИЧИ ЏОРЏА ЛУКАСА (GEORGA LUCASA) А. ГУДВИН (A. GOODWIN) ЦРТА: А. ВИЛИЈАМСОН (A. WILLIAMSON) К. ГАРЗОН (C. GARZON) Р. ФРЕНЦИ (R. FRENZI) Т. ПАЛМЕР (T. PALMER)

ЈЕДНОМ ДАВНО, У ДАЛЕКОЈ, ДАЛЕКОЈ ГАЛАКСИЈИ...

ПОБУЊЕНИЧКЕ ВОЂЕ ПЛАНИРАЛЕ СУ СВОЈ СЛЕДЕЋИ ПОТЕЗ ПРОТИВ ЗЛЕ ГАЛАКТИЧКЕ ИМПЕРИЈЕ. ПО ПРВИ ПУТ, СВИ ПОБУЊЕНИЧКИ БРОДОВИ ОКУПЉЕНИ СУ У ЈЕДНУ ЈЕДИНУ ЏИНОВСКУ АРМАДУ.

ЛУК СКАЈВОКЕР И ПРИНЦЕЗА ЛЕИА ЗАПУТИЛИ СУ СЕ НА ТАТУИН ДА БИ ХАНА СОЛОА СПАСЛИ ИЗ КАНЏИ ГАНГСТЕРА ЏАБЕ ИЗ РАСЕ ХАТ.

ОНИ НИСУ ЗНАЛИ ДА ЈЕ ПОБУНА ОСУЂЕНА НА ПРОПАСТ. **ИМПЕРИЈА** ЈЕ НАРЕДИЛА ДА СЕ ИЗГРАДИ НОВА БОЈНА СВЕМИРСКА СТАНИЦА, МОЋНИЈА ОД ПРВЕ, СТРАШНЕ ЗВЕЗДЕ СМРТИ...

ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ, НА ПАЛУБУ, У ЗАВРШЕНОМ ДЕЛУ СТАНИЦЕ, ИЗ ШАТЛА ЈЕ СИШЛА ЈЕДНА ПРИЛИКА. ЧУО СЕ САМО МУКЛИ ШУМ ИЗ МАСКЕ ЗА ДИСАЊЕ...

ЛОРД ВЕЈДЕР! ОВО ЈЕ НЕОЧЕКИВАНО ЗАДОВОЉСТО! ПОЧАШЋЕНИ СМО ТОМ...

МАНИТЕ СЕ ЗАДОВОЉСТАВА, КОМАНДИРЕ ЏЕРЏЕРОДЕ! ИМПЕРАТОРА ЗАНИМА КАКО НАПРЕДУЈЕ ПОСАО! ЈА САМ ДОШАО ДА УТВРДИМ РОКОВЕ!

УВЕРАВАМ ВАС, ЛОРДЕ ВЕЈДЕРЕ, ДА МОЈИ ЉУДИ РАДЕ СВОЈСКИ! ЗВЕЗДА СМРТИ ЋЕ ПРОРАДИТИ ПО ПЛАНУ!

БОЈИМ СЕ ДА ИМПЕРАТОР НЕ ДЕЛИ ВАШЕ ОПТИМИСТИЧКЕ ПРОЦЕНЕ! МОЖДА **ЈА** МОГУ ДА УБРЗАМ ПОСАО?

ТО НЕЋЕ БИТИ ПОТРЕБНО! АЛИ... ИМПЕРАТОР ЗАХТЕВА НЕМОГУЋЕ...

МОЖДА ЋЕТЕ УСПЕТИ ДА МУ ТО ОБЈАСНИТЕ КАД СТИГНЕ!

ИМПЕРАТОР ДОЛАЗИ ОВАМО?! УДВОСТРУЧИЋЕМО НАПОРЕ!

НАДАМ СЕ, ЏЕРЏЕРОДЕ... ЗА ВАШЕ ДОБРО! ИМПЕРАТОР НЕЋЕ ТОЛЕРИСАТИ ДАЉЕ ОДЛАГАЊЕ!

КРОЗ БЛЕШТАВУ ВРЕЛИНУ ДВОЈНОГ СУНЦА НАД ТУТУИНОМ, ДВЕ ПРИЛИКЕ КРЕТАЛЕ СУ СЕ ПРЕМА МАСИВНОЈ ГРАЂЕВИНИ НА ПУСТАРИ ПЕСКА И СТЕЊА. НИЖА ЈЕ ПРЕД СОБОМ ИМАЛА ЧВРСТ ЦИЉ...

НАРАВНО ДА БРИНЕМ! И ТИ БИ МОРАО! ЗАДЊИ ЛАНДО КАЛРИСИЈАН СЕ ОДАВДЕ НИЈЕ ВРАТИО!

ЗАР ПОРУКУ НИЈЕ МОГАО ДА ПРЕДА ЧУБАКА? КАД ГОД СМИСЛЕ НЕМОГУЋУ МИСИЈУ, СЕТЕ СЕ НАС! КО БРИНЕ ЗА ДРОИДЕ! ПОНЕКАД СЕ ПИТАМ ЗАШТО ТО ПОДНОСИМО?

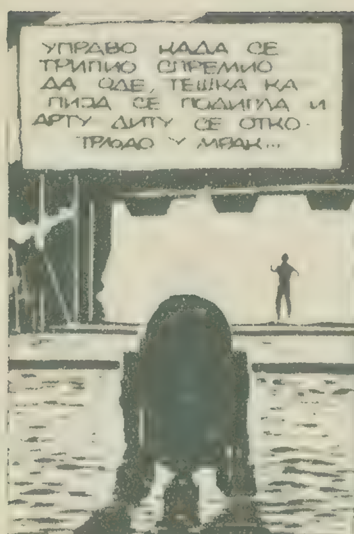

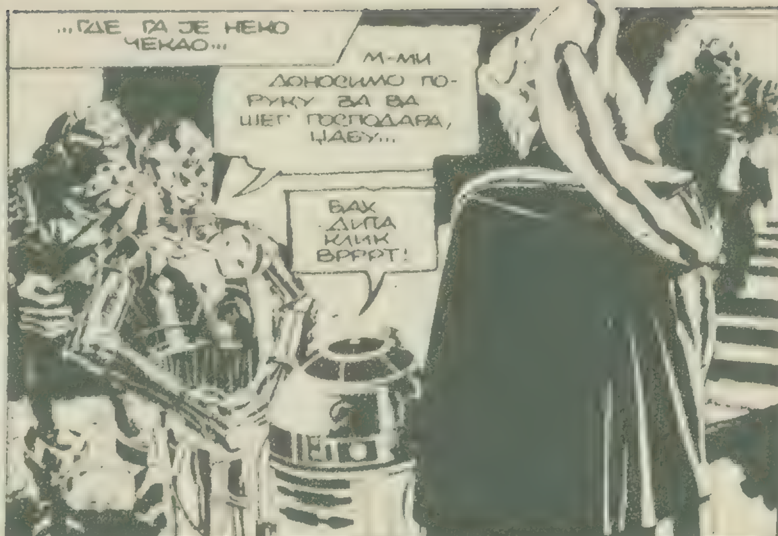
КАД СУ СТИГЛИ ДО КАПИЈЕ ПУСТИЊСКЕ ТВРЂАВЕ...

ИЗГЛЕДА ДА ОВДЕ НЕМА НИКОГА, АРТУ! ВРАТИМО СЕ ДА ТО КАЖЕМО ГОСПОДАРУ ЛУКУ!

ОХ! АР-АРТУ ДЕ-ТУ-ВА БО СИТРЕЈОВА ЕЈ ТУТА ОД МИШКА ЦА БА ХАТ!

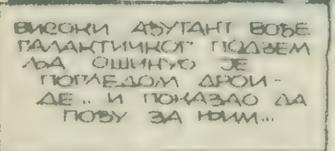
МИСЛИМ ДА НАС НЕЋЕ ПУСТИТИ УНУТРА, АРТУ! БОЉЕ ДА ИДЕМО!

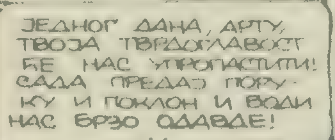

УПРАВО КАДА СЕ ТРИПИО СПРЕМИО ДА ОДЕ, ТЕШКА КАПИЈА СЕ ПОДИГЛА И АРТУ ДИТУ СЕ ОТКОТРЉАО У МРАК...

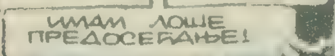

...ГДЕ ГА ЈЕ НЕКО ЧЕКАО...
М-МИ ДОНОСИМО ПОРУКУ ЗА ВАШЕГ ГОСПОДАРА, ЏАБУ...
БАХ ДИГА КЛИК ВРРРТ!

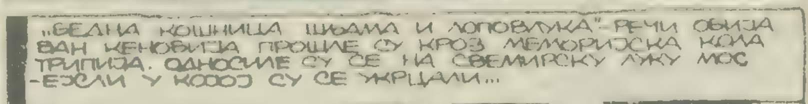

... И ПОКЛОН! ПОКЛОН? КАКАВ ПОКЛОН?

НИ ЏАБА НО ВАДА! МИ ЧАДЕ СУ ГУДИ!
ФРИИТ ВА-ДУТ!
СТРАШНО МИ ЈЕ ЖАО, АЛИ СХВАТИТЕ ДА НАМ ЈЕ НАРЕЂЕНО ДА ТО-МА ШТА ДА ЈЕ - УРУЧИМО ЛИЧНО ЏАБИ!

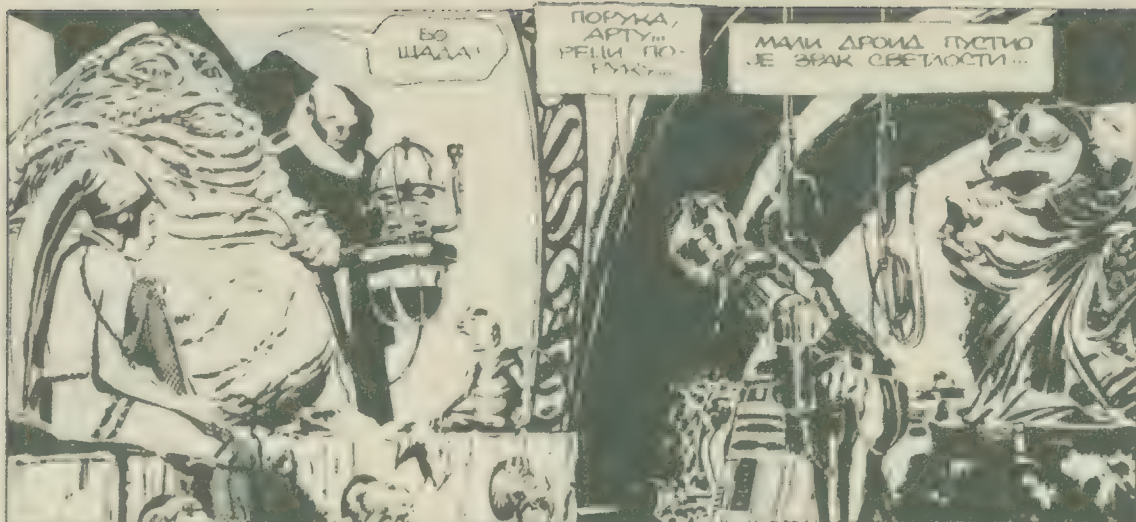

ВИСОКИ АЂУТАНТ ВОЂЕ ГАЛАКТИЧКОГ ПОДЗЕМЉА ОШИНУО ЈЕ ПОГЛЕДОМ ДРОИДЕ.. И ПОКАЗАО ДА ПОЂУ ЗА ЊИМ...

ЈЕДНОГ ДАНА, АРТУ, ТВОЈА ТВРДОГЛАВОСТ ЋЕ НАС УПРОПАСТИТИ! САДА ПРЕДАЈ ПОРУКУ И ПОКЛОН И ВОДИ НАС БРЗО ОДАВДЕ!

ИМАМ ЛОШЕ ПРЕДОСЕЋАЊЕ!

„БЕДНА КОШНИЦА ШЉАМА И ЛОПОВЛУКА"-РЕЧИ ОБИЈА ВАН КЕНОБИЈА ПРОШЛЕ СУ КРОЗ МЕМОРИЈСКА КОЛА ТРИПИЈА. ОДНОСИЛЕ СУ СЕ НА СВЕМИРСКУ ЛУКУ МОС-ЕЈСЛИ У КОЈОЈ СУ СЕ ЖРЦАЛИ...

...АЛИ И НА ОВУ ПРОСТОРИЈУ...
ТЕШКО НАМА!

БО ШАДА!
ПОРУКА, АРТУ... РЕЦИ ПОРУКУ...
МАЛИ ДРОИД ПУСТИО ЈЕ ЗРАК СВЕТЛОСТИ...

...ИЗ КОГА СЕ ОБРАЗОВАО ХОЛОГРАМ...
ПОЗДРАВЉАМ ТЕ, МОЋНИ ЏАБА! ЈА САМ **ЛУК СКАЈВОКЕР,** ВИТЕЗ ЏЕДАЈ И ПРИЈАТЕЉ ХАНА СОЛОА!
ТРАЖИМ ПРИЈЕМ КОД ТВОЈЕ ВИСОСТИ, РАДИ ПОГОДБЕ ЗА ЊЕГОВ ЖИВОТ!
ИЗЈАВА ЈЕ ИЗАЗВАЛА БУРНЕ РЕАКЦИЈЕ СВИХ ПРИСУТНИХ У ПРОСТОРИЈИ, СЕМ КОД ЈЕДНЕ ОСОБЕ -ЛОВЦА НА УЦЕНЕ- БОБЕ ФЕТА...
ЗНАМ ДА ЈЕ ТВОЈ БЕС НА ХАНА СОЛОА НЕИЗМЕРАН, АЛИ СИГУРАН САМ ДА МОЖЕМО НАПРАВИТИ ОБОСТРАНО КОРИСТАН ДОГОВОР! КАО ЗНАК МОЈЕ ДОБРЕ ВОЉЕ, ШАЉЕМ ТИ **ПОКЛОН...**
...ОВА ДВА ДРОИДА! ВРЕДНИ СУ И ДОБРО ЋЕ ТЕ СЛУШАТИ!

ШТА... ШТА ЈЕ РЕКАО?! ТО НИЈЕ ИСТИНА! АРТУ, ПУСТИО СИ ПОГРЕШНУ ПОРУКУ!
РУЖНИ ГРОХОТ КОЈИ СЕ ЗАЧУО ИЗ ОГРОМНЕ ЏАБИНЕ МАСЕ НИЈЕ БИО ОХРАБРУЈУЋИ...

...КАО НИ РАЗГОВОР ИЗМЕЂУ ГРОТЕСКНОГ ГАНГСТЕРА И ЊЕГОВОГ АЂУТАНТА КОЈИ ЈЕ ТРИПИО ПРЕВЕО СА ХАТСКОГ...

ПОГОДБА УМЕСТО БОРБЕ? ТАЈ СКАЈВОКЕР НИЈЕ **ЏЕДАЈ**, ГОСПОДАРУ!

ТАЧНО! ЗАДРЖАЋЕМО ЊЕГОВ ПОКЛОН, БИЋЕ ФОРТУНА, АЛИ БЕЗ ПОГОДБЕ!

НЕМАМ НАМЕРУ ДА СЕ ЛИШИМ НАЈДРАЖЕГ УКРАСА!

ДОК СЕ ЏАБА СМЕЈАО НА ЛИК У СВЕТЛУЦАВОМ КАРБОНИТУ...

...ДРОИДИ СУ ПОВЕДЕНИ ДУБЉЕ У ТВРЂАВУ, ДО КОТЛАРНИЦЕ ИСПУЊЕНЕ ПАРОМ, МАШИНАМА И ЕЛЕКТРОНСКИМ КРИЦИМА СВОЈЕ МЕХАНИЧКЕ САБРАЋЕ КОЈИ СУ БИЛИ НА МУКАМА...

АХ! НОВИ ОСУЂЕНИЦИ.. ДИВНО! БЕЗ ПРЕВОДИОЦА СМО ЈОШ ОТКАКО СЕ ГОСПОДАР НАЉУТИО И ДЕЗИНТЕГРИСАО ДРОИДА!

Д-ДЕЗИНТЕГРИСАО?

НАРАВНО! БИЋЕШ ВЕОМА КОРИСТАН! СТРАЖАРУ, ПОВЕЖИ ГА СА МУЊОМ ЗАДРЖАВАЊА И ОДВЕДИ ГА НАТРАГ ДО ПРЕСТОНЕ СОБЕ! А ЊЕГОВОГ ПРИЈАТЕЉА..

БЕДИТИИИ ВРУП БРАДАП!

ОХ... СВАЂАЛИЦЕ! ПОТРЕБАН СИ МИ НА ГОСПОДАРЕВОЈ ЈЕДРИЛИЦИ! НЕКОЛИКО АСТРОДРОИДА НАМ ЈЕ НЕДАВНО ПОБЕГЛО! ЛЕПО ЋЕШ СЕ УКЛОПИТИ...

...ЧИМ СТЕКНЕШ МАЛО ВИШЕ ПОСЛУШНОСТИ!

ТРИПИО ЈЕ ЗАТЕКАО
НЕРВОЗНИ ДРОИД
ПРИВИКЛА ЈЕ
КОЈА ЈЕ

...ЈЕР МУ СЕ НИЈЕ ДОПАЛА...
НА ЧУБА НЕГАТОРИ... НА! НА! НАТУТА...
БОРКА!
САМО ЈЕДНА ЏАБИНА РЕЧ И НАЈЕДНОМ...

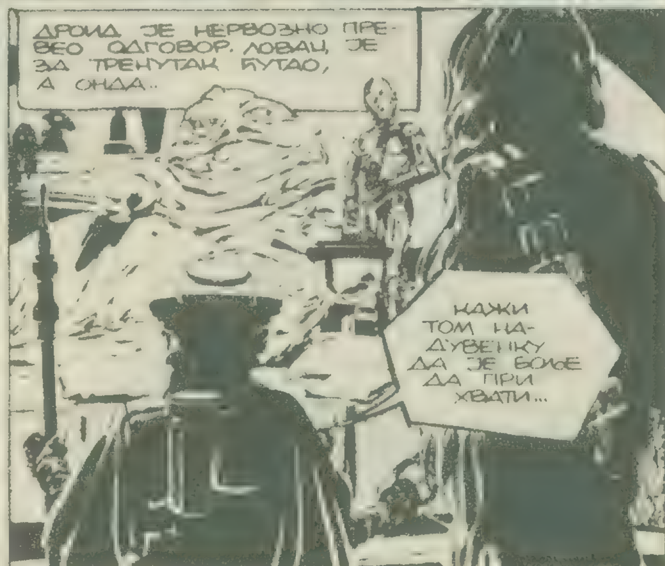

...ПОД ИСПОД ПЕСАЧИЦЕ СЕ ИЗМАКАО...

ЗАМКА СЕ УТРЕН СКЛОПИЛА. НА РАДОСТ ШАРЕНЕ ГОМИЛЕ, ОДОЗДО СЕ ЗАЧУЛО РЕЖАЊЕ...
...А ЗАТИМ ДИВЉИ КРИК...

ТЕК ШТО СУ СЕ ТРИПИОВА ПЕРЦЕПЦИОНА КОЛА ПОВРАТИЛА ОД ШОКА, НЕКО ШУШКАЊЕ ГА ЈЕ УПОЗОРИЛО ДА ВИШЕ НИЈЕ САМ...
ОХ, НЕ!

ЧУБАКА!
ЛОВАЦ НА УЦЕНЕ ЈЕ НА ЧУДНОМ ЈЕЗИКУ ЗАХТЕВАО НАГРАДУ, А ЗАХТЕВ ЈЕ МОРАО..

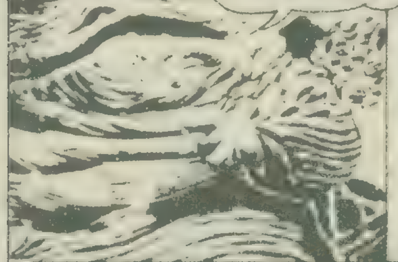

... ДА ПРЕВЕДЕ ТРИПИО...
ПЕДЕСЕТ ХИЉАДА? ПЕДЕСЕТ? РЕЦИ ДА МУ ПОКЛАЊАМ САМО ДВАДЕСЕТ ПЕТ...
ПЛУС ЊЕГОВ ЖИВОТ!

ДРОИД ЈЕ НЕРВОЗНО ПРЕВЕО ОДГОВОР. ЛОВАЦ ЈЕ ЗА ТРЕНУТАК ЋУТАО, А ОНДА..
КАЖИ ТОМ НАДУВЕНКУ ДА ЈЕ БОЉЕ ДА ПРИХВАТИ...

...ИЛИ ЋЕ МОРАТИ СВОЈУ СМРДЉИВУ КОЖУ ДА КУПИ ПО ЋОШКОВИМА ОВЕ СОБЕ! ОВО ЈЕ **ТЕРМАЛНИ ДЕТОНАТОР!**

ПА... ШТА КАЖЕ, ПРЕВОДИОЧЕ?
ОХ, ВАШЕ ВИСОЧАНСТВО... ОН... АХ... С ПОШТОВАЊЕМ МОЛИ ДА ГА ПОСЛУШАТЕ...
..ИЛИ ЋЕ АКТИВИРАТИ ТЕРМАЛНИ ДЕТОНАТОР У РУЦИ!

ТЕРЕВЕНКА ЈЕ У ТРЕНУ ПРЕСТАЛА. ЏАБА ЈЕ ОШИНУО ЛОВЦА НА УЦЕНЕ ПОГЛЕДОМ ПУНИМ МРЖЊЕ... А ОНДА СЕ НАСМЕЈАО...

У ПОТАЈИ, ДОДИРНУТЕ СУ КОНТРОЛЕ ПОЉА СИЛЕ. БЛОК СЕ СПУСТИО. ПРОЦЕС ЗАПОЧЕТ У УГЉЕНИЧНОЈ КОМОРИ ЗА ЗАМРЗАВАЊЕ У РУДАРСКОМ ГРАДУ У ОБЛАЦИМА СИСТЕМА БЕСПИН...

...НАЈЗАД ЈЕ ПРЕОКРЕНУТ. ЗАТВОРЕНИКА КОЈЕГ ЈЕ ИСПОРУЧИО ЈЕДАН ЛОВАЦ НА УЦЕНЕ ОСЛОБОДИО ЈЕ ДРУГИ...

Н-НЕ ВИДИМ... НИШТА НЕ ВИДИМ!

ТИХО! ТО ЈЕ БОЛЕСТ ХИБЕРНАЦИЈЕ! ВИД ЋЕ ТИ СЕ КАСНИЈЕ ВРАТИТИ! ДОЂИ... МОРАМО ДА ПОЖУРИМО!

НЕ ИДЕМ НИГДЕ! И, КО СТЕ ВИ?

КАЦИГА ЈЕ ПАЛА, А ГЛАС, САДА БЕЗ ЕЛЕКТРОНСКОГ МАСКИРАЊА, ТОПЛО ПРОГОВОРИО...

НЕКО КО ТЕ ВОЛИ, ДРАГИ...

АЛИ, МИ СМО У ЏАБИНОЈ ПАЛАТИ И МОРАМ ТЕ БРЗО ИЗВУЋИ ОДАВДЕ!

ПОШЛИ СУ... КОРЕЛИЈСКИ КРИЈУМЧАР, ХАН СОЛО, КОЈИ СЕ НЕМОЋНО ТЕТУРАО, И ПОБУЊЕНИЧКИ ВОЂА, ПРИНЦЕЗА ДАВНО УНИШТЕНОГ АЛДЕРАНА. ИЗНЕНАДА...

...ЗАЧУО СЕ СМЕХ...

ГЛЕ, ГЛЕ! КАКАВ ДИРЉИВ ПРИЗОР! ХАНЕ, МОМЧЕ, ТВОЈ УКУС НИЈЕ ЛОШ!

УСКОРО, ПАР ЈЕ СТАЈАО ПРЕД ЏАБИНИМ ПРЕСТОЛОМ...

ЗНАШ, МАЛО САМ ИЗВРДАВАО ДА ТИ ВРАТИМ ДУГ... АЛИ МОЖЕМО ТО ДА РЕШИМО! ПЛАТИЋУ ТИ ТРОСТРУКО...

ПРЕКАСНО, СОЛО! МОЖДА СИ БИО НАЈБОЉИ ПИЛОТ, АЛИ САДА СИ САМО ХРАНА ЗА БАНТУ!

СТАВИТЕ ГА СА ЊЕГОВИМ ДРУГАРОМ ВУКИЈЕМ! КАСНИЈЕ ЋУ ВИДЕТИ КАКО ДА ГА УБИЈЕМ! ДОВЕДИТЕ МИ ЊЕГОВОГ ДРУГОГ ПАРТНЕРА!

ОД ДВА ЧУВАРА ПОКРАЈ ПРИНЦЕЗЕ ЛЕИЕ ЈЕДАН ЈЕ ОКЛЕВАО, ГОТОВО СПРЕМАН ДА ОДБИЈЕ НАРЕЂЕЊЕ...

САМО НАПРЕД...

НИСАМ БАШ СИГУРАН!

ТИХИ ШАПАТ ОСТАО ЈЕ НЕЗАПАЖЕН, А ЛЕИА ЈЕ ГУРНУТА У РУКЕ ВОЂЕ...

ИМАМО МОЋНЕ ПРИЈАТЕЉЕ! ЗАЖАЛИЋЕТЕ ЗБОГ ОВОГ!

МОЖДА! АЛИ У МЕЂУВРЕМЕНУ ЋУ ДА СЕ НАУЖИВАМ У ТВОМ ДРУШТВУ!

ОХ, НЕ... НЕ МОГУ ДА ГЛЕДАМ

НА ДРУГОМ МЕСТУ, УЗ ЦВИЉЕЊЕ ЗАТВОРСКИХ ВРАТА, ДОШЛО ЈЕ ДО ДИРЉИВОГ СУСРЕТА...

ВОРОУУУРРГГГ!

ДОБРО... ДРАГО МИ ЈЕ... АЛИ... ПОЛОМИЋЕШ МЕ!

ШТА СЕ ТО ЗАПРАВО ДОГАЂА ОКО НАС?

ПОМОЋНИ ПИЛОТ „ХИЉАДУГОДИШЊЕГ СОКОЛА" ОБЈАСНИО ЈЕ НОВОСТИ СВОМ СЛЕПОМ ПРИЈАТЕЉУ...

ЛУК ЈЕ ПОСТАО ВИТЕЗ ЏЕДАЈ... ЧАК ЈЕ И ЛАНДО ТУ, У ОКВИРУ ПЛАНА СПАСАВАЊА?

ПА, ДРУГАР, ВЕРОВАЋУ У СВЕ ТО КАД БУДЕМ ВИДЕО СВОЈИМ ОЧИМА!

ЗА ТО ВРЕМЕ ЈЕДНА ЗАБРАЂЕНА ПРИЛИКА СЕ ТИХО ПРИБЛИЖАВАЛА...

ОДВЕШЋЕШ МЕ ДО ЏАБЕ! СЛУЖИО СИ ГА ДОБРО! СИГУРНО ЋЕ ТЕ НАГРАДИТИ!

ОДВЕШЋУ ТЕ ДО ЏАБЕ! СЛУЖИО САМ ГА ДОБРО! СИГУРНО ЋЕ МЕ НАГРАДИТИ!

ПОЈАВА ЛУКА СКАЈВОКЕРА У ПРЕСТОНОЈ ДВОРАНИ ДОЧЕКАНА ЈЕ ГРАЈОМ. АЛИ, ОН ЈЕ ОСТАО МИРАН...

РЕКАО САМ ДА ГА НЕ ПУСТИШ, БИБЕ ФОРТУНА! ТИ СИ СЛАБО УМНА БУДАЛА!

МЕНТАЛНИ ТРИКОВИ ЏЕДАЈА НА МЕНЕ НЕЋЕ ДЕЛОВАТИ, МОМЧЕ! ЗА МЕНЕ НЕ ВАЖЕ ЧОВЕКОВИ НАЧИНИ РАЗМИШЉАЊА! УБИЈАО САМ ИХ ЈОШ КАДА СУ НЕШТО ЗНАЧИЛИ!

ОДВЕШЋУ КАПЕТАНА СОЛОА И ЊЕГОВЕ ПРИЈАТЕЉЕ, ЏАБА! МОЖЕШ ИЗВУЋИ КОРИСТ ИЛИ БИТИ УНИШТЕН! САМО, НЕМОЈ ДА ПОТЦЕНИШ МОЈУ МОЋ!

ЦАБА СЕ САМО НА-
ГАДНО...

ГОСПОДАРУ ЛУК!

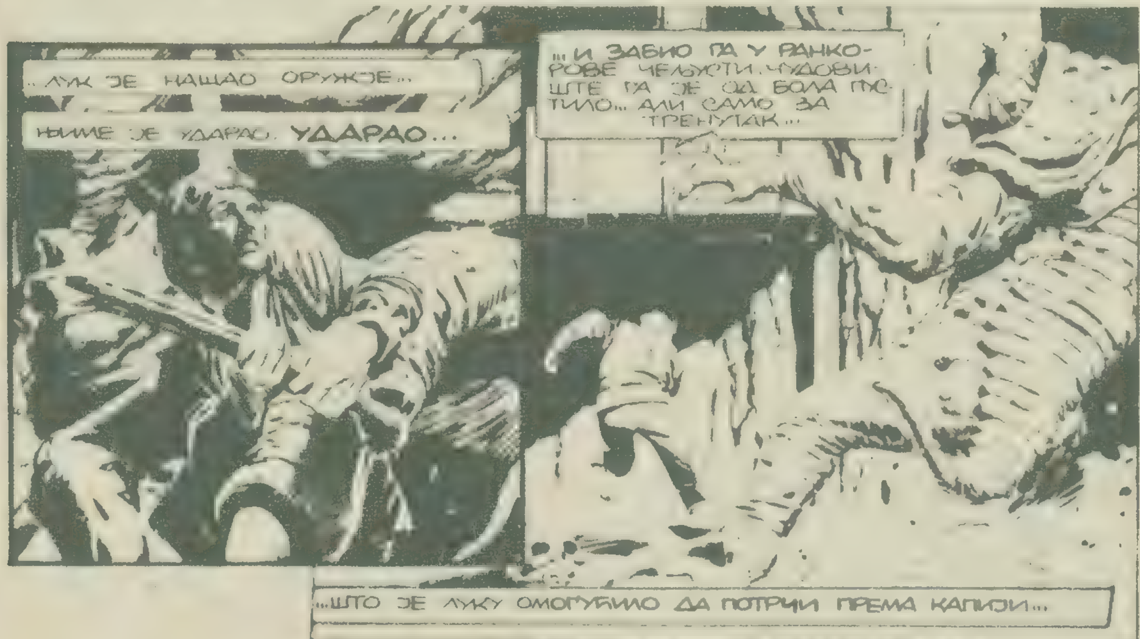

АЛИ ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ МОГАО ДА ГА УПОТРЕБИ...

БОСКА!
...ПОД ИСПОД ЏЕТА ЈЕ НЕСТАО...
ЛУК!
РЕШЕТКЕ СУ ОСТАЛЕ ОТВОРЕНЕ ДА БИ ОНИ ГОРЕ ПОСМАТРАЛИ...
...ШТА СЕ ДЕШАВА ОСАМ МЕТАРА ИСПОД ЊИХ...
ЛУК СЕ ПОДИГАО И ОДБАЦИО ОРТАЧ. НА ЗИДУ ЈАМЕ ПОДИГЛА СЕ ТЕШКА КАПИЈА И НЕШТО ЈЕ ЗАКОРАЧИЛО...

РАНКОР, НЕЗАСИТИ МЕСОЖДЕР СА КОЖОМ ОТПОРНОМ НА ЗРАКЕ ИЗ БЛАСТЕРА СВЕ ДОСАД, ЛУК ЈЕ МИСЛИО ДА ЈЕ ТО СТВОРЕЊЕ САМО ЛЕГЕНДА, БАУК ЗА НЕПОСЛУШНУ ДЕЦУ ТАТУИНА. АЛИ, ЧУДОВИШТЕ КОЈЕ ГА ЈЕ САДА ВРЕБАЛО, БИЛО ЈЕ СТВАРНО...

ПРАЋЕН УСХИЋЕНИМ УЗВИЦИМА ПУБЛИКЕ, УПРКОС СВОЈОЈ ОКРЕТНОСТИ ПРАВОГ ЏЕДАЈА, ЛУК СЕ САМО ИЗМАКАО...

А КАДА ЈЕ РАНКОР ИСПРУЖИО КАНЏЕ...

МЕЂУТИМ, ПУТ НИЈЕ БИО СЛОБОДАН... ДОК СЕ РАНКОР ПРИБЛИЖАВАО...
...ЛУК ЈЕ ЗАВИТЛАО ЛОБАЊУ КОЈУ ЈЕ ПОКУПИО СА ПОДА ПЕЋИНЕ...

...И РАЗБИО КОНТРОЛНУ ТАБЛУ МАСИВНА КАПИЈА СРУШИЛА СЕ НА ЗВЕР...
РАНКОР ЈЕ БИО МРТАВ...

...АЛИ ТРИЈУМФ ЈЕ БИО КРАТАК. ПОШТО СУ ГА ЧУВАРИ ШЧЕПАЛИ, ЛУК СЕ ПОНОВО НАШАО ПРЕД ЏАБОМ... ОВОГ ПУТА СУ МУ СЕ ПРИДРУЖИЛИ ХАНА И ЧУБАКА...
ЗБОГ ВАШЕ НЕПОСЛУШНОСТИ, ЏАБА ЈЕ СВУ ТРОЈИЦУ ОСУДИО НА НАЈГОРУ СМРТ... ОДВЕШЋЕМО ВАС ДО ПЕШЧАНОГ МОРА И БАЦИТИ У ВЕЛИКУ ЈАМУ КАРКУН...

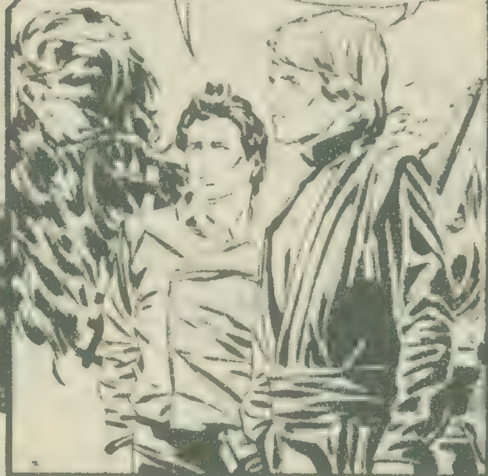

НЕ ЗВУЧИ ТАКО ЛОШЕ...

ГНЕЗДО СВЕМОЋНОГ САРЛАКА! ТАМО ЋЕТЕ ОТКРИТИ ШТА ЈЕ ПАТЊА, ДОК ВАС БУДЕ ВАРИО ХИЉАДУ ГОДИНА!
ПА, МОЖДА И ТО МОЖЕМО ДА ПРЕЖИВИМО!

ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ПРОМИСЛИШ, ЏАБА... ОВО ТИ ЈЕ ПОСЛЕДЊА ГРЕШКА!

КАЖИ ТО СНАРЛАКУ, МЛАДИ ЏЕДАЈ! ВОДИТЕ ГА!

ПЕШЧАНО МОРЕ! СКИФ СЕ ЛЕБДЕО НАД ЈАМОМ КАРКУН, ПОДАЉЕ ОД ВЕЛИКЕ ЈЕДРИЛИЦЕ.
ЛЕПО КРСТАРЕЊЕ...
...А ЗА ТРОЈКУ НА СКИФУ ПОСЛЕДЊА ВОЖЊА!

МЛАДИЋУ, МИСЛИМ ДА МИ СЕ ВИД ПОПРАВЉА! УМЕСТО ВЕЛИКЕ ТАМНЕ МРЉЕ, ВИДИМ СВЕТЛУ!
ХАНЕ, НИШТА НЕ ПРОПУШТАШ! ЈА САМ ОВДЕ

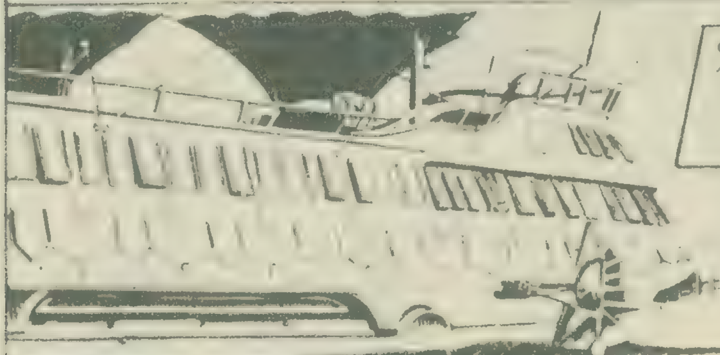

НЕ ЛУТАЈ ПРЕДАЛЕКО, МИЛА! КАД ОВА ДА МЕ ЦЕНИШ!

АРТУ, ШТА СУ ТИ ТО УРАДИЛИ! КАКО МОЖЕШ ДА СЛУЖИШ ЏИБЕ?
ОНИ ЋЕ ПОГУБИТИ ГОСПОДАРА ЛУКА! А АКО НЕ ПАЗИМО, И НАС ЋЕ!

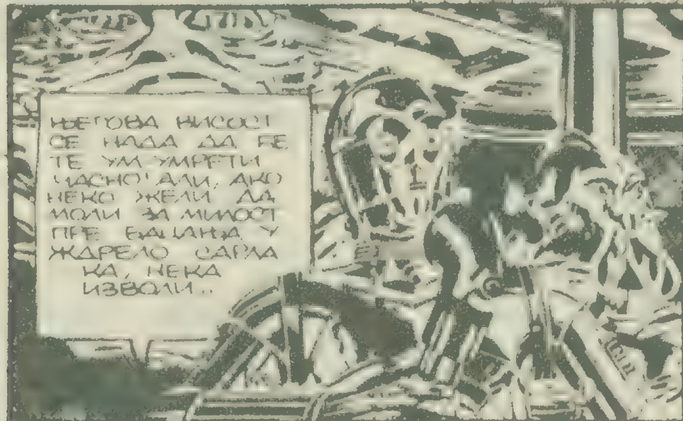

НЕЋУ ДА БУДЕМ НЕЗАХВАЛАН... АЛИ, АКО ЈЕ ОВО ТВОЈ ПЛАН, ЛУК... НИЈЕ МЕ БАШ ОДУШЕВИО!
ЏАБИНА ПАЛАТА ЈЕ ДОБРО ЧУВАНА! МОРАО САМ ТЕ ИЗВУЋИ ИЗ ЊЕ! ДРЖИ СЕ УЗ ... И СВЕ ПРЕПУСТИ МЕНИ!

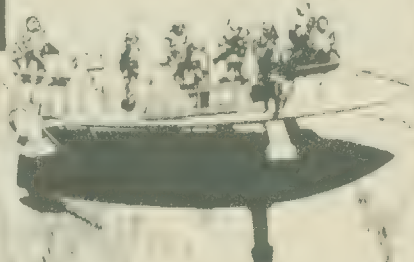
А ДОЛЕ...

СУСРЕТ СА ЈОДОМ

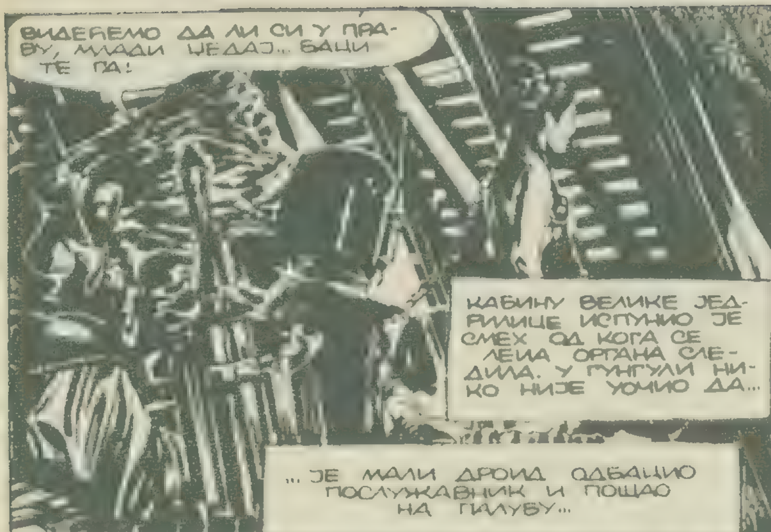

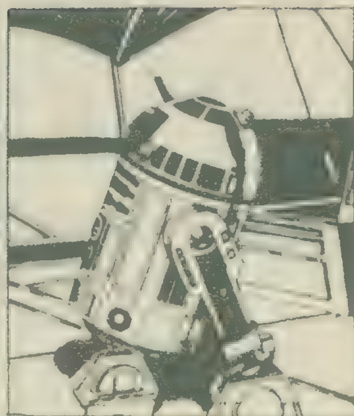

ВИДЕЋЕМО ДА ЛИ СИ У ПРАВУ, МЛАДИ ЏЕДАЈ... БАЦИ ТЕ ГА!
КАБИНУ ВЕЛИКЕ ЈЕДРИЛИЦЕ ИСПУНИО ЈЕ СМЕХ ОД КОГА СЕ ЛЕИА ОРГАНА СЛЕДИЛА. У ГУНГУЛИ НИКО НИЈЕ УОЧИО ДА...
... ЈЕ МАЛИ ДРОИД ОДБАЦИО ПОСЛУЖАВНИК И ПОШАО НА ПАЛУБУ...

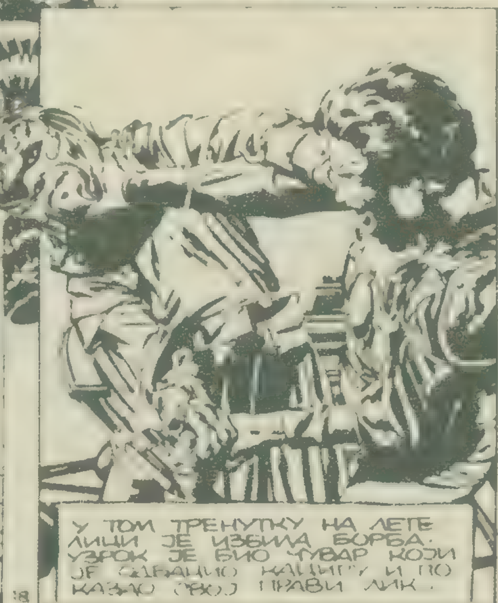

...БЛИЖЕ ПЕШЧАНОМ СКИФУ НА КОМЕ СУ ЛУК, ХАН И ЧУВАКА ЧЕКАЛИ СМРТ НА КУПОЛИ ПОЗАВИО СЕ ОТВОР...

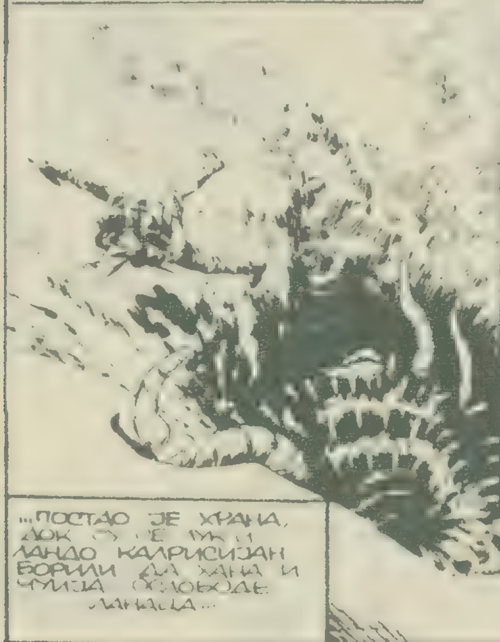

И, КАДА ЈЕ ЊЕГОВ МЛАДИ ГОСПОДАР ГУРНУТ ИЗНАД УСТА ЧУДОВИШТА ПОЗНАТОГ КАО САРЛАК...

... НЕШТО ЈЕ ПОЛЕТЕЛО КРОЗ ВАЗДУХ...

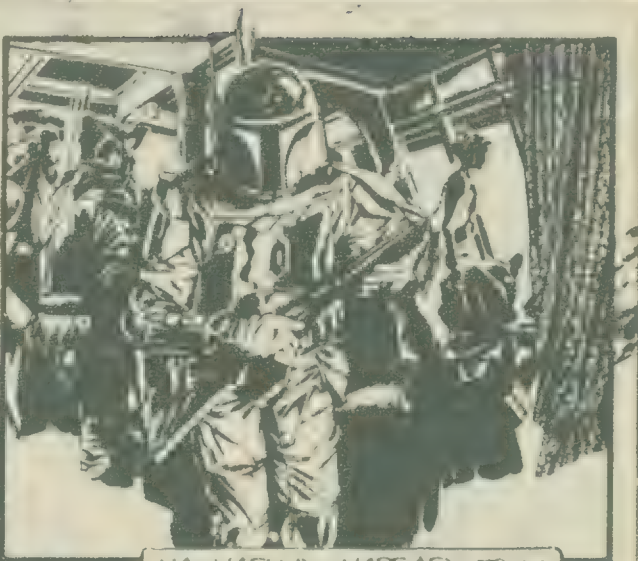

СВЕТЛОСНИ МАЧ!

ВОУРАААК!
ХЕЈ! ШТА СЕ ТО ЗБИВА?

У ТОМ ТРЕНУТКУ НА ЛЕТЕЛИЦИ ЈЕ ИЗБИЛА БОРБА. УЗРОК ЈЕ БИО ЧУВАР КОЈИ ЈЕ ОДБАЦИО КАЦИГУ И ПОКАЗАО СВОЈ ПРАВИ ЛИК.

...ПОСТАО ЈЕ ХРАНА,
ЛАНДО КАЛРИСИЈАН

НА ЦАБИНУ НАРЕДБУ, ГОМИЛА ЈЕ ПОЈУРИЛА НА ПАЛУБУ...

АЛИ, ЛОВАЦ НА УЦЕНЕ, УПАЛИВШИ РАКЕТЕ НА ЛЕЂИМА, ПОЛЕТЕО ЈЕ ПРЕМА СКИФУ...

У ГЛАВНОЈ КАБИНИ ЈЕДРИЛИЦЕ ЛЕИА ЈЕ ОТКРИЛА ДА СУ СВИ ЦАБИНИ ЧУВАРИ НАПУСТИЛИ СВОГ ГОСПОДАРА...
...И ОДМАХ ЈЕ СТУПИЛА У АКЦИЈУ...

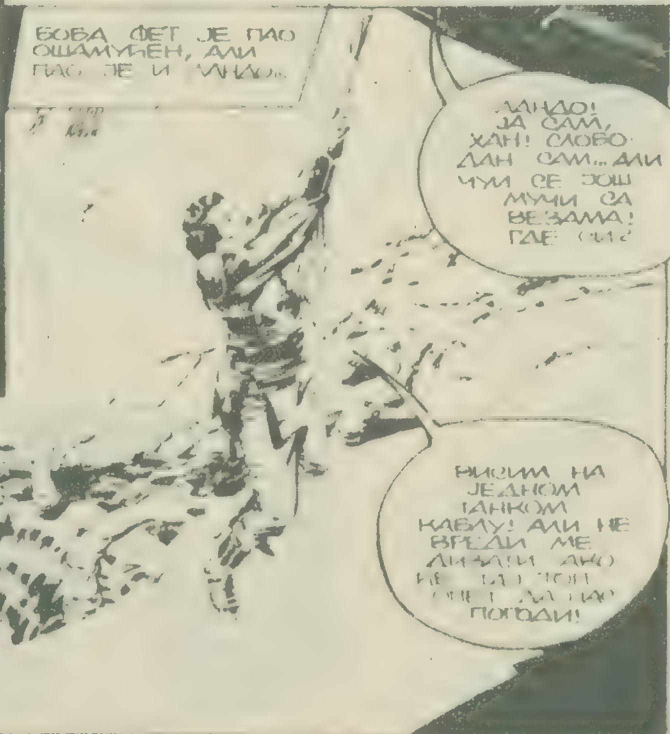
ПОЈУРИЛА ЈЕ ОКО МАХОВЕ ГРОМАДЕ...
... И СВОЈЕ РОПСКЕ ЛАНЦЕ ПРЕТВОРИЛА У ОРУЖЈЕ. АЛИ...

ЧАК И КАДА ЈЕ ТИРАНИН КОНАЧНО БИО МРТАВ...
...ПРИНЦЕЗА ЈЕ ОСТАЛА ВЕЗАНА...

...БЕЗ ИКАКВИХ ИЗГЛЕДА ЗА БЕКСТВО...

А НА СКИФУ СУ СЕ СУОЧИЛИ ЛОВАЦ НА УЦЕНЕ И МЛАДИ ЏЕДАЈ...

ХИТАЦ ИЗ ТОПА НА ПАЛУБИ МАСИВНЕ ЈЕДРИЛИЦЕ ЗАТРЕСАО ЈЕ МАЛУ ЛЕТЕЛИЦУ...

БОБА ФЕТ ЈЕ ПАО ОШАМУЋЕН, АЛИ ПАО ЈЕ И ЛАНДО...
ЛАНДО! ЈА САМ, ХАН! СЛОБОДАН САМ... АЛИ ЧУИ СЕ ЈОШ МУЧИ СА ВЕЗАМА! ГДЕ СИ?
ВИСИМ НА ЈЕДНОМ ТАНКОМ КАБЛУ! АЛИ НЕ ВРЕДИ МЕ. ПОГОДИ!

ДОК ЈЕ ЛАНДО ГОВОРИО, ЛУК СКАЈВОКЕР ЈЕ ВЕЋ БИО У ПОКРЕТУ...

...СКОЧИО ЈЕ ВИСОКО, НАПРАВИО КОЛУТ...

...И ПАО ЈЕ МЕЂУ СВОЈЕ ЉУТЕ НЕПРИЈАТЕЉЕ...

ЈЕДАН ЗА ДРУГИМ ПАДАЛИ СУ ПОД БЛЕШТАВИМ СВЕТЛОСНИМ МАЧЕМ ЛУКА СКАЈВОКЕРА. АЛИ, СТАЛНО СУ СТИЗАЛИ НОВИ...

ЛАНДО... ЈЕСИ ЛИ БЛИЗУ? МОЖЕШ ЛИ ОВО ДОХВАТИТИ?

АКО КАБЛ ИЗДРЖИ И НЕ УБОДЕШ МЕ У ОКО! ГУРНИ ТО БЛИЖЕ... ДО МОЈЕ РУКЕ!

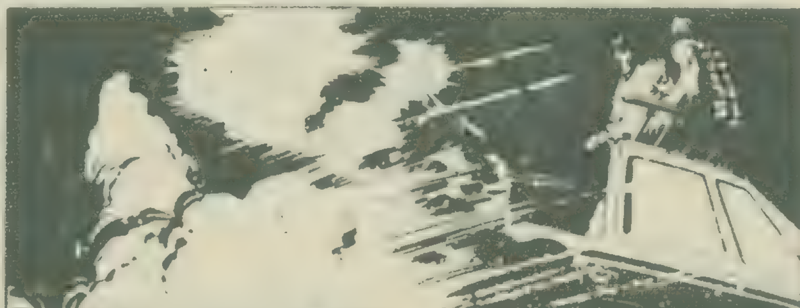
ИЗНЕНАДА, БОБА ФЕТ СЕ ПОДИГАО И НАНИШАНИО У ПРИЛИКУ СА СВЕТЛОСНИМ МАЧЕМ НА ПАЛУБИ...

ЧУБАКИНО РЕЖАЊЕ УПОЗОРИЛО ЈЕ ХАНА. ОЧАЈНИЧКИ ЈЕ ЗАМАХНУО КОПЉЕМ. АЛИ...
ТИ СЛЕПА БУДАЛО! ТИ СИ СЛЕДЕЋИ!

ЛОВАЦ НА УЦЕНЕ ЈЕ ОПЕТ НАНИШАНИО У ОПАСНОГ ПРОТИВНИКА...
...АЛИ ЈЕ КОПЉЕ ПОГОДИЛО ЊЕГОВ РАКЕТНИ РАНАЦ... И АКТИВИРАЛО ГА...

ЧОВЕК КОЈИ СЕ ПРОДАО ДАРТУ ВЕЈДЕРУ И ЏАБИ ХАТУ ВИНУО СЕ ВИСОКО...
РОУРАААРК!
УСПЕО САМ? ВОЛЕО БИХ ДА САМ ТО ВИДЕО!

...И ПАО ПРАВО У ЧЕЉУСТИ СКАРЛАКА...

ДОТЛЕ, У ГЛАВНОЈ КАБИНИ ЈЕДРИЛИЦЕ...
ВРИИ-ДИГГА ТАХ-ХУУУТ!
АРТУ! ХВАЛА СИЛИ ДА СИ МЕ ТИ НАШАО! ХАЈДЕМО ОДАВДЕ!

ЛЕИА СЕ ПОПЕЛА НА ПАЛУБУ ГДЕ СЕ ВОДИЛА НЕ РАВНОПРАВНА БОРБА ПРОТИВ ЛУКА СКАЈ ВОКЕРА...

ПРСТИ ЊЕГОВЕ МЕХАНИЧКЕ РУКЕ ЈОШ СУ БИЛИ САВИТЉИВИ... АЛИ СЕ СВЕТЛОСНИ МАЧ ОТКОТРЉАО ПО ПАЛУБИ...

ПОД ПАЛУБОМ, СПАСИЛАЧКА АКЦИЈА АРТУ ДИТУА ЈОШ ЈЕ ТРАЈАЛА...

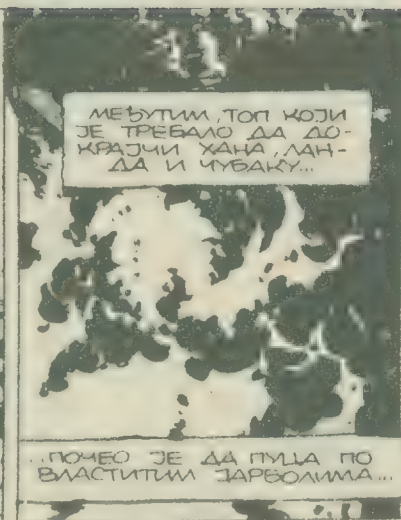
НЕ! НЕ! НЕ МОЈЕ ОЧИ, ТИ БЕДНИ ЛЕШИНАРУ!

НАПОЉУ ЈЕ ТРАЈАЛА ЈЕДНА ДРУГА СПАСИЛАЧКА АКЦИЈА. ТОП СА ПАЛУБЕ ОТЕЖАВАО ЈЕ СПАСАВАЊЕ ЛАНДА КАЛРИСИЈАНА...

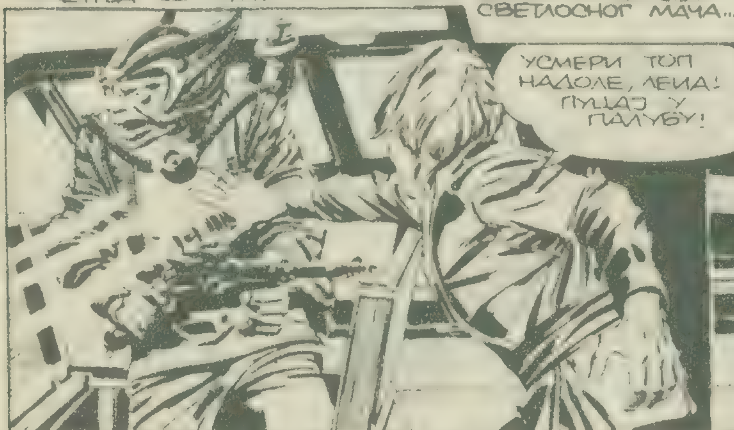
ХАН! УХВАТИЛО МЕ ЈЕ!

ПОЛАКО, ДРУГАР! МОРА ДА МИ ЈЕ СВА КРВ СТИГЛА У ГЛАВУ... ЈЕР ВИДИМ МНОГО БОЉЕ!

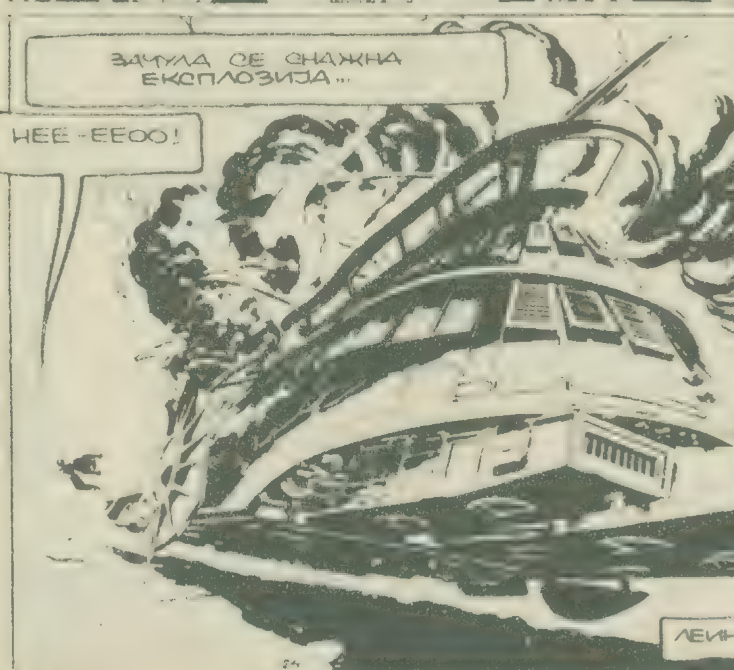

ПОМЕТЊА ЈЕ ЛУКУ ОМОГУЋИЛА ДА ДОЂЕ ДО СВОГ СВЕТЛОСНОГ МАЧА...

АЛИ, БОРБА ИЗНАД САРЛАКОВОГ ЖДРЕЛА СЕ НАСТАВИЛА...

ДОХВАТИЛИ СТЕ МЕ... АЛИ МЕ НЕ МОЖЕТЕ ОСЛОБОДИТИ ОВЕ НЕМАНИ!

ЧУИ МИ ЈЕ ДОДАО БЛАСТЕР! ПОКУШАЋУ ДА ГА ПОГОДИМ!

ЧЕКАЈ МАЛО... МИСЛИО САМ ДА СИ СЛЕП...

ЛАНДО... БОЉЕ МИ ЈЕ... ВЕРУЈ МИ!

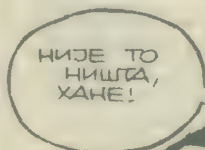

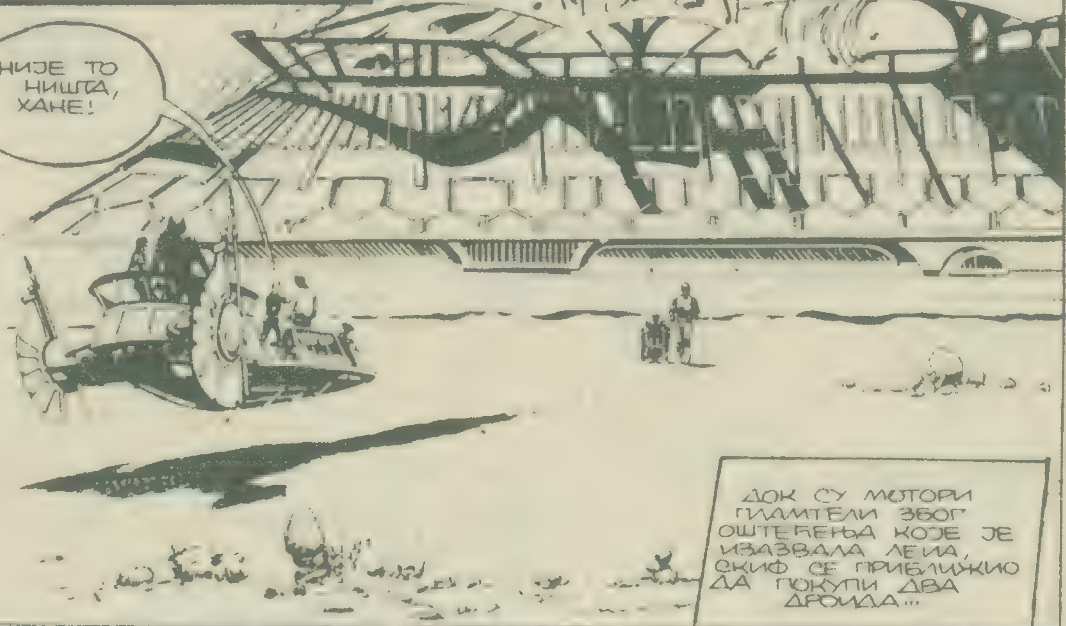

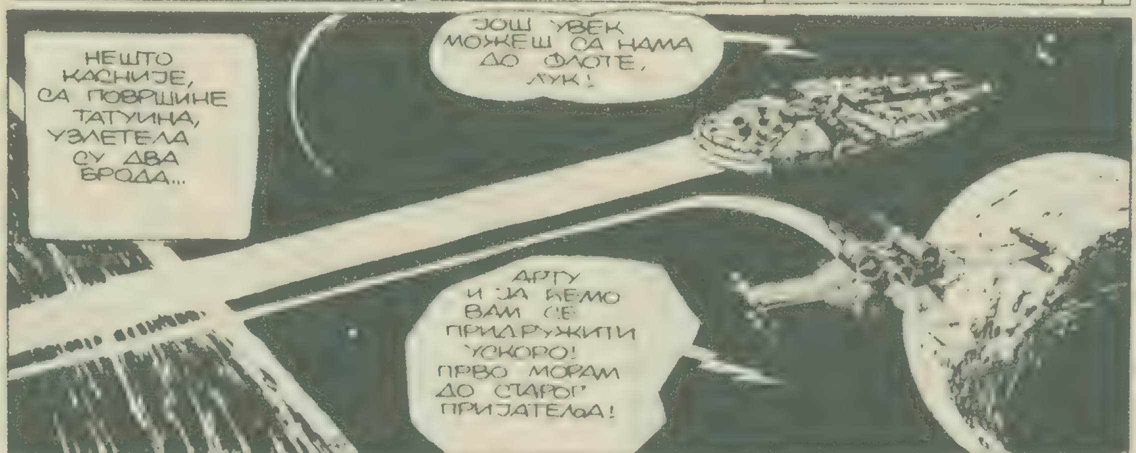
...НА ПАЛУБУ ПЕШЧАНЕ ЈЕДРИЛИЦЕ...
ХВАЛА ТИ ШТО СИ ДОШАО ПО МЕНЕ, ЛУК!

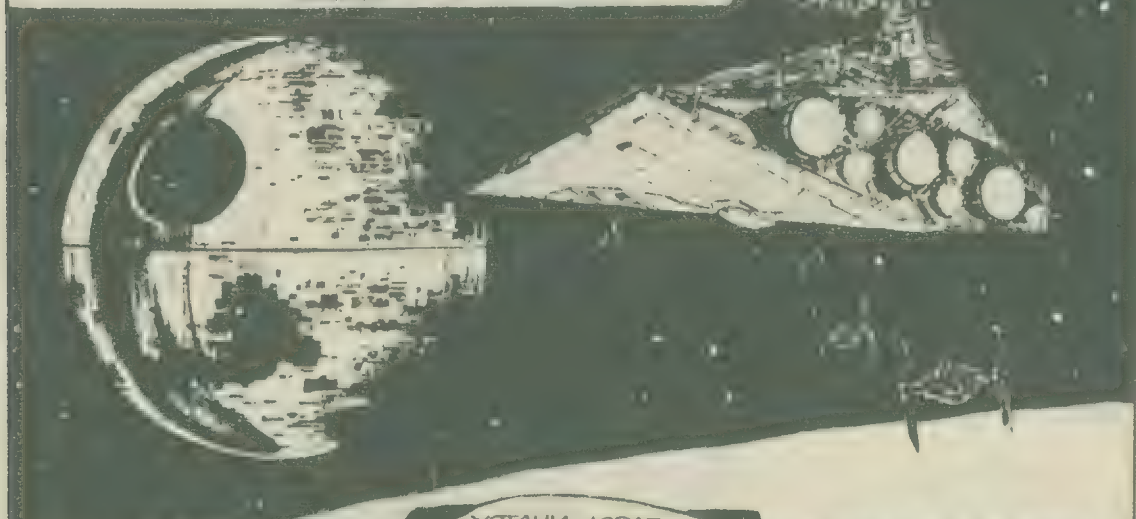
ВЕОМА ВЕШТО ЛУК ЈЕ ОБОЈЕ СПУСТИО...

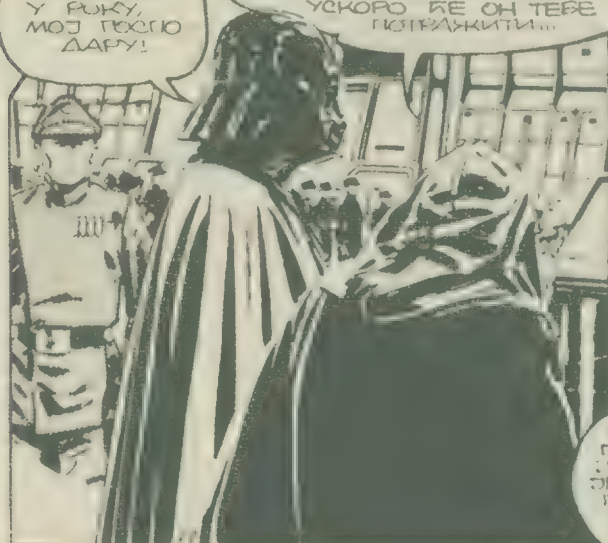
НИЈЕ ТО НИШТА, ХАНЕ!
ДОК СУ МОТОРИ ГЛАМТЕЛИ ЗБОГ ОШТЕЋЕЊА КОЈЕ ЈЕ ИЗАЗВАЛА ЛЕИА, СКИФ СЕ ПРИБЛИЖИО ДА ПОКУПИ ДВА ДРОИДА...

НЕШТО КАСНИЈЕ, СА ПОВРШИНЕ ТАТУИНА, УЗЛЕТЕЛА СУ ДВА БРОДА...
ЈОШ УВЕК МОЖЕШ СА НАМА ДО ФЛОТЕ, ЛУК!
АРТУ И ЈА ЋЕМО ВАМ СЕ ПРИДРУЖИТИ УСКОРО! ПРВО МОРАМ ДО СТАРОГ ПРИЈАТЕЉА!

У МЕЂУВРЕМЕНУ, ИЗНАД ЗЕЛЕНОГ МЕСЕЦА ЕНДОРА, КРОЗ СИГУРНОСНО ПОЉЕ БОЈНЕ СТАНИЦЕ У ИЗГРАДЊИ ПРОШАО ЈЕ ЈЕДАН ИМПЕРИЈАЛНИ ШАТЛ...

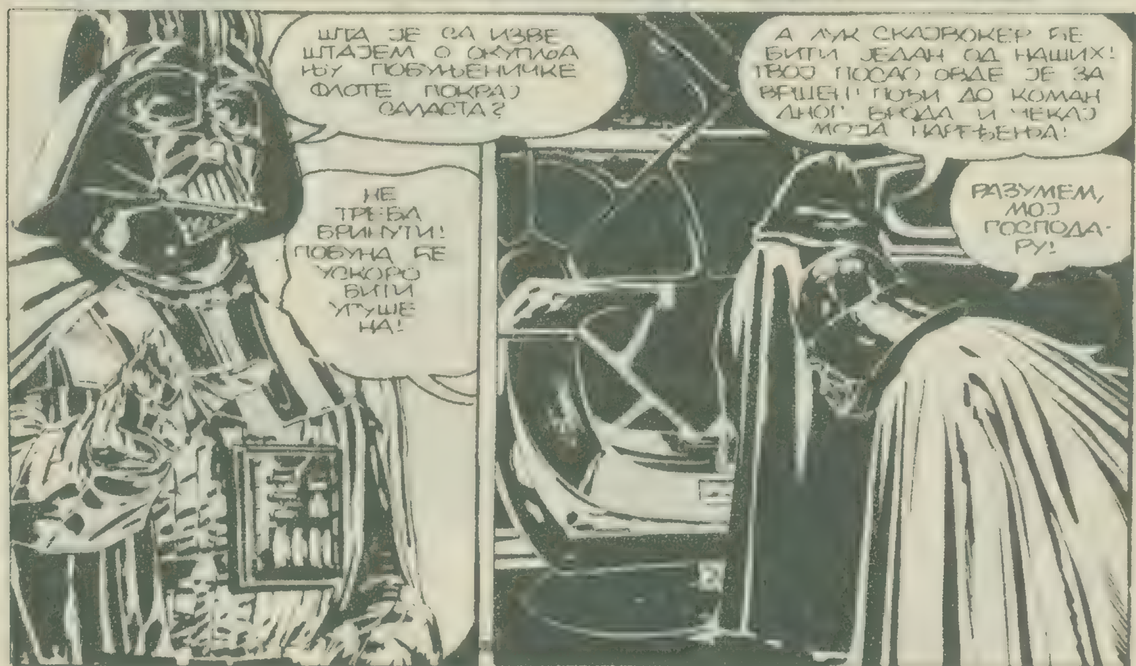

ДОВЕО ЈЕ НАЈВАЖНИЈЕГ ПОСЕТИОЦА КОЈЕГ СУ ЧЛАНОВИ ПОСАДЕ ИКАДА ВИДЕЛИ – СТРАШНОГ **ИМПЕРАТОРА!**
УСТАНИ, ЛОРДЕ ВЕЈДЕРЕ! ХОЋУ ДА РАЗГОВАРАМ С ТОБОМ!

ЗВЕЗДА СМРТИ ЋЕ БИТИ ЗАВРШЕНА У РОКУ, МОЈ ГОСПОДАРУ!
ДА, ДОБРО СИ УРАДИО! ЧИНИ МИ СЕ ДА ЖЕЛИШ ДА НАСТАВИШ ПОТРАГУ ЗА ЛУКОМ СКАЈВОКЕРОМ! СТРПЉИВО, ПРИЈАТЕЉУ! УСКОРО ЋЕ ОН ТЕБЕ ПОТРАЖИТИ...

...А ОНДА ЋЕШ ГА ДОВЕСТИ ПРЕД МЕНЕ! ПОСТАО ЈЕ ЈАК! САМО ЗАЈЕДНО МОЖЕМО ДА ГА ОКРЕНЕМО
СИЛЕ!

СВЕ СЕ ОДВИЈА КАКО САМ ПРЕДВИДЕО!
ИМПЕРАТОР СЕ НАСМЕЈАО. ОД ТОГ ЗВУКА СВИ ВОЈНИЦИ НА ПАЛУБИ, УЗДРХТАЛИ СУ НЕКОНТРОЛИСАНО...
ИМПЕРАТОР ЈЕ ПРЕШАО У КОНТРОЛНУ СОБУ ПРИВРЕМЕНО ПРЕТВОРЕНУ У ПРЕСТОНУ ДВОРАНУ...

ШТА НАРЕЂУЈЕШ, ГОСПОДАРУ?
УПУТИ НАШУ ФЛОТУ НА ТАМНУ СТРАНУ ЕНДОРА! ТАМО ЋЕ ОСТАТИ ДОК ЈЕ НЕ ПОЗОВЕМ!

ШТА ЈЕ СА ИЗВЕШТАЈЕМ О ОКУПЉАЊУ ПОБУЊЕНИЧКЕ ФЛОТЕ ПОКРАЈ САЛАСТА?
НЕ ТРЕБА БРИНУТИ! ПОБУНА ЋЕ УСКОРО БИТИ УГУШЕНА!
А ЛУК СКАЈВОКЕР ЋЕ БИТИ ЈЕДАН ОД НАШИХ! ТВОЈ ПОСАО ОВДЕ ЈЕ ЗАВРШЕН! ПОЂИ ДО КОМАНДНОГ БРОДА И ЧЕКАЈ МОЈА НАРЕЂЕЊА!
РАЗУМЕМ, МОЈ ГОСПОДАРУ!

ДАЛЕКО ОДАТЛЕ, НА ПЛАНЕТИ ДАГОБАХ, ИЗ МАЛЕ КОЛИБЕ ДОПИРАЛА ЈЕ СВЕТЛОСТ ОВДЕ СЕ МЛАДИ ЛУК СКАЈВОКЕР СУСРЕО СА БИЋЕМ КОЈЕ ЈЕ НАЗИВАО **МАЈСТОРОМ...**

НЕПРИЈАТАН СИ ИЗРАЗ НАПРАВИО! ЗАР ИЗГЛЕДАМ ТАКО ЛОШЕ У ТВОЈИМ МЛАДИМ ОЧИМА?

Н-НЕ... НАРАВНО ДА НЕ!

БОЛЕСТАН САМ... СТАР И СЛАБ! КАД 900 ГОДИНА ОСТАРИШ, НЕ ИЗГЛЕДАШ ДОБРО... УСКОРО ЋУ НА ВЕЧНИ ПОЧИНАК!

НЕ МОЖЕТЕ УМРЕТИ, МАЈСТОРЕ ЈОДА! ПОТРЕБНА МИ ЈЕ ВАША ПОМОЋ! ХОЋУ ДА ЗАВРШИМ **ОБУКУ!**

СУМРАК ЈЕ НАДА МНОМ! УСКОРО НОЋ МОРА ПАСТИ! ТО ЈЕ ПУТ СТВАРИ... ПУТ **СИЛЕ!**

ЈАК СА ЊОМ СИ... АЛИ НЕ ТАКО ЈАК! ИПАК, ОБУЧЕН ДОБРО СИ! НЕ ТРЕБА ВИШЕ! ШТА ТРЕБА, ТИ ЗНАШ!

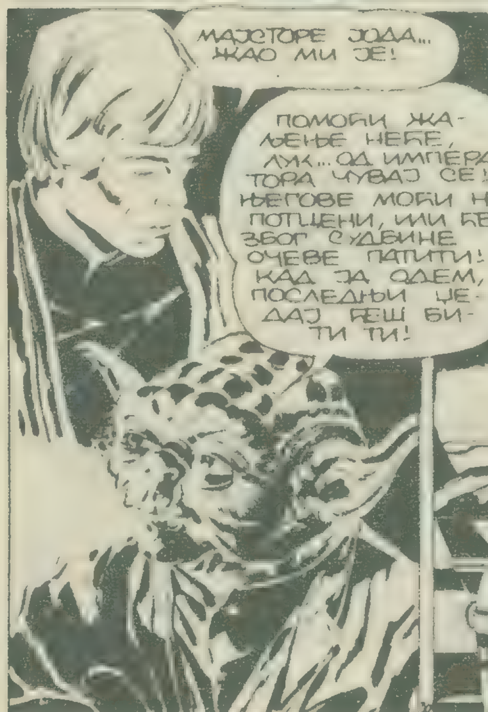
ОНДА... ЈА САМ ПОСТАО **ЏЕДАЈ?**

УСЛЕДИЛА ЈЕ ТИШИНА. МАЛА ПРИЛИКА МАЈСТОРА ЈОДЕ ИЗГЛЕДАЛА ЈЕ СТАРИЈЕ. ОСЕЋАО ЈЕ ЛУКОВУ ДИЛЕМУ... И ПОСЛЕ ДУЖЕГ ЋУТАЊА...

ЛУК ЈЕ НАПУСТИО ЈОДУ. АЛИ, И КАДА СЕ НАШАО СА НЕСТРПЉИВИМ АРТУ-ДИТУОМ, УЧИТЕЉЕВЕ РЕЧИ СУ ГА МУЧИЛЕ...

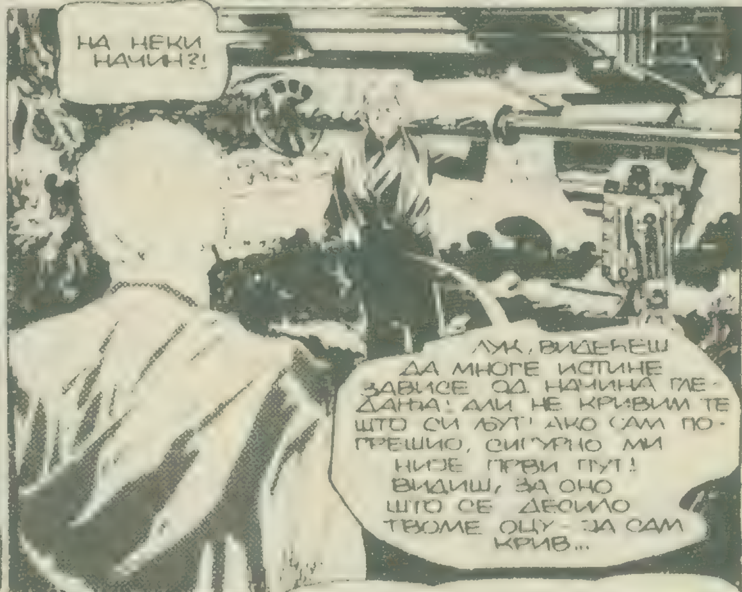

ВЕНЕ, ЗАШТО МИ НИСИ РЕКАО?
РЕКАО БИХ ТИ КАД ЗАВРШИШ ОБУКУ! АЛИ, ТИ СИ КРЕНУО НЕПРИПРЕМЉЕН! УПОЗОРИЛИ СМО ТЕ НА ТВОЈЕ НЕСТРПЉЕЊЕ!

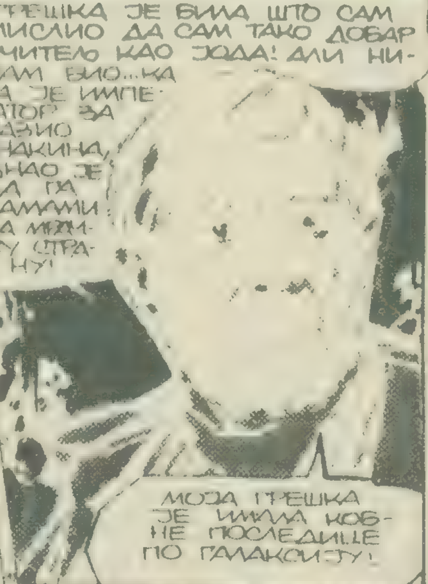
РЕКАО СИ МИ ДА ЈЕ ДАРТ ВЕЈДЕР ИЗДАО И УБИО МОГА ОЦА!
ТВОЈ ОТАЦ, АНАКИН, БИО ЈЕ ЗАВЕДЕН МРАЧНОМ СТРАНОМ СИЛЕ И ПОСТАО ДАРТ ВЕЈДЕР! ТАДА ЈЕ ИЗДАО СВЕ У ШТА ЈЕ АНАКИН СКАЈВОКЕР ВЕРОВАО И УНИШТИО СВЕ ДОБРО У ЊЕМУ! ОНО ШТО САМ ТИ РЕКАО, БИЛА ЈЕ ИСТИНА... НА НЕКИ НАЧИН!

НА НЕКИ НАЧИН?!
ЛУК, ВИДЕЋЕШ ДА МНОГЕ ИСТИНЕ ЗАВИСЕ ОД НАЧИНА ГЛЕДАЊА! АЛИ НЕ КРИВИМ ТЕ ШТО СИ ЉУТ! АКО САМ ПОГРЕШИО, СИГУРНО МИ НИЈЕ ПРВИ ПУТ! ВИДИШ, ЗА ОНО ШТО СЕ ДЕСИЛО ТВОМЕ ОЦУ - ЈА САМ КРИВ...

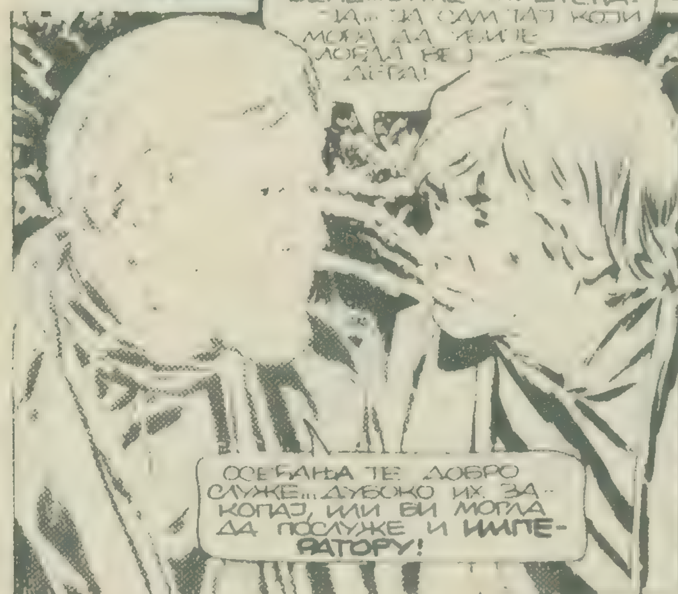
...НА НЕКИ НАЧИН...
КАД САМ СРЕО ТВОГА ОЦА ЗА ВРЕМЕ КЛОНСКИХ РАТОВА, ОН ЈЕ БИО ВЕЛИКИ ПИЛОТ! ИЗНЕНАДИЛА МЕ ЈЕ СНАГА СИЛЕ У ЊЕМУ! ИЗ ГЛУПОГ ПОНОСА ПОЧЕО САМ САМ ДА ОБУЧАВАМ АНАКИНА ЗА ЏЕДАЈА!

ГРЕШКА ЈЕ БИЛА ШТО САМ МИСЛИО ДА САМ ТАКО ДОБАР УЧИТЕЉ КАО ЈОДА! АЛИ НИСАМ БИО...КАДА ЈЕ ИМПЕРАТОР ЗАПАЗИО АНАКИНА, ЗНАО ЈЕ ДА ГА НАМАМИ НА МРАЧНУ СТРАНУ!
МОЈА ГРЕШКА ЈЕ ИМАЛА КОБНЕ ПОСЛЕДИЦЕ ПО ГАЛАКСИЈУ!

ДА САМ БИО СТРПЉИВИЈИ... ДА САМ ГА ОБУЧИО БОЉЕ...
ДА ЛИ У ЊЕМУ ИМА ЈОШ ДОБРОТЕ?
ЈЕДНОМ САМ И ЈА МИСЛИО ДА ДАРТ ВЕЈДЕР МОЖЕ ДА БУДЕ СПАСЕН... ОКРЕНУТ ДОБРОЈ СТРАНИ! АЛИ ОН ЈЕ САДА ВИШЕ МАШИНА НЕГО ЧОВЕК...
НЕ... НЕ МОГУ ДА УБИЈЕМ СВОГА ОЦА!

ОНДА ТЕ ЈЕ ИМПЕРАТОР ВЕЋ ПОБЕДИО! МРАК ЋЕ ПРЕОВЛАДАТИ! ОН ЗНА, КАО И ЈА, ДА СИЛА СНАЖНО ТЕЧЕ КРОЗ ЛИНИЈУ СКАЈВОКЕРА И ДА ЋЕШ ЈЕДНОГ ДАНА ПОСТАТИ ПРЕТЊА! ОН ЗНА ДА СИ НАМ ТИ ЈЕДИНА НАДА, ЛУК...
...АЛИ ПОСТОЈИ И ДРУГА! ТИ ИМАШ СЕСТРУ БЛИЗНАКИЊУ КОЈУ САМ ЈА ПОСЛЕ РОЂЕЊА ТАЈНО ОДВЕО ЊЕНИМ НОВИМ РОДИТЕЉИМА... НА АЛДЕРАН! ТА ДРУГА НАДА ЗОВЕ СЕ ЛЕИА... АЛИ ОНА НИЈЕ ОБУЧЕНА, НИЈЕ СПРЕМНА... ТИ СИ ПОСЛЕДЊИ ЏЕДАЈ!

ЛЕИА... МОЈА С-СЕСТРА! НЕ МОЖЕШ ЈЕ САДА УКЉУЧИТИ, БЕНЕ... БИЋЕ УНИШТЕНА!
ОСЕЋАЊА ТЕ ДОБРО СЛУЖЕ... ДУБОКО ИХ ЗАКОПАЈ, ИЛИ БИ МОГЛА ДА ПОСЛУЖЕ И ИМПЕРАТОРУ!

ЛУК ЈЕ ЗУРИО У СВЕТЛУЦАВУ ПРИЛИКУ СВОГ ПОКОЈНОГ МЕНТОРА... ПОТРЕСЕН ОНИМ ШТО ЈЕ
НЕ МОЖЕШ ПОБЕЋИ ОД СВОЈЕ СУДБИНЕ, ЛУК! ПОНОВО ЋЕШ СЕ СУОЧИТИ СА ДАРТОМ ВЕЈДЕРОМ!
У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ:
МИСИЈА НА ЕНДОРУ

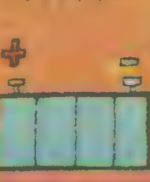
·ВИШЕ СВЕТЛОСТИ·

ИСТОРИЈА ОСВЕТЉЕЊА III

Свако зна да усијани жарач, као и жар од дрвета или угља, може да буде извор светлости.

Жорж Лекланше измислио је, у другој половини 19. века, прву хемијску направу, претечу батерије, која је производила струју.

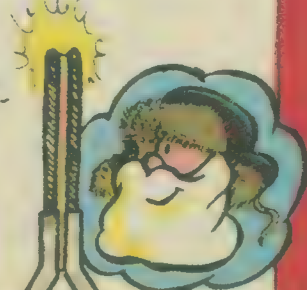

Енглез Хемфри Дејви везао је крајеве батерије за угљене шипке између којих је, кад су близу, искакала варница и правила лук.

Али, шипке су се трошиле па је лук после извесног времена нестајао. Рус Јаблочков измислио је лучну светиљку са две паралелне шипке (као ове на цртежу).

Пошто су угљени кончићи брзо сагоревали, Едисон је дошао на идеју да их стави у стаклену куглу из које је извучен ваздух. У безваздушном простору кончић се ужари и дуго светли. Тако је настала сијалица. А пароброд који је први осветљен на овај начин...

... био је „Колумбија“.

Шик је провозати се „Колумбијом“!

Едисонове сијалице постале су веома популарне. У првој пошиљци за Европу било их је 1.800.

Почела је беспоштедна борба између електрике и гаса.

„Гасисти“ су побољшали лампе на гас додатком мрежице од волфрама која се ужари и светли, а „електричари“ су у сијалицу, уместо угљеног, ставили волфрамово влакно.

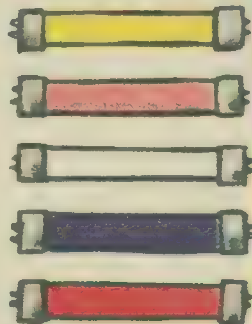
Кад је Никола Тесла решио проблем преноса електричне енергије на даљину, сијалица је коначно победила.

Сијалице се греју и осим светла зраче и топлоту. „Хладну“ светлост дају неонске сијалице. Стаклена цев...

... испуни се гасом па се у њу пусти струја а боја светлости зависи од врсте гаса.

Тако су данас градови, осим електричним светиљкама, осветљени и безбројним светлећим рекламама. Ко зна шта ће нам светлети сутра.

ВЛС-84

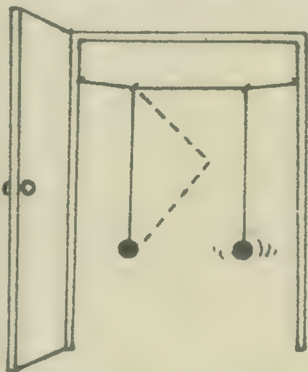
NEDELJNI ZABAVNIK НА ТЕЛЕВИЗИЈИ И У ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ

ЗНАМ ШТА ЋЕШ ДА КАЖЕШ!

ШТА?

МИ ПИТАМО – ВИ ОДГОВАРАТЕ

Наш данашњи задатак треба да вас наведе да експериментишете с временом. Прво треба да направите клатно од канапа. Између врата разапните танак канап, а за њега

вежите један дужи, с тежим предметом на крају. Заљуљајте ово клатно. Измерите колико пута иде напред-назад за један минут.

Сада скратите клатно на пола, па поново измерите колико ће пута у минуту ићи напред-назад.

Можете на исти канап обесити још једно клатно и заљуљати само њега. Посматрајте шта ће се догодити!

ЗЕЧЕВИ И МАТЕМАТИКА

Леонардо од Пизе је велико име у свету математике, а живео је у 12. веку – и то у Пизи. Пиза је иначе позната по свом кривом торњу, који је саграђен баш за време његовог живота. Леонарда од Пизе су звали Фибоначи, што значи Син-Боначија.

Отац Боначи био је трговац у Алжиру. Још као дечак, већ поменути Фибоначи, почео је озбиљно да проучава математику. Пошто је за учитеље имао Арапе, савладао је арапски децимални систем и врло брзо га претпоставио римском. Касније је написао књигу из које је цела Европа учила како да употреби арапски децимални систем. Међутим, Фибоначија није прославила ова књига – прославили су га зечеви који се у њој помињу!!

Фибоначи је себи поставио овај проблем: колико пари зечева ће се добити од једног пара, у једној години ако сваког месеца сваки пар добије нови пар младунаца, а овај нови пар опет добије пар младунаца од свог другог месеца па надаље? Када га је већ поставио, Фибоначи је овај проблем темељито и озбиљно проучио. Рачунао је овако: почиње с првим паром – то је један пар. После месец дана имају младунце – то су два пара. За месец дана још један пар младунаца – то су три пара. Трећег месеца још један пар се рађа али и други пар сада већ има младе, то је дакле још два пара, а све заједно пет пари. Четвртог месеца први, други и трећи пар имају младунце, то је осам пари... и све тако до краја године када се испостави да је резултат 377 пари зечева!

Можда ћете рећи да то није било нарочито компликовано израчунати. Али, погледајте добро бројеве које смо добили. Сваки од њих је збир претходна два броја 1+2=3, 2+3=5, 3+5=8 итд. То се зове Фибоначијев низ, у коме је сваки члан једнак збиру претходна два члана, почевши од трећег члана па у бесконачност: 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34...

Али тек сада стижемо до најзанимљивијег дела ове приче. Бројеви из Фибоначијевог низа стално се појављују у природи. Узмимо рецимо белу раду. Један низ њених латица иде налево а други надесно. Ако имате стрпљења и избројите их установићете да 21 круг иде надесно а 34 налево. – И 21 и 34 су бројеви из Фибоначијевог низа. Таквих примера има много: лук, шишарка, зелена салата... Уз мало стрпљења пронаћи ћете и ви неки пример који ће потврдити постојање овога природног феномена.

Фибоначи нам је доказао да математика није само за рачунање него и за откривање природе и њених закона!

СУПЕРСАУРУС

Диносауруси су животиње које човек никад није видео живе. Изумрли су пре 65 милиона година, пошто су 140 милиона година владали светом.

Палеонтолози, научници који изучавају фосиле, према скелетима су реконструисали њихов изглед и издвојили поједине врсте. Познати диносауруси су: Тираносаурус, Лесотосаурус, Игуанадон, Мегалоса-

урус. Брахиосауруса, члана најбројније групе – сауропода, палеонтолози су сматрали највећим диносаурусом. Био је висок 12m, а тежак 80t – што је два пута више од једног напредног слона. Но, тада су пронађени фосилизовани остаци јунака овог чланка:

У Колораду, САД, 1972. откривен је сауропод висок 15m, 30m дугачак а преко 90t тежак. Овај колос је од милоште добио име Суперсаурус. Само један кичмени пршљен Суперсауруса дуг је 1.5m. Глава му је веома мала у поређењу с телом, вилице

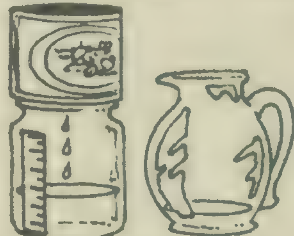

су му слабе што наводи на помисао да је био биљојед.

Али, ако говоримо о највећем, да нешто кажемо и о најмањем диносаурусу. Потпуно супротан Суперсаурусу је мајушни Мусаурус. По његовом скелету би се рекло да није био већи од врапца, ни тежи од 100gr. Мусаурус, најмањи диносаурус на свету, милион пута мањи је од Суперсауруса. Штета што је изумро – био би идеалан кућни љубимац! А и Суперсауруса би вредело имати!

НАПРАВИТЕ КЛЕПСИДРУ – и посматрајте како време тече...

Уколико желите да направите „водени сат", зва-

ни клепсидра, којим су се служили још стари Египћани пре више од 3000 година, припремите теглу, конзерву, чекић и ексер.

На дну конзерве ексером пробушите рупу, а онда обележите линију при врху конзерве.

На теглу залепите траку од хартије, за бележење минута. Затим ставите конзерву на теглу и напуните је водом. Учините то кад на вашем сату почне минут – онда ћете видети колико ће воде да исцури тачно кад се минут заврши. Тада убележите црту за први минут. Тако наставите да радите и убележавате.

У конзерву увек морате ставити исту количину воде. Јер, ако је мање воде, мањи је и притисак, па вода спорије цури – и обрнуто!

ЗИНИ И КАЖИ „О“!

ДИРИГЕНТ У ГЛАВИ, ОРКЕСТАР У ГРЛУ

Илустровао: Зоран Петковић ПЕТКО

Завршна сцена Маснеове опере „Дон Кихот“. Остарели витез, сломљен борбом са самим собом и околином, умире. Сви су певачи до тада овај део улоге певали лежећи. Фјодор Шаљапин не би био оно што јесте да није увек изненађивао публику. Његов хидалго од ла Манче умирао је опирући се о дрво. Бас који је до малочас грмео као из гротла вулкана шапутао је последње речи сасвим тихо али тако разговетно да су га чули и у последњим редовима балкона: „Боља је и смрт но ништавна стварност“. По многима био је то највећи певач нашег века. Откуд такав глас?

На то питање не могу да одговоре ни врхунски стручњаци који проучавају Шаљапинов (и не само његов) глас: биофизичари, биохемичари, физиолози, психолози... Највише што могу да кажу је: „У основи феномена Шаљапин лежи биоакустична резонанца нервно-мишићног апарата“. Или ово, ако вам је јасније: „Систем за обрајзовање звука код уметника функционисао је изванредно правилно“.

Доиста компликовано. Али, у стварности, процес стварања и најобичнијег гласа права је мистерија коју наука до данас није успела да открије до краја.

Главни извор звука у „музичком инструменту“ који свако од нас има у грлу, помоћу кога се споразумевамо са светом око себе, изражавамо радост, несрећу, бес, страх, певамо или плачемо, су гласне жице, у ствари два кожна набора смештена у гркљану. „Диригент“ је у глави, зна се тачно и где: код дешњака, центар за говор је у левој хемисфери мозга, леваци га имају у десној.

Да ли ће нам глас бити звонак и радостан, пригушен, нежан или гневан, подругљив, ласкав, срдачан, љубазан или претећи – све то одређује „диригент“. Гласнице су само извођачи. Оркестар. Кад хоћемо нешто да кажемо или, рецимо, запевамо, гласне жице се затежу, примичу једна другој и, у тренутку кад из плућа издишемо ваздух, он притиска гласнице које почињу да трепере. Рађа се звук, говор, једно од „чуда“ које људску врсту одваја од свих других живих бића. Баш као и рад, смех...

Од тога колико су дуге гласне жице зависи висина нашег гласа. Код жена она у просеку износи 18 – 20 mm а код мушкараца 20 – 22 mm. Зато су мушки гласови дубљи од женских и дечијих.

За људски глас кажемо да је леп, ружан, овакав или онакав, а научници – да је још неразјашњена тајна

Какву ће „боју“, „тембр“, имати глас, зависи од облика разних „избочина“ и „ходника“ којима звук у нашем организму одјекује (резонанца). И зато што свако од нас има нешто посебно у тим органима, гласови нам се толико разликују. Баш као и отисци прстију и они су карактеристични за сваког човека.

Политичари и крајници

У грлу се сваког тренутка одражава стање целог организма. То је изузетно осетљив апарат који прима сигнале из спољног света, а његови мишићи раде фантастично брзо и без свесне команде. На изненадни стрес у грлу ће се тренутно јавити грч.

Где је веза између грла и осталих органа?

Larynx је веома богат крвним и лимфним судовима, поготову његов горњи део. Одавде и са његовог средњег „спрата“ лимфна течност се скупља у чворићима који су распоређени с унутрашње стране вратне вене. Док говоримо или певамо, запошљава се огроман број мишића и ако ти мишићи раде неправилно, као кад наступи грч у грлу, то доводи до поремећаја у лимфи и крвотоку и они одмах почињу слабије да снабдевају крвљу и друге органе.

Човек који треба да одржи дужи говор добиће најпре нешто што личи на грч грла, лимфа и крвоток ће се пореметити, снизиће се отпорност организма на инфекцију... После предизборне активности или каквог важног конгреса, амбуланте су пуне политичара. Дијагноза – упала крајника.

Оториноларинголог Јуџин Батс који је испитивао групу младих поп-певача пронашао је код већине хроничну упалу грла и чвориће на гласним жицама (последица форсирања гласа).

Има ли лека за поп-певаче, политичаре и све оне који не умеју правилно да дишу, владају гласом, а уз то немају ни добру „биоакустичну резонанцу нервно-мишићног апарата“?

Не машите рукама!

Нека школују глас! То сигурно помаже. Али, пре десетак година појавила се у свету нова идеја како „средити“ глас, бар онај за свакодневну употребу, и то помоћу одређених физичких и говорних вежби при чему би се звук користио и за гимнастику унутрашњих органа: плућа, желуца, јетре!

Јер, док на попречно-пругасте мишиће тела можемо да делујемо најобичнијим физичким вежбама, познато је да на глатку мускулатуру унутрашњих органа оне утичу далеко слабије. А звуци баш овде продиру сасвим лако. У то се лако можете уверити и сами. Ставите леву руку на стомак, десну на доња леђна ребра и изговорите глас „о“ 3-4 пута. Сада истегните кичму као да ћете главом досегнути таваницу: струк ће вам се сузити, а доњи део косих стомачних мишића затегнути. Поново изговорите „о“ и чућете да се оно веома разликује од оног првог. Вибрације желуца су се појачале, активирали су се мишићи који учествују у стварању гласа

И док се код нас не отвори школа или курс за говорно-физичке вежбе, можда ће вам добро доћи да знате шта не треба да радите док говорите или певате.

Не препоручује се да се разбацујете рукама, не правите брзе покрете главом и вратом (знају ли то поп-певачи?). Јер, сви ови покрети негативно утичу на грло.

Кажу да онај ко неколико месеци вежба по методи физ-воклиз (од фискултура и латинског vocalis) може у једном даху да изговори више речи него човек који не тренира, а да га при том не заболи грло, још мање да му запрети упала крајника

Физ-воклиз, тврде његове присталице, има лепу будућност. Нарочито међу говорницима.

Вера Смиљанић

ВАУ–ВАУ, ПУХ–ПУХ, ДИНГ–ДОНГ, СИНГ–СОНГ...

„Вау-вау“. Тешкоћа у примени ове теорије је у томе што разни људи различито чују поједине звуке. Оно што је за нас „кукурику“, Енглез чује као „кок-е-дудл-ду“, Француз као „корико“, а Италијан као „кикирики“.

„Динг-донг“ теорија каже да постоји одређен однос између звука и значења. Кад би то било тачно, зашто би речи које имају исто значење тако различито звучале у различитим језицима?! „Пух-пух“ теорија објашњава постанак говора као израз изненађења, страха, весеља, боле итд. Тој теорији је сродна и „ју-хеј-хо“ теорија према којој се говор развио из звукова које човек испушта при тешким физичним пословима. „Синг-сонг“ хипотеза тумачи постанак говора као даљи развој примитивног марксизма о постанку говора у вези с почецима радне активности прабитних људи (радна теорија о постанку говора“).

НА ИГМАНСКОМ МАЛОМ ПОЉУ

ВИДИШ, БОЛАН, ОВО ЧУДО!

На Игману се снег дуго држи. Ову планину знају сви по чувеном игманском маршу бораца Прве пролетерске бригаде. Више од сто пролетера је у јануару 1942. године добило тешке промрзлине – на Игману је тада владао мраз од –32 степена Целзијуса. На месту Мразиште на Игману измерена је досад најнижа температура у Југославији, 43,5 степени Целзијуса испод нуле.

После Зимских олимпијских игара, одржаних фебруара ове године у Сарајеву и на околним планинама, Игман је постао познат у целом свету. На Великом пољу одржана су такмичења у трчању на смучкама и биатлону, а на двема скакаоницама на Малом пољу надметали су се најбољи светски скакачи

Намерници су ове јесени зачуђено посматрали на Игману смучаре-скакаче. Скијашки скокови или летови су познат спорт, али смо навикли да ова такмичења гледамо у зимским месецима, на скакаоницама прекривеним снегом. Но, септембар и октобар били су на Игману уобичајени, без снега.

Прве недеље у октобру овде је одржано званично међународно такмичење у скијашким скоковима – на скакаоници без снега. Виђено је то и у телевизијском преносу.

Кад смо посетили Игман, још није ни мирисало на снег На скакаоници су тренирали репрезентативци Сједињених Америчких Држава. Путници из једног аутомобила, који су пролазили оближњим путем па свратили, препирали су се међу собом.

– Видиш, болан, оно чудо. Заковали даске, поливају их водом па скачу.

Муним Одобашић је домаћин скакаонице. Вели да људи свашта причају. Седамдесетметарска олимпијска скакаоница на Игману, опремљена за скакање без снега, није ни једина, ни прва у свету. Финци имају две, Немци, Швајцарци... На Игману су, не чекајући снег, вежбали Американци, Норвежани, Чехословаци, Аустријанци, Французи и наши скакачи.

Залетиште је као право. Две ледене траке, као шине, спуштају се од врха до дна залетишта, а лед на овим „шинама" праве нарочити уређаји. Доскочиште је од пластике. Да се постави пластични површински слој требало је прво направити основу за њега. Најпре бетон у који су побијени метални клинови, затим маса слична стиропору, преко ње мрежа, а преко свега тога, као на крову куће, наслагани су слојеви реса од нарочите пластике. Из даљине, стрмо доскочиште личи на огроман кров сеоске куће покривен даскама или сламом. После скока, скакач се зауставља на трави.

Смучари-скакачи који су ове јесени тренирали на Игману хвалили су изузетне услове и безбедност скакаонице.

Почетком марта на великој летаоници на нашој Планици биће одржано Осмо светско првенство у смучарским летовима. Стручњаци очекују да ће на Планици бити оборен светски рекорд. Ако се то деси, део заслуге припашће и пластичној скакаоници на Игману.

Кад падне снег, пластична игманска скакаоница престаје да буде „чудо" и постаје обична снежна скакаоница. Скакачи су у оба случаја прави.

Д. Чварковић

ПЛАСТИКА СКОРО КАО СНЕГ

Финац Мати Никенен прелетео је у марту ове године на скијашкој летаоници у Оберсдорфу 182 метра на скијама и то је данас важећи светски рекорд. Југословенски рекорд држи Примож Улага скоком од 173 метра у Харахову прошле године.

Први светски рекорд у овом спорту био је Норвежанин Олаф Рај са скоком од 9,5 метара у Ајдсбергу 1808. године. Прво међународно такмичење у нашој земљи одржано је 1934. године на данас легендарној Планици кад је славни Норвежанин Биргер Руд поставио светски рекорд скоком од 92 метра.

Рекорд седамдесетметарске скакаонице на Игману по снегу је 95 метара, а јесенас, на такмичењу на пластици, измерен је најдужи скок од 92,5 метара.

Снимио Љ. Патрногић

КУВАМО СЕ У ЕКСПРЕС ЛОНЦУ

ЗЕМЉА СЕ ГРЕЈЕ – ГЛЕЧЕРИ СЕ ТОПЕ

Ко данас још верује у древна предсказања о потопу који ће једнога дана уништити све на свету, па и људски род?

Верују . научници. Верују у сасвим извесну последицу климатских промена које су засад на почетку и чега смо сви сведоци. А сада један, за многе можда изненађујући податак: „кривац" за те промене није „виша сила", ни неки природни закони већ смо то ми сами, данашњи људи. Зато што ложимо!

Ово је само најупрошћенији закључак дугогодишњих праћења временских прилика које метеоролози свуда у свету обављају већ годинама. Један научно-застрашујући материјал о томе припремљен је и за велико међународно саветовање о развоју климе на нашој планети које се управо ових децембарских дана одржава у Паризу.

„Град светлости", иначе, у ово доба године не изгледа баш блиставо. Преовлађују сиви тонови, влага, облачно небо и – смог. Можда организатори саветовања нису случајно одабрали управо децембар; да се Париз купа у сунцу, вероватно би подаци о застрашујућој будућности изгледали мање црни.

Да бисмо предвиђали климу, морамо прогнозирати како ће се човек понашати, а за сада нико не смањује потрошњу горива пре је обрнуто – каже доктор Петар Бурчик, климатолог у Савезном хидрометеоролошком заводу, од кога смо затражили мишљење о „предстојећем потопу".

Пре свега, ево зашто нам прети – баш потоп.

Живот у „стакленој башти". Човек је променио климу – да ли ће фаталне последице те промене погодити човечанство за један век или за миленијум – зависи од човека. Космички сат откуцава

Термоелектрана у близини немачког града Келна.

Између 1972. и 1982. танкер дневно горео је на морима света. Колико то доприноси општем загађењу?

Сви смо у „стакленој башти"

– Пре више година на Антарктику је, у дубини, постављен контролни систем и непобитно је утврђено да је лед стварно почео да се топи. А то се догађа управо зато што је количина угљен-диоксида у атмосфери све већа и већа – категоричан је научник – наш саговорник.

Угљен-диоксид, гас који настаје приликом сваког сагоревања, не губи се у атмосфери него ствара око Земље невидљиви омотач који спречава да се сунчеви зраци који се одбијају од површине наше планете врате горе, као неки херметички поклопац, и топлота се задржава на Земљи. Нису само бапске приче то да су нам зиме топлије него пре, да је снега мање и да ту „има нечег". Научници су ово деловање угљен-диоксида на Земљу назвали „ефекат стаклене баште", а неко је духовито написао да се с нама догађа исто што и с храном у експрес-лонцу херметички је затворен, топлота не „бежи" и јело се зачас скува. Тако на Земљи постаје све топлије.

До 2040. године средња температура, предвиђају неки, порашће за 3 степена, а на Половима чак за 10 степени! Значи, и глечери ће се топити све брже и брже!

– ...А кад вечити лед једном почне да се топи, то се више не може зауставити. Отапање глечера значило би подизање нивоа површине мора и океана у свету за 80 метара, то би могло да се догоди за, можда, хиљаду година. Али, будуће генерације морале би већ ускоро да се забрину, јер у идућих стотину година потопио би се добар део целе цивилизације, а већина градова лежи испод те висине – објашњава доктор Бурчик.

Избећи неизбежном

У протекле две деценије море је прогутало метар обале. То још није страшно, али, сви приморски градови, а то значи и све луке, заједно с постројењима и лучком индустријом, леже највише на десетак метара надморске висине. Није тешко израчунати колико ће времена бити потребно, ако се топљење глечера настави овим темпом, да се доживи судбина Атлантиде – „ишчезлог континента".

Метеоролози су сигурни да је тај процес већ у току, само је питање којом се брзином отапају глечери, а то зависи од угљен-диоксида. А угљен-диоксида је све више у атмосфери што се више енергије троши! Разуме се, то је најмање последица ложења пећи зими: највећи кривац је индустријски развој који је, с друге стране, за много што заслужан!

Што се индустријски више развијамо, планета се све брже загрева. Где је излаз из овог затвореног круга?

Све, ипак, није кренуло ка неизбежном смаку света научници процењују да сада још има времена да се реагује иако је последњи час. Пре свега, треба смањити потрошњу угља и нафте, јер управо се њиховим сагоревањем ствара толико опасни угљен-диоксид. Коришћење енергије воде, Сунца или ветра могућно је решење за избегавање потопа.

Само – да ли ће упозорење о фаталним последицама прекомерне употребе угља и нафте стварно зауставити потрошњу на тренутној и то свуда у свету? У то сви сумњају. Да се отклони већ учињена штета и да се проценат угљен-диоксида у атмосфери врати на некадашње „нормално" стање од пре тридесетак година, када га је било свега 30 промила, било би потребно такође око хиљаду година!

Немамо толико времена!

Човек је саградио „стаклену башту" око Земље и сад само од њега зависи да ли ће кроз извесно време – страшно дуго за појединце и генерације, али безначајно на „космичком сату" – поново завладати клима од пре ко зна колико милиона година, каква је, можда, на некој удаљеној планети Клима без живих бића...

Мирјана Крстуловић

ХИТ

ВОЖЊА (DRIVE)

Музика и текст: Рик Окасек
Изводе: The Cars

Who's gonna tell you when
It's too late
Who's gonna tell you things
Aren't so great
You can't go on
Thinking nothing's wrong
Who's gonna drive you home
tonight

Who's gonna pick you up
When you fall
Who's gonna hang it up
When you call
Who's gonna pay attention
To your dreams
Who's gonna plug their ears
When you scream

You can't go on
Thinking nothing's wrong
Who's gonna drive (who's
gonna drive)
You home tonight

Who's gonna hold you down
when you shake
Who's gonna come around
when you break

КОЛА КОЈА СУ ПРЕГАЗИЛА АМЕРИКУ

Већ неколико година група Cars (Кола или Аутомобили) један је од најпопуларнијих састава у Америци. У јеку „новог таласа” она је била идеално компромисно решење за конзервативно америчко тржиште које никада није било отворено за велике промене. Време је показало да оно што раде Cars ипак нема много везе са новим трендовима, али представља врло квалитетну и забавну поп музику. Ипак, њихов успех био је ограничен на амерички континент а тек овогодишњи албум „Heartbeat City” довео их је у жижу интересовања европске јавности. Прошлогодишњи соло-излет вође групе Рика Окасека очигледно није негативно утицао на рад ових „музикалних аутомобила”, па се њихова песма „Drive” нашла високо на светским топ-листама.

ШАНСОНА
краћа вокална композиција уз инструменталну пратњу или а капела. Поникла на француском говорном подручју у 11 веку и од 17. века у данашњем музичком облику. Једноставна, популарна, најчешће љубавна песма, уз пратњу инструмента или мањег оркестра

ШАРГИЈА
врста оријенталне тамбуре, пратња певача у Македонији, Босни или на Косову

ШЛАГЕР
популарна композиција са једноставном инструменталном пратњом из области забавне музике. Израз од немачке речи Schlag – удар, што значи да песма има мелодију која брзо, на удар, напречац осваја популарност код најширих слојева публике

ШОУ
назив за представу у којој се користе немузички елементи да би се што више привукла пажња публике

ШОУМЕН
уметник који је способан да оживи представу и другачијим, а не само музичким, елементима – одређеним држањем на сцени, игром, комиком... Израз се често погрешно употребљава када овакво понашање има циљ да сакрије музичко сиромаштво.

• РЕДАК ДАН •

Као да су се договорили, најпопуларнији извођачи поп музике последњих година Duran Duran, Culturee Club и Eurythmics, објавили су своје дуго најављиване плоче истог дана – 22. октобра. Бој Џорџ и момци из његовог „културног клуба” представили су јавности свој трећи по реду албум под називом „Waking Up With The House On Fire” (Будити се у кући која гори”), Duran Duran нови сингл са песмом „The Wild Boys” („Дивљи момци”), она ће бити и једина студијска нумера на њиховом „живом” албуму који се очекује до краја године. Занимљиво је да се у видео споту за „The Wild Boys” појављује и глумац Мило О'Ши који је глумио лик Duran Duran у филму „Барбарела”. На крају, Ен Ленокс и Дејв Стјуарт, познатији као Eurythmics, поново су на тржишту са новим синглом „Sexcrime (1984)” који најављује њихов албум „1984 (For The Love Of Big Brother)”. Ради се, у ствари, о музици за филм "1984" који је управо почео да се приказује у Лондону. Ени и Дејв тврде да су покушали да направе функционалну подлогу за ово филмско остварење али и да то буде албум довољно квалитетан и сам за себе.

Тако је 22. октобар био веома плодан дан на светској музичкој позорници. Истог дана објављен је и први албум Џулијана Ленона (знате, наравно, чији је он син) „Valotte”. Снимљен је у Њујорку, продуцент је чувени Фил Рамон.

ДРАГИ ТЕЛЕФОНУ, ЕВО ДА ТИ СЕ ЈАВИМ...

Данас би се чак и проналазач телефона Грахам Бел зачудио када би видео чему све служи његов проналазак.

Пођимо од Америке. Америчка телефонска и телеграфска компанија (АТТ) саопштила је да Американци, у поређењу са осталим народима, имају највећи број телефона и да се најчешће њима служе. Почетком 1982. године у САД је било 181,9 милиона телефона.

Телефон за бајке...

У Америци се уз помоћ телефона, може живети, рецимо, две године а да се не изађе из куће. Све се, до ублажавања усамљености, обезбеђује телефоном. Чак се и пословни уговори „потписују" телефоном. Ускоро ће се у САД телефоном из канцеларије гасити светлост или укључивати електрични штедњак код куће.

Сада, у овој земљи постоји телефон који стално емитује најновије вести, па грађани не морају да чекају одређено време да би на радију или телевизији сазнали шта се догађа у свету. То могу да сазнају и на улици, ако уђу у говорницу и окрену одређени број. Даље, ако се окрене број „за бајке", телефон ће детету причати и причати – приче и бајке. Са њујоршког броја 741-96-45 одговара умилни женски глас. То је љубавни телефонски сервис. У Сан Франциску телефон сексуално просвећује грађане.

Према подацима западнонемачке фирме „Сименс" у свету има 510 милиона телефона. Просечно на 100 становника на Земљи долази 11,5 телефонских апарата. У Африци – 1,3 телефона на 100 становника. Највише телефона на 100 становника има Вашингтон – 164 апарата. У Заједници ЈПТТ кажу да, изузев Албаније, у Европи нема земље са мање телефона од Југославије. Око 15 телефона на 100 становника.

Нешто слично, од пре два месеца, имају и Шпанци. Реч је о мадридском броју 274-88-02. Ко у Мадриду, осети да га нико не воли, окреће овај телефонски број. Дежурни сексолози су ту да помогну колико је то могуће телефоном. Дневно се јави, у просеку, 25 знатижељних. Слична телефонска саветовалишта имају и Париз, Стокхолм, Франкфурт...

... и за псовање

У Швајцарској постоји телефон преко кога можете, ако сте љути и нервозни, до миле воље да псујете и да се свађате. Осам телефониста – четворица мушкараца и четири жене – примају плату само зато да би били псовани. Ово телефонско псовање толико је постало популарно, да је у „шпицевима" тај број стално заузет. То је давало повода за додатно псовање.

Ако окренете у Бечу број 15-62, слушаћете нон-стоп музику и вести. Овакве „музичке" телефоне имају и Лондон, Копенхаген, Сао Паоло...

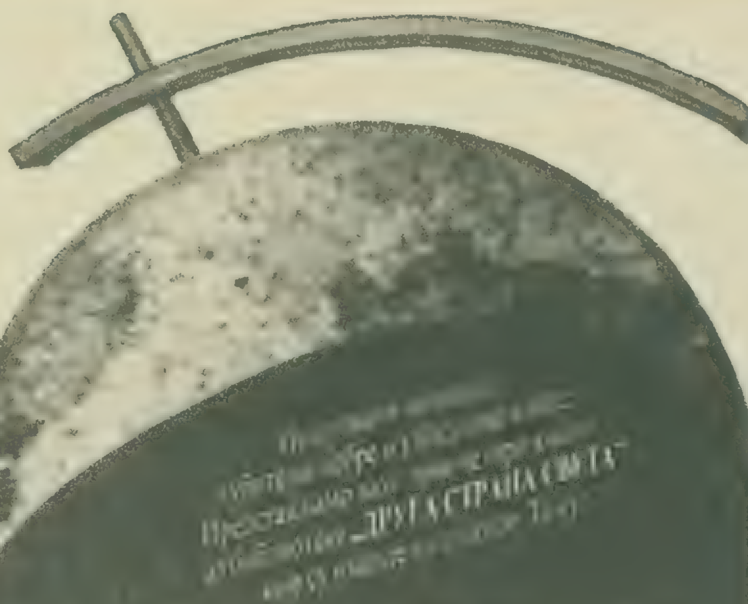
Од многих, рећи ће неко чудних, телефона у нашој земљи постоји само телефон-рестант. Највише се користи у Београду, Загребу, мање у Љубљани.

Телефон-рестант је најкраће речено – споразумевање преко посредника. Наиме, уместо да се у непосредном телефонском разговору споразумевају и договарају, Београђани или Загрепчани остављају шифроване поруке на телефон-рестант у Служби обавештења (981). Текст поруке може да има највише десет речи, а шифра две. Порука се саопштава само оном ко се јави на одређену шифру, а сви они који остављају или примају поруку остају за дежурне у телефонској централи анонимни.

Телефоном-рестантом често се користе пословни људи. Данас је он постао и чувар малих личних тајни.

Имамо и теле-апел, али боље би било да немамо (као што, на жалост, имамо) разлоге за увођење ове телефонске службе. У њој непрекидно (у Београду: 685-050), дежурају лекари – психијатри и труде се да својим стручним саветима, разумевањем, или, једноставно, тако што ће само слушати свог саговорника – помогну људима који немају с ким другим да разговарају о ономе што их тишти.

Хранислав Николић

1. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ НЕСРЕЋЕ ДВАДЕСЕТОГ ВЕКА

2. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ ПОГРЕШКЕ И ЗАБЛУДЕ

3. НАЈЗЛОГЛАСНИЈЕ СВЕТСКЕ УБИЦЕ

њихови језиви „подвизи", од којих се људима леди крв у жилама, остаће заувек забележени као опомена свим генерацијама.

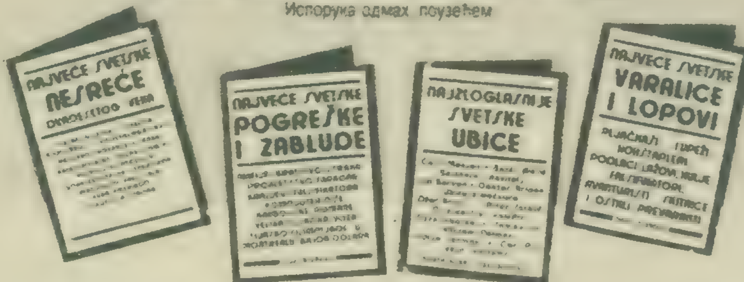
4. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ ВАРАЛИЦЕ И ЛОПОВИ

Читава галерија најразличитијих ликова може се срести на страницама ове књиге – од симпатичних ситних превараната и скитница, па до криминалаца светског калибра. Овде ћете срести највеће светске лупеже, взнилаше, варалице, хохштаплере, фалсификаторе, авантуристе...

Књиге су превод са оригиналних енглеских издања и можете их имати у својој библиотеци одмах након њиховог огромног успеха у Великој Британији, Америци и Аустралији. Књиге су луксузно опремљене, тврд повез, пластифициране корице у боји, 200 страница, латиница, формат 15 × 21 цм. Обиље аутентичних фотографија и илустрација.

Цена једне књиге 600.- динара.

Испорука одмах поузећем

У припреми су и следеће књиге из библиотеке „ДРУГА СТРАНА СВЕТА":

5. НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ ЕКСЦЕНТРИЦИ И ОСОБЕЊАЦИ
6. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ САБЛАСТИ И ДУХОВИ
7. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ МИСТЕРИЈЕ
8. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ МИСТЕРИЈЕ ЛЕТЕЋИХ ТАЊИРА
9. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ НАКАЗЕ
10. ЧУДНО АЛИ ИСТИНИТО – најневероватнији новински чланци из целог света

И ове књиге такође можете поручити сада и добићете их и платити када изађу из штампе – крајем ове и почетком следеће године

DRUGA STRANA SVETA

НАРУЏБЕНИЦА – ЗАБАВНИК

Овим неопозиво наручујем поузећем следеће књиге

1. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ НЕСРЕЋЕ ДВАДЕСЕТОГ ВЕКА ________ комада
2. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ ПОГРЕШКЕ И ЗАБЛУДЕ ________ комада
3. НАЈЗЛОГЛАСНИЈЕ СВЕТСКЕ УБИЦЕ ________ комада
4. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ ВАРАЛИЦЕ И ЛОПОВИ ________ комада

и књиге под редним бројем 5 6 7 8 9 10 (заокружити редни број)

____
(име и презиме)

____
(поштански број и место)

____
(улица и број)

Наручите на адресу: „ДРУГА СТРАНА СВЕТА" 34000 КРАГУЈЕВАЦ, Лоле Рибара 8
Књиге можете наручити и директно телефоном 67-940 (034)

РИБЕ И ЉУДИ ПОЛИНЕЗИЈЕ

БОРБА ЗА ОПСТАНАК – НЕКОМЕ ЗАБАВА

Становници острва Туамоту у Полинезији око својих атола подижу специјалне рибље резервате са безброј уланих пролаза. А они воде у металне кошеве из којих нема излаза. Често налете и нежељени гости, као ова баракуда на слици.

Полинежани живе од риболова. Сви други долазе овде због спорта. Највећа атракција је јурњава за рибом која не уме да зарони!

У залив Арутуа на северу острва Туамоту у Полинезији упловио је једрењак са Тахитија. Десетак минута касније његов бродић стиже у средиште лагуне која подсећа на бистро планинско језеро. Спушта сидро... Истог часа прилази му неколико пирога крцатих рибама које он сваког месеца овде преузима, смешта у огромне фрижидере а затим одвози на пијаце Тахитија.

Тахићани долазе по рибу на Туамоту јер око Тахитија, Бора-Боре и других острва у њиховој непосредној близини, готово да је и нема. Криво је, кажу, загађивање околине, уништавање корала а највише беспоштедан риболов у прошлости.

Океан је за Полинежане извор живота. А живот на овим острвима није рајски, како се то често представља у путописима и рекламама. На изглед привлачан амбијент крије у ствари многа непријатна изненађења: јаке струје, снажне ветрове, оштре подводне гребене, морске немани. Да би се опстало, потребна је велика физичка и психичка издржљивост. Најважније је бити добар рибар – бољи од осталих.

Може и каменом

Вековима је овај народ усавршавао технику и прибор за лов. Харпуне, ножеве, удице и остало израђивали су од дрвета, школьки, корњачиног оклопа, костију и зуба морског пса, од корала и других материјала које им природа сама нуди. Тек су доласком Европљана почели да користе метал, иако никада нису променили неке навике.

Некада се веома практиковало ритуално рибарење, такозвано „бацање камена", кад се јата риба каменицама натерују у зону где су постављене мреже.

Полинежани су веома спретни, чак ненадмашни и у подводном риболову за који је њихов земљак Џек Бенет конструисао чувену тахићанску пушку – савршено једноставну и делотворнију од сваке друге.

Најрадије лове рибу из породице туна звану „бонита". Омиљена је храна, али и веома скупа. Може да достигне тежину од 15 килограма. Људима у лову на ову рибу помажу морске птице које их редовно прате.

Отети од грабљивица!

Пре неколико година Полинежани су почели да лове и веома прождрљиву „махимахи" рибу, тешку и до 30 килограма, која се креће искључиво по површини. Значи, не може да умакне мало бржем чамцу.

Тахити-рачићи који су веома укусни; жене су главни ловци на њих.

Најраспрострањенији је лов на сабљарке. То је спорт који одушевљава риболовце из читавог света. Можда не знате да сабљарке пливају и брже од 100 километара на час, муњевито искачу из воде и изузетно су опасне. Кад су угрожене, не штеде ни чамце. Једна од њих је својевремено насрнула на америчку подморницу „Елвин". Ако загризе и закачи

живот је игра игра је живот

НЕПРЕДВИДЉИВА ПЛАНИНА

СТЕНА НА КОЈОЈ СУ БИЛИ ДЕЧАЦИ ОДЈЕДНОМ СЕ УЗ ЗАГЛУШНУ ГРМЉАВИНУ ОДЛОМИЛА ОД ЛИТИЦЕ

Педесетак младих швајцарских алпиниста дошло је из Луцерна да освоји врх Мали Фуркахорн на Ронском глечеру.

У понедељак 26. јула 1982. једна група кренула је после доручка ка врху. Друга, нешто мања, мало касније са инструктором Марком Брехбулом. Било је хладно, магловито. На заравни испод Ронског глечера Брехбулова група је застала да се подели у две мање.

Око пола три били су надомак Малог Фуркахорна, требало је још да пређу једну високу литицу и пукотину. Марк Брехбул и још двојица алпиниста стигли су до друге стране пукотине без тешкоћа.

У другом делу групе били су седамнаестогодишњи Грегор Дус, две године старији Ерих Хусман и петнаестогодишњи Лукас Лебер. Они су, према Марковим упутствима, почели да силазе. Око петнаест метара од врха литице Ерих и Лукас су застали да сачекају Грегора који још није прешао врх.

Брехбул је застао на једном гребену да би дао нека упутства. Одједном је чуо крик од кога се следио и истог тренутка спазио како се стена на којој су дечаци стајали, уз заглушујућу грмљавину, одваја од литице и пада односећи Ериха и Лукаса. Грегора је конопац, који се нагло затегао, избацио у ваздух а онда на стеновиту зараван. Дигао се облак прашине пун ситног камења.

На војном аеродрому Алпнах капетан Петер Веј је дремао кад је у три и петнаест зазвонио телефон. Био је то Марк Брехбул који је узбуђено звао у помоћ. Веј је одмах позвао старијег водника, пилота Ремија Хенклина у Сиону и пуковника Етореа Монцелија у Лондрину. Већ после неколико минута и један и други били су у хеликоптерима, са спасилачком опремом, а сваки је повео још по два човека.

Илустровао: Драгутин Њежић

Хоботницу ће најлакше ухватити уз помоћ штапа на коме су две половине нарочите шкољке.

За лов на прождрљиву и веома брзу рибу „махимахи", користе се брзи чамци и харпун. Риба се јури по површини воде јер никад не рони.

„Бонита" је најраспрострањенија риба у полинезијским водама. Припада породици туна. Лако се лови удицом и штапом од бамбуса.

Сабљарка може бити тешка и до сто килограма, а креће се великом брзином. Позната је по агресивности. Ако се нађе у опасности, насрће на чамац кљуном и репом. Кад се закачи на удицу, не предаје се лако. Лове је само ради спорта.

Полинежански старински прибор за риболов, изложен у Народном музеју Тахитија. Правили су га од корала, бисерне шкољке, корњачиног оклопа, костију и зуба од ајкуле. Метал је ушао у употребу са доласком морепловаца из Европе.

се за удицу, не предаје се лако...

Двема врстама лова баве се само жене. Сакупљају шкољке дуж коралног гребена и врло укусне рачиће из слатких вода. Океанографски центар проучава могућност њиховог индустријског узгоја.

Док се нешто не измени Полинежанима остаје да и даље воде нимало романтичну, свакодневну битку с морем – да буду „отимачи међу грабљивицама".

Д. В.

На Малом Фуркахорну три тела су непомично лежала на косој стени. Грегор је озбиљно повредио лице, на куку и колену имао је дубоке посекотине. Ерих је био поред њега. Из згњечених и отеклих удова текла је крв. И рана на глави је крварила...

Пошто је Марк отишао по помоћ, остали чланови екипе побринули су се за рањене другове. Поред Грегора је био деветнаестогодишњи Марсел Фишер који је завршио курс прве помоћи. Ериху су дали нешто за смирење. Срећом, крварење је престало. Марсел се сетио неког чланка о микрохирургији који је недавно прочитао. Можда за Ериха није све изгубљено. Ускоро је нашао остатке десне, затим и леве руке и пажљиво их ставио у кесу коју је добио од једног старијег алпинисте.

Остало им је још да чекају спасиоце. Двадесет пет минута после узлетања из Сиона Хенклин је, са својом екипом, био у близини настрадалих. Ускоро је приметио Фредија Јанга, директора обнижњег алпинистичког кампа који се издвојио од осталих и рукама им давао знак да слете. Пилот је спустио летелицу на око двадесет пет метара изнад места несреће. Његова два пратиоца почела су да се спуштају низ уже према повређенима.

Хенклин је успоставио радио-везу са Монцелиом који се у међувремену приближио клисури „Фурка". Хеликоптер се спустио и најпре су унели Ериха. Марсел је поред њега ставио и кесу са откинутим деловима руку. Монцелио је одмах узлетео и упутио се у Улрихен, удаљен десетак километара.

Ериху је било све горе, ускоро се и онесвестио.

Чим су се спустили, лекар који је прегледао откинуте делове руку рекао је да не може да му пружи потребну помоћ и да га морају одвести у болницу.

У пет сати у Улрихен је стигао и пилот другог хеликоптера Хенклин са настрадалим Лукасом. Предложио је да Монцелио оба рањеника пребаци у болницу у Виежу. Он ће се вратити до Фуркахорна по Грегора, намеравао је да га пребаци у болницу у Бриг.

Лекари у Виежу прегледали су Ерихове повреде, дезинфиковали и превили. То је било све што су могли да учине. Екипу микрохирурга нису имали па је одмах успостављен контакт са болницом у Берну где је, срећом, цела екипа са одељења пластичне хирургије била на окупу. Међутим, операција је пружала наду за успех само ако болесник прима трансфузију крви дуже од дванаест сати. Хоће ли Монцелио стићи на време?

Почела је киша. Видљивост се смањила на око сто метара. Монцелио је одлучно: летеће ниско изнад пута како би одржавао правац. Хеликоптер се дигао на двадесетак метара и кренуо.

У седам сати особље болнице у Берну чуло је брујање хеликоптера. Минут касније Монцелио се спустио и Ериха су пренели у операциону салу. Лекари су приметили да унесрећени има и фрактуру карличне кости као и јак потрес мозга. Ипак, најхитније су биле руке. Одлучено је да их зашију истовремено. Две екипе дале су се на посао... Тежак и дуг.

После три сата поново је успостављен крвоток у десној руци. Бела боја руке полако је прелазила у ружичасту - знак да крв нормално циркулише.

Лева рука била је преломљена ближе шаци, две кости шаке су напукле, па је за ушивање било потребно четири сата више.

На крају, после тринаест часова и четрдесет пет минута, завршена је операција у којој је учествовало осамнаест људи. Остало је још да се надају да ће пацијент преживети дванаест критичних дана који следе.

Лукас Лебер прошао је добро, отворени прелом ноге брзо је зацелио.

Грегор Дус избегао је смрт. Правим чудом - фрактура и померање кичменог пршљена у пределу врата лако су могли да зауставе дисање. Хенклин га је пребацио у медицински центар Универзитета у Лозани где се успешно опоравио. Данас се бави спортом као и пре несреће.

Ерих је напустио болницу 24. септембра. Већ је могао да држи чашу. Свакодневне вежбе враћале су полако снагу његовим рукама. Фебруара 1983. почео је да свира бубњеве, а у августу је уписао курс за електричара.

Једно питање остало је без одговора: како је она велика стена могла да се одломи?

Искусни алпинисти претпостављају да су дечаци својом тежином пореметили равнотежу гребена од снега и леда.

М. П. П.

НОЋНИ ГОСТ

ЈАН БАЈЦ

Пробудио га је сигнал фото-ћелије. Већ неколико ноћи стављао је себи у ушну шкољку да би га пробудила када ОН стигне. Шмидрал је желео да сретне тог човека, да га испита, хтео је да разуме његово чудно понашање.

Отворио је очи и приметио тамну силуету. Ишао је тихо као мачка, али више је личио на паука који застаје сваких неколико корака. Нагло је притиснуо прекидач и јака светлост блеснула је у соби. Шмидрал је био разочаран. Замишљао га је другачије. Човек је био висок и изузетно мршав. У његовим очима видео се страх. Био му је чак и симпатичан.

– Овога пута сам вас ухватио на делу! Шта сте ми то донели?

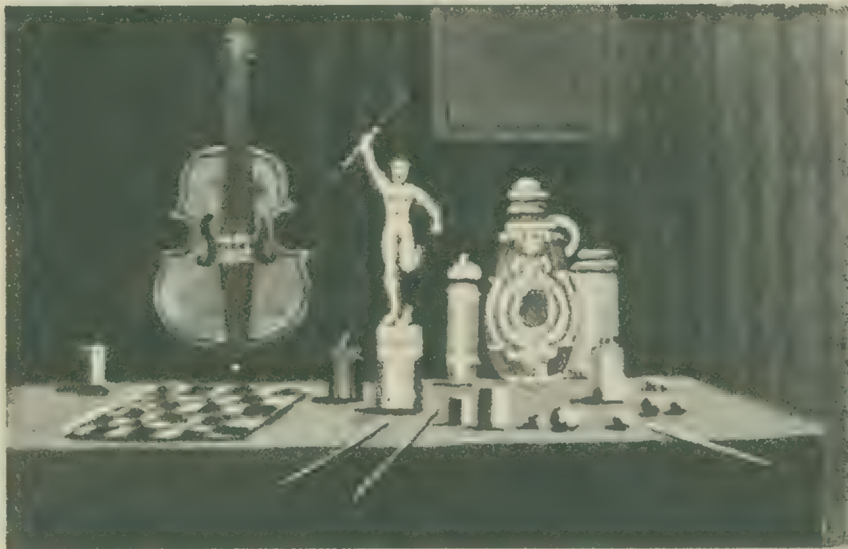
– Шах, диван шах – одговорио је дрхтавим гласом. – Сигурно ће вам се допасти. Фигуре су од слоноваче, свака од њих је право ремек-дело, венецијански рад, погледајте тај торањ, то је права кампанила са звончићима од кристала. Чујете ли како дивно звоне? Ја... ја вам завидим на њима...

– Па, зашто га не задржите за себе? Шта ће мени шах, када не умем да играм? И зашто сте дошли код мене? Кажите ми истину. Зашто носите људима виолине, колекције поштанских марака, скупе слике, ретке књиге, и то људима, који не знају њихову вредност и не знају шта ће с њима да раде? Долазите увек ноћу, када спавају?

– Не знам, ни сам не знам зашто! Шта да радим са собом, кад дође ноћ и ја останем сам са свим тим стварима?

– Сметају вам?

– Не, не сметају ми! Ја, у ствари, волим све те предмете, често их прегледам и уживам у њима. Сваки пут, када се нечега решавам понављам: „Доста, више нико ништа неће од мене добити". Али то је јаче од мене, следеће ноћи опет идем... Ноћу се у мени догађа нешто чудно, нешто што ме тера да будем племенит, да се нечега одрекнем.

– Чини ми се да почињем да схватам. Кажете да вас, кад падне мрак, нешто тера, немате снаге да се томе одупрете? А, ко је био ваш деда?

– Шеф кухиње у хотелу „Исфаган".

– А прадеда, прапрадеда?

– Не знам, никада се нисам интересовао...

– Добро, кажите ми сада ваше име и адресу, идите кући и испавајте се. Сутра ћу свратити код вас.

В. ЗАБИРКО

ЧУВАР

И дању и ноћу. За време врућина и за време хладних бура, по свежем морском ваздуху обилазио је острво. Корачао је увек истим путељком, истом стазом, коју су направиле његове тешке ципеле, нигде се није задржавао.

Круг – то је два сата.

Круг – то је осам километара.

Круг – то је десет хиљада корака.

Његове огромне ципеле са металним ђоновима газиле би све што се нашло на путу: конзерве, хиљаде металних, стаклених, пластичних кутија... Из стаклених су испадали кисели краставци, из пластичних прскала бела пена пива и лимунаде. Понекад би приметио металну конзерву са жутом налепницом. Тада, негде у подсвести, јављала би му се бледа мисао: „ананас, зашто не бих пробао, тако сам га некада волео". Ипак ударао би ногом још јаче а жути парчићи би се распрштали око његове ципеле.

Круг – то је два сата.

Круг – то је осам километара...

Берт је лежао лицем окренутим надоле, према провалији. Стена је била неравна и топла. Осећао је како из њега испарава морска вода. После седам дана проведених у мору био је на сувом. Подигао је главу. Пред њим, удаљена за четири корака, стајала је конзерва сока од бресккве.. Најобичнија метална конзерва, са плавом налепницом, на којој су били нацртани златни плодови и чаша са наранџастим соком. Придигао се и почео да пузи према конзерви. Већ је испружио руку да је дохвати, кад се одједном појавила нека сенка а затим огромна ципела која је са оштрим металним шпицем једним ударцем избацила конзерву из његове руке. Берт је окренуо главу и угледао човека широко раствљених ногу. На себи је имао само ципеле и препаску око струка. Домородац, помислио је.

– Зашто си то урадио? – упита.

Човек је ћутао. Његова тамна кожа имала је неки метални сјај, његове очи биле су без израза, као да су од стакла. На стомаку оцртавао се круг подигнуте и напете коже. „Да, то је еволуциона кутија – то је симбиот! Има уграђен компјутер у телу. То је само облик човека".

– Шта радиш ту на овом пустом острву?

Илустровао Михаило Ђоковић Тикело

– Чувам отпад корпорације конзерви.

Берт је тек сада погледао около. На голом камењару, у увалама, свуда поред њега лежале су кутије, зарђале, разбијене и целе, нове, сјајне. Огромне гомиле конзерви. Изнад њих висио је зелено-плави, огроман облак милиона мува. Уз гласно зујање слободно су јеле најквалитетније конзерве света. Берт је овлажио усне укоченим, готово сувим језиком.

– Слушај, узећу само једну конзерву сока, слажеш се, само једну.

Симбиот је ћутао.

– Платићу ти, добро ћу ти платити!

Лагао је. У џеповима није имао ништа осим малог, џепног ножа. Робот се није ни покренуо. Стајао је окренут према сунцу. Пунио је свој акумулатор. Берт се присећао, продукција симбиота од људског тела била је строго забрањена стотином конвенција и договора. Али овде, на том далеком острву, очигледно, та се забрана није поштовала. „Умрећу од

Ујутру је Шмидрал, иначе психолог Главне службе информација, пожурио на посао. Перфорирани картон испунио је подацима свог ноћног госта и убацио их у компјутер. Око подне посетио је старца.

– Драги мој Андреасе, морам вам рећи да је ваш прадеда био лопов.

Тако су се некада звали они, који су узимали од других људи паре или неке предмете без њиховог пристанка. Ваш прадеда је крао предмете велике вредности. Сакупио је на тај начин прилично богатство, које сте вероватно ви наследили. Ви Едвард Андреас сваке ноћи носите људима разне предмете, ваш прадеда је сваке ноћи износио такве предмете из туђих домова.

– Не разумем о чему то причате...

– Давати је много лепше и лакше него узимати! Када бисте у данашње време поступили као ваш прадеда, сви би мислили да сте полудели. Сви се гушимо од нагомиланих добара и тражимо начин да их се решимо.

– Ја имам продавницу тих предмета, наследство од оца. Знате, повремено неко стане испред излога или уђе унутра, узме у руке неки предмет, разгледа га и онда оставља. Тако сам решио да те ствари почнем да поклањам онима којима се свиђају.

– Да, али ваш начин да се решите тих ствари није поштен! Ви искоришћавате те људе. Уместо да ви водите бригу о свим тим предметима, ви то пребацујете на њих. Открио сам вас. Од сада сви ће сазнати ко то чини, сви ће знати коме треба све то враћати.

– А шта су радили некад с лоповима, када би их открили?

– Не знам тачно, сигурно су их јавно исмејавали или...

– И мени ће се сви ругати – рекао је тужно старац.

– Добро, нећу никоме ништа рећи. Знате, помислио сам, било би лепо да то остане тајна. Знам доста људи код којих долазите усред ноћи. Они се после окупљају и шапатом причају о томе. Има тако мало нерешених проблема, тако мало тајни да је људима живот постао досадан.

жеђи поред толике хране" помислио је.

– Да ли си сам на острву?

– Јесам.

„То већ није тако лоше. Само да нешто попијем, моћи ћу да мислим. Полако, морам све полако промислити".

Сакупио је сву снагу и бацио се у правцу једне конзерве. Ипак симбиот је био бржи. Сигурно је био одличан фудбалер, док је био човек, јер конзерва, коју је избацио из Бертових руку, завртела се око осе и одлетела благим луком према мору. Робот се затетурао и једва задржао на ивици стене. Берт је то искористио. Једним слабим ударцем гурнуо је симбиота у провалију. Окренуо се и ухватио прву целу конзерву. Дрхтавом руком расекао је танак лим ножем. Биле су то јабуке у густом, лепљивом соку. Пио је брзо, огромним гутљајима, не пазећи на оштре ивице лима, које су му секле усне. Бацио је лименку са остацима јабука. Али није утолио жеђ. Са стране је угледао пирамиду пластичних боца с пивом. Сада је пио полако, пиво је било топло и горко.

Одједном на хоризонту појавила се црна тачка. Авион? Постајала је све већа и већа. Берт је скочио на ноге. Црни авион с јарко наранџастим натписом „Уједињене корпорације конзерви" задржао се у ваздуху тачно изнад острва. Аутоматски контејнер се отворио и избацио из своје утробе гомилу конзерви које су уз страховит тресак падале на тло. Корпорација је ликвидирала вишак своје продукције.

Контејнер се затворио и одлетео. Берт је викнуо, дао је знак руком. Међутим, знао је да је то било узалудно.

Од симбиота су остали само делови његовог тела разбацани по стенама. Берт је узео његове велике ципеле, полако их је облачио на своје отечене ноге. У удубљењу стене лежала је округла еволуциона кутија. Била је топла и тешка. „Како су му је уградили? Сигурно су га успавали или дрогирали, а затим ставили на стомак... Можда му је хирург уградио под анестезијом? А где је забрана, конвенција, који би се лекар усудио да то уради? Ипак су га дрогирали! Симбиоза машине и човека, страшно! Они се не плаше електричне столице? Да, смртна казна је укинута! Шта ће бити са мном? Осам дана после хаварије брода, сви мисле да сам мртав. Нико ме неће тражити овде где шаљу само аутоматски контејнер. То је забрањена зона. А хране ћу имати довољно до краја живота"!

Седео је на ивици стене, поред симбиота, чврсто држећи рукама кутију... чији се акумулатор бешумно пунио сунчевом енергијом и под утицајем биопоља човека кутија се нагло приљубила уз његов голи стомак. Чврсто. Заувек.

И дању и ноћу. За време врућина и хладних бура корачао је истом стазом.

Круг – то је два сата.

Круг – то је осам километара.

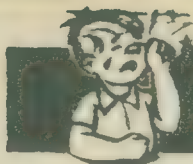
Круг – то је десет хиљада корака.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор ВеМак	ОРТАК У ПОСЛУ	СПРЕЧАВАЊЕ, КОЧЕЊЕ, ОМЕТАЊЕ	РОМАН МАКСИМА ГОРКОГ	ЛЕВА ПРИТОКА ДРИНЕ	АМЕРИЧКА ГЛУМИЦА („ДИЗАНА")	ЛАКО ИСПАРЉИВА ТЕЧНОСТ	МАРКА ЕЛЕКТРИЧНИХ АПАРАТА
ПОТПУНА ГАРНИТУРА	к	о	м	п	л	е	т
РАШИТИ	о	п	а	р	а		
ЗАДРЖАВАЊЕ НА ИСТОМ МЕСТУ	о	с	т	а	н		
ВРСТА ПАСА	п	т	и	ч	а		и
ЗНАК ЗА ЕРБИЈУМ	е	р	КОЊ / СУСЕДНА СЛОВА ЋИРИЛИЦЕ	а	т	ЧОВЕК ИЗ ТЕКСАСА	РАДНИК У АЛАТНИЦИ
ОКРАЈАК, ИВИЦА	р	у	б	СТАЦ (СЛОВ.) / „АД АКТА"	а	т	а
СЛИКА УРАЂЕНА ВОДЕНИМ БОЈАМА	а	к	в	а	р	е	л
НИКОЛА ЦВЕЈИЋ	н	ц	ЖЕНСКО ИМЕ / ИЗВАДИТИ ИЗ ЗЕМЉЕ	а	н	к	а
ДРЕВНИ ГРАД У ФЕНИКИЈИ	т	и	р	ЕСТОНАЦ (КРАБЕ) / ШАХИСТ КЛАУС	е	с	т
ДЕО ТЕЛА	ЈАДРАНСКО МОРЕ	ј	у	д	р	а	н
СОЈ, СОРТА	р	а	с	а	ШИБЕНИК / ИСТОВАРАТИ ИЗ КИПЕРА	ш	и
ЗНАК ЗА АМПЕР	а	УЧЕСНИК У ТРЦИ / СМЕЛИ ПОМОРЦИ	т	р	к	а	ч
РУБ ПИСАНОГ ЛИСТА / „ТОНА"	м	а	р	г	и	н	а
▷ т	е	р	т	а	т	м	р
КАРТОН ПРЕВУЧЕН КАТРАНОМ С ЈЕДНЕ СТРАНЕ	ЗНАК ЗА ГАЛИЈУМ / „МУРСКА СОБОТА"	т	а	ЛИЧНА ЗА МЕНИЦА / ЖЕНСКО ИМЕ	о	н	ПОТПИСНИК НА МЕНИЦИ
ПОБУДА	м	о	т	и	в	ТАЊИРИЋ	ц
САЊАТИ	с	н	и	в	а	т	и
ИЗУЗЕВ, ОСИМ	ПРВО СЛОВО АЗБУКЕ	а	ОПШТИНСКО ПОДРУЧЈЕ / ДАНЦЕ	и	т	а	р
СУДСКА ДВОРАНА	с	у	д	н	и	ц	а
ВУЛКАН НА СИЦИЛИЈИ	е	т	н	а	„НОМЕН НЕСЦИО" / „СУМПОР"	н	[illegible]
ДРАГ, ЉУБАК	м	и	о	ЧАСОВНИК	с	а	т

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: пропуст, рањеник, оперета, погодан, Сирано, и, СТ, гон, а, Волга, трапер, израдан, ИС, ну, Рајчић, удавача, Татарин, намотати, варити, он, СИ, А, оствe, кс, т, р, сом, истина, истовар, станица.

БАТИНЕ КОЈЕ СЕ ПАМТЕ

ПРИЗНАЊЕ

Прва субота мог првог летњег школског распуста освануда је баш лепо. Имала сам седам година, завршила сам први разред и радовала се што најзад могу да одахнем од јутарње јурњаве у школу и мало дуже останем у кревету.

Али, није ми се дало да уживам. Само што сам устала, Ана, жена која ме је чувала, почела је да набраја:

– Црна Марина, шта си то урадила? Тата је побеснео што си у купатилу палила новине. Рекао је да ништа не склањам док се он не врати с посла. Много је љут. Како си смела грејалицу да укључујеш?

Слушам. Каква грејалица, какве новине, ко је шта палио! Видим – Ана озбиљна, преозбиљна, гледа ме испитивачки.

Отишла сам у купатило. На веш-машини, пожутелој на два-три места од ватре, стоји грејалица, око ње нагореле новине. Ништа не разумем, бојим се.

Преподне ми се чинило дуже од целе школске године. Ни до чега ми није било. Тата се вратио с посла раније него обично. Без речи, намрштен, ухватио ме за руку и одвео у купатило.

– Шта је ово? – показао је на грејалицу и нагореле новине.

– Не знам – одговорила сам.

– Не знаш? – викнуо је и лупио ме. Викао је да лажем, терао ме да признам зашто сам палила новине.

– Нисам ја, тата... не знам ко је... Узалуд. Беснео је све више и одлучила сам да признам оно што нисам урадила. Надала сам се – престаће.

– Не лажи! – поново је навалио на мене. Отимам се, вриштим, мрсим нешто између јецаја. На крају сам измислила колико-толико уверљиву причу. Не знам да ли је поверовао у оно што сам причала, или се „истутњао", схватио да је све узалуд?...

Илустровао: Љубомир Милојевић ЉУБАЦ

И престао је, најзад.

– Сад ми испричај шта си то радила! – сиктао је, претећи.

– Знаш ли ти да је струја могла да те убије? Говори, шта си то радила...

Почела сам да причам. Причи ни почетка ни краја. Плачем, јецам, не могу три речи да саставим.

Отац ме слуша, слуша...

Изишли смо из купатила и сели у трпезарију. На телевизији је, сећам се, био пренос неке утакмице. Тата глада, а ја се шћућурила на столици, не померам се. Чује се само телевизор и моје јецање. Нисам била крива.

Тако нас је и мама затекла кад се вратила с посла. Сећам се њеног лица кад ме је угледала. Тата ћути. Бризнула сам у плач и кроз сузе јој рекла шта се догодило.

– Нисам, мама, ни пипнула грејалицу..

– Зар ти није било доста батина? – скочио је отац. Покрила сам лице рукама, склупчала се и чекала нове батине.

– Човече, ја сам ноћас палила новине – скочила је мама. Стајала је испред мене. Тата запрепашћен. У соби тишина. Онда сам поново бризнула у плач.

Мама је тад рекла шта је радила са грејалицом и новинама у купатилу, претходне вечери, кад смо тата и ја отишли на спавање, припремала је ручак за сутрадан, хтела је да спали длачице на свињској глави, али нигде у кући шибица. Укључила је грејалицу у купатилу и на ужареним шипкама почела да пали новине. Спремала је до касно у ноћ, а онда, онако уморна, заборавила и на грејалицу и да уклони нагореле новине. Ујутро је журила на посао и опет није стигла то да склони.

Тата је, без речи, не гледајући ни мене ни маму, изашао из трпезарије. Не знам како му је пало на памет да сам ја дирала грејалицу кад је претходне вечери видео да сам рано отишла на спавање. Никад више нисмо споменули тај догађај. Знам само да је тати било тешко што ме је истукао. Имала сам само седам година.

Марина Ранковић
Јурија Гагарина 95/102
11070 Нови Београд
(хонорар: 3.000 дин.)

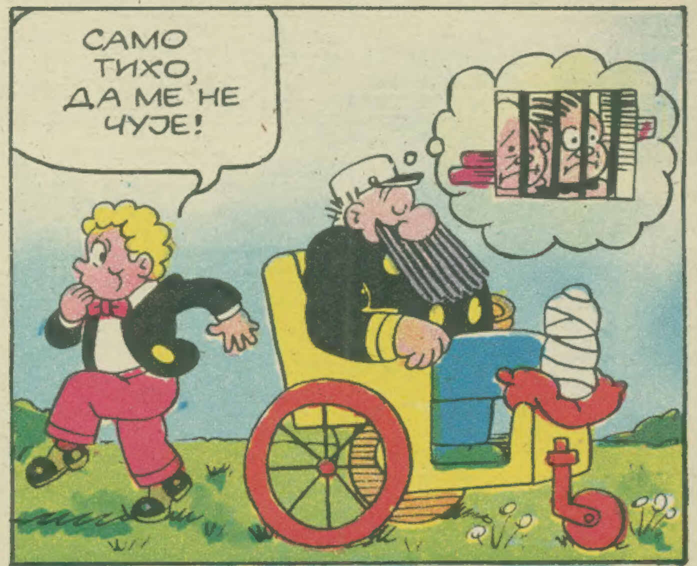

ДРАГИ PEZ ПРИЈАТЕЉУ
Нове фигурице — PEZ КАМИОНЕ, потражите у вашој најближој продавници.
Играјте се PEZ КАМИОНИМА, сладите се PEZ БОМБОНИМА!

БИМ
И
БУМ

ХИ-ХИ-ХИ! КАПЕТАН СПАВА! САД ЈЕ ТРЕНУТАК ДА ЗБРИШЕМ!

САМО ТИХО, ДА МЕ НЕ ЧУЈЕ!

ОТКУД ТИ? ЗАР НЕ ТРЕБА ДА ПОМОГНЕШ КАПЕТАНУ?
ТРЕБА! САМО, ОН ЧМАВА, А МЕНИ ЈЕ ДОСАДНО!
ДАЉЕ ОД КЛАЦКАЛИЦЕ
Бим и Бум

ДРЖИ СЕ ДОК ЈА СЕДНЕМ... ХЕЈ, ШТА СЕ ТО ЛЕПИ?

ТО ЈЕ МАСЛО ОНИХ НИТКОВА! ЛЕНО, ТРЧИ И ДОНЕСИ ТОПЛЕ ВОДЕ! ШТА?!
ГРР!
ГРРР!

ЈАОЈ! УПОМОЋ! ДИВЉА МАЧКА!
ГРР!
ФРР!

МИС АЛГЕБРО! НЕМАН ЋЕ МЕ ПРОЖДРАТИ!
ГРР!
ФРР!

НЕ БРИНИ, БАМЕ! ЕВО, ЈА ЋУ ТИ ПОМОЋИ!
ПРЕКЛИЊЕМ ВАС, СКЛОНИТЕ ТОГ ЉУДОЖДЕРА!
ДАЉЕ ОД КЛАЦКАЛИЦЕ
Бим и Бум
© 1982 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

?!
ЗЗЗ
ОДМАХ ЋУ ТЕ СПУСТИТИ!

ТРАС!
ЈАОЈ!

КАКВА СЈАЈНА ПОЗА, БАМЕ!
УПОМОЋ, МИС АЛГЕБРО!
5-30
A. De Cesare

БЕОГРАД 11001 МАКЕДОНСКА 29

МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124

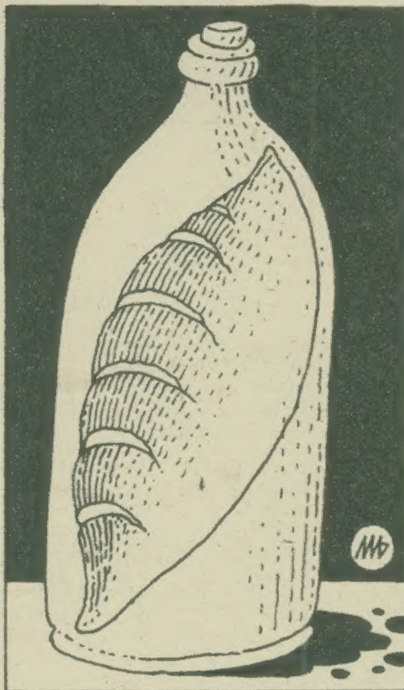

ЗА ХЛЕБ И ВИНО

Занима ме шта је квасац?

ДРАГИЦА БАНИЋ
3. октобра 83/15
Бор

Микроскопске гљивице (Saccharomyces), које изазивају разлагање разних шећера у алкохол и уг-

љен-диоксид, су, у ствари, квасац. Тај процес разлагања, тако чест и врло важан у природи, назива се врење. Постоји више врста квасаца, а најпознатији су пивски, пекарски и вински. Од његове чистоће и врсте зависи квалитет производа, на пример укус и мирис вина или пива. Изузетно је важан у исхрани људи и стоке због богатства беланчевина и Б витанима. Данас је, рецимо, производња хлеба незамислива без квасца, који се употребљава и у медицини и фармакологији.

НЕ ПРЕТВАРАЈ СЕ НИ ПО КОЈУ ЦЕНУ

Имам петнаест година, добар сам ученик, девојчице кажу и леп момчић, али ме мучи једна непријатност. Моје невоље почеле су прошле године када сам први пут изашао у диско (иако не знам да играм) с лошијим друштвом из мог разреда. Они нису лоши у учењу него по понашању. Сви пуше и пију пиво, а ја пијуцкам густ сок од шаргарепе. Излазим с њима да би ме прихватили као друга и фрајера као што су они. На несрећу, у души нисам такав. Ноћима ме то мучи. Знам да је то лажно прихватање, јер ме вроватно иза леђа називају клинцем. Прича се да кад сам кренуо с девојчицом, ништа је нисам питао, него је она мени рекла: „Хајде да кренемо, па ћемо заједно до биоскопа". Не знам шта то значи, али су ме другови после исмејавали. То и није велика невоља, али ме мучи. Шта да радим? Да ли да будем онакав какав сам у души или да се претварам не би ли им се допао.

МИЛОШ ВИШКОВИЋ
21000 Нови Сад

Милоше, и сам си схватио да твоје невоље нису баш тако велике. Кажеш да си у друштву лошијег дела твог разреда. Мислимо, да не могу да се подиче неким понашањем. Кад то знаш онда се више дружи с момцима који не пију и не пуше. То, наравно, не значи да ови „лоши момци" не могу да буду твоји другари. Да би се и с њима дружно не мораш да изиграваш мангупа ако то ниси у души, како ти кажеш. Није ништа ружно ни то што си с том девојчицом био у биоскопу, као што за године у којима се налазите некако му дође као следовање задиркивање због тога.

МУШКЕ И ЖЕНСКЕ БОЈЕ

Када ми се пре три месеца родио брат, ја сам сву своју уштеђевину извадила из касице и купила му црвени џемпер. Мислила сам да ће се мама обрадовати (Вук, мој брат, још је мали да било шта каже). И, замислите, молим вас, уместо да ме похвали, она се извикала на мене. Како ми је пало на памет, да ***дечаку*** *купим* ***црвени*** *џемпер? Дечаци носе плаво или неку другу* ***мушку*** *боју. Мени је то, право да вам кажем, глупо. Зашто би се боје делиле на мушке и женске? Људи се не деле по боји. Бар не би требало да се по томе деле.*

САЊА ПЕТРОВИЋ,
„В. И. Лењин",
11070 Н. Београд

КОПАЧКЕ И НАОПАЧКЕ

Док ово писмо објавите (ако објавите) нешто ће се можда, и изменити, али много, и у суштини, сигуран сам – неће. „Партизан" је, као што се сећамо, после изгубљене битке против „Квинс Парк Ренџерса" у Лондону добио рат против овог енглеског тима и пласирао се за даље такмичење у Купу УЕФ-а. У реду, и ја сам навијач „Партизана", али – да те питам „Забавниче": да ли је то, доиста, вест дана, вест за прве странице новина, вест којом почиње ТВ дневник, вест која „покреће масе" узбуркава духове? Зар фудбал, ипак, није само „најважнија споредна ствар на свету"? За многе успехе, домаће и иностране, наших научника, уметника, писаца или уопште није било места у нашим новинама и на ТВ, или се они бележе у неколико скромних, прескромних речи и редака. Да не тражимо неке велике примере. Сарајевски „Стрип-арт" проглашен је за најбољу стрип-ревију у свету, а то, признаћете, није лако постићи у свету у коме многи праве изванредне стрип-ревије. О томе није било ни слова, бар у новинама које ја читам, ни на последњој страни.

Народу увек треба хлеба и игара, али кад се до хлеба све теже долази, игра то неће надокнадити. Одавно смо „помешали неке лончиће", тј, пореметили неке основне критеријуме и у томе, уз помоћ јавних гласила, упорно истрајавамо.

Немојте да правимо драму од последњег места „Црвене звезде" на табели прве фудбалске лиге. Имамо разне друге, озбиљније драме.

САВА ЦЕНТАР
Студент ФОН-а
11000 Београд

ХОЋУ ДА БУДЕМ ОПСЕНАР

Моје питање није нимало тешко: желео бих да постанем опсенар, али не знам како.

БАТА
23243 Ботош

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Tina Helberg, Kettingevej 116, 4892 Kettinge, Lolland, Denmark – има 15 година, воли одбојку, кошарку, музику и читање.

Катарина Станковић, Пут Мурвице 37, 57000 Задар – има 15 година, воли музику, спорт, плес и дописивање.

Margit Lippert, Ryetvej 123 st. th., 35000 Vaerlse, Denmark – има 16 година, воли музику и спорт, сакупља марке, разгледнице, налепнице и слике певача.

Аница Гргић, Матије Гупца 52, 56246 Липовац – има 13 година, сакупља постере, маркице и хемијске оловке, воли музику.

Vibeke Bach-Nielsen, Morkojvej 138 II A, 2730 Herlev, Denmark – има 15 година, воли спорт и дописивање.

Бранислав Чонградац, Петрић Радивоја 2, 24417 Мартонош – има 13 година, сакупља значке и привеске, воли спорт и музику.

Ditte Jestrup, Ringtoften 89 3TV, 2740 Skovlunde, Denmark – има 17 година, воли музику и спорт.

Берта Госпочић, Саре Бертић 2, 54300 Бели Манастир – има 10 година и жели да се дописује с вршњацима широм земље.

Сашо Марковски, П. Шалевски 14, н. г. Оризари, 97000 Битола – има 14 година, сакупља цртане романе, воли музику и спорт, навија за „Хајдук".

Гордана Ковачевић, Сиеков Прилаз 2/4, 41020 Нови Загреб – има 13 година сакупља марке и слике групе „Зана".

Кад смо отворили Речник српскохрватског књижевног језика „Матице српске" увидели смо да твоје питање и није баш лако. Према њему, опсена је варка, обмана, заваравање, односно привиђење, утвара. Опсенар је онај који опсењује или обмањује. Не верујемо да негде у свету постоји школа или курс за опсенаре, то јест обмањиваче. Наравно, у животу се на разне начине може постати опсенар или обмањивач, али то звање се не учи и није цењено ни у једном друштву. Кад људи схвате да је неко опсенар, он убрзо схвати да је опсенио самог себе.

БОГИЊА ЗА ТРОСТРУКОГ ПРВАКА

Да ли је и Италији, пошто је трећи пут освојила првенство света у фудбалу, припао у трајно власништво пехар ФИФЕ – златна богиња Жила Римеа.

СТЕВАН РАШКОВИЋ
Колонија шећеране 31
25220 ЦРВЕНКА

Као троструки првак света у фудбалу, пехар ФИФЕ у трајно власништво први је добио Бразил. Његов подвиг поновила је репрезентација Италије. Пошто је 1934, 1938. и на последњем првенству 1982. године била најбоља репрезентација на свету, једна копија златне богиње Жила Римеа додељена је заувек и овој фудбалској велесили.

ПЕСНИК НА ПЛАНИНИ

Ко је био први планинар у свету и када је и где код нас основано прво планинарско друштво?

ВЕСНА РАКИЋ
Аранђеловац

Први забележени планинарски подухват је успон славног песника Франческа Петрарке 1336. године на 1920 метара високу планину Мон Венту недалеко од Авињона. У нашим крајевима прво планинарско друштво основано је 1874.

године у Загребу. После тог основана су планинарска друштва у Словенији 1893. и у Босни и Србији 1901. године. Од 1948. године постоји Планинарски савез Југославије.

ИЗАШЛО ЈЕ ТРЕЋЕ ДОПУЊЕНО ИЗДАЊЕ КЊИГЕ

ЛИЧНИ КОМПЈУТЕР

Књига са којом ћете лакше читати друге књиге.

Три издања – 8000 примерака за годину дана! Још увек најјефтинија књига из ове области.

Десетак хиљада Југословена стекло је прве појмове о кућним рачунарима уз помоћ књиге „Лични компјутер".

У ТРЕЋЕМ ИЗДАЊУ НАЈНОВИЈЕ ИНФОРМАЦИЈЕ ИЗ СВЕТА ЛИЧНИХ РАЧУНАРА

ЗАШТО ЧЕКАТИ БУДУЋНОСТ?

Размотрите уз помоћ ове књиге имате ли жеље и могућности да лични компјутер прикључите на свој струјомер
- за посао
- за домаћинство
- за учење
- за лето или прогнозу
- за игру и забаву
- за нешто што сами смислите

„ЛИЧНИ КОМПЈУТЕР"

Књига која на сто страна џепног формата обавештава чему компјутер све може да служи, како ради, како се употребљава, ко то производи и продаје, какви су изгледи у Југославији. Књига „Лични компјутер" изашла је у новембру 1983. а може се набавити путем ове наруџбенице.

ПОШАЉИТЕ ЈЕ ОДМАХ – ПЛАЋАТЕ КАД КЊИГА СТИГНЕ НА ВАШУ АДРЕСУ

НАРУЏБЕНИЦА ЗАБ 5

Овим неопозиво наручујем ____________ примерака књиге „ЛИЧНИ КОМПЈУТЕР" у независном издању едиције ИНФО 2000 по цени од 460 дин. за један примерак. Књигу ћу платити поузећем

Име и презиме ____________

Занимање ____________

Адреса ____________

Место и пошт. број ____________

Попуњене наруџбенице слати на адресу ИНФО „2000" пп 12. 11050 Београд 589

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Руководилац ООУР Издања за младе „Политикин забавник"
Раде Шошкић

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб

Заменик главног и одговорног уредника
Владимир Стефановић

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић, (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубиса Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови Савета из редакције: Влада Булатовић Виб, Владимир Стефановић, Вера Смиљанић, Диего Варагић, Мирјана Маринковић, Душан Глушац и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић (уредник), Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 40,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара, годишња 1.760,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 880,00 динара, полугодишња 1.760,00 динара, годишња 3.520,00 динара

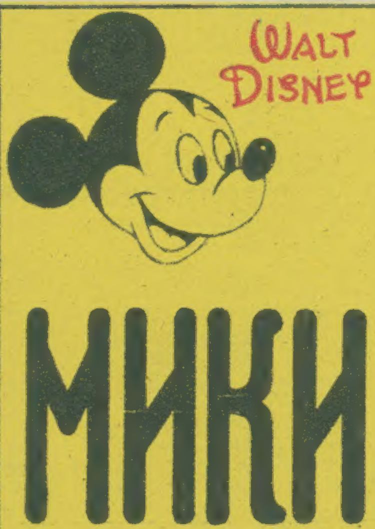
Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$ 29.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 76.–
ШВЕДСКА	Шкр. 225.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 231.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 61.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

Насловна страна:
БРАНА ЈОВАНОВИЋ

1-8 Distributed by King Features Syndicate